

**Jilid II
Bil. 29**

**Hari Rabu
21hb Oktober, 1992**

MALAYSIA

PENYATA RASMI PARLIMEN

PARLIAMENTARY DEBATES

DEWAN RAKYAT

House of Representatives

PARLIMEN KELAPAN

Eighth Parliament

PENGGAL KEDUA

Second Session

KANDUNGAN

PENGUMUMAN TUAN YANG DI-PERTUA:

Cuti kepada Ahli – Kebenaran

Y.B. Dato' Mohamed Farid bin Ariffin (Balik Pulau) [Ruangan 6353]

JAWAPAN-JAWAPAN MULUT BAGI PERTANYAAN-PERTANYAAN [Ruangan 6353]

RANG UNDANG-UNDANG:

Rang Undang-undang Perlembagaan (Pindaan) [Ruangan 6422]

USUL:

**Waktu Mesyuarat dan Urusan yang dibebaskan daripada Peraturan Mesyuarat
[Ruangan 6503]**

DICETAK OLEH
PERCETAKAN NASIONAL MALAYSIA BERHAD,
IBU PEJABAT, KUALA LUMPUR
1994

MALAYSIA

DEWAN RAKYAT YANG KELAPAN

Penyata Rasmi Parlimen

PENGGAL YANG KEDUA

AHLI-AHLI DEWAN RAKYAT

Yang Berhormat Tuan Yang di-Pertua, TAN SRI DATO' MOHAMED ZAHIR BIN HAJI ISMAIL,
P.M.N., S.P.M.K., D.S.D.K., J.M.N.

Yang Amat Berhormat Perdana Menteri dan Menteri Dalam Negeri, DATO' SERI DR
MAHATHIR BIN MOHAMAD, D.K.I., D.U.K., S.S.D.K., S.S.A.P., S.P.M.S.,
S.P.M.J., D.P., D.U.P.N., S.P.N.S., S.P.D.K., S.P.C.M., S.S.M.T., D.U.N.M., P.I.S.
(Kubang Pasu).

„ Timbalan Perdana Menteri dan Menteri Pembangunan Luar Bandar,
TUAN ABDUL GHAFAR BIN BABA (Jasin).

Yang Berhormat Menteri Pengangkutan, DATO' SERI DR LING LIONG SIK, S.P.M.P.,
D.P.M.P., D.P.M.S. (Labis).

„ Menteri Tenaga, Telekom dan Pos, DATO' SERI S. SAMY VELLU,
S.P.M.P., S.P.M.J., D.P.M.S., P.C.M., A.M.N. (Sungai Siput).

„ Menteri Perusahaan Utama, DATO' SERI DR LIM KENG YAIK, S.P.M.P.,
D.P.C.M. (Beruas).

„ Menteri Kerja Raya, DATUK LEO MOGGIE ANAK IROK, P.N.B.S.
(Kanowit).

„ Menteri Perdagangan Antarabangsa dan Industri, DATO' SERI
RAFIDAH AZIZ, S.P.M.P., D.P.M.S., A.M.N. (Kuala Kangsar).

„ Menteri Pendidikan, DATO' DR HAJI SULAIMAN BIN HAJI DAUD, S.I.M.P.,
P.N.B.S., J.B.S. (Petra Jaya).

„ Menteri Pertanian, DATUK SERI SANUSI BIN JUNID, S.S.S.A., D.S.D.K.,
D.G.S.M., S.M.K. (Jerlun-Langkawi).

„ Menteri Kewangan, DATO' SERI ANWAR BIN IBRAHIM, S.S.A.P., S.S.S.A.
(Permatang Pauh).

„ Menteri Perdagangan Dalam Negeri dan Hal Ehwal Pengguna, DATO'
HAJI ABU HASSAN BIN HAJI OMAR, S.P.M.S., D.P.M.S., S.M.T., P.I.S. (Kuala
Selangor).

„ Menteri Kesihatan, DATO' LEE KIM SAI, D.S.S.A., P.P.N. (Hulu Langat).

„ Menteri Pertahanan, DATO' SERI HAJI MOHD. NAJIB BIN TUN HAJI
ABDUL RAZAK (Orang Kaya Indera Shahbandar), S.S.A.P., S.I.M.P.,
D.S.A.P., P.N.B.S., D.P.M.S. (Pekan).

„ Menteri Penerangan, DATO' MOHAMED BIN RAHMAT, S.P.M.J., S.I.M.P.,
S.S.S.A., S.S.I.J., D.P.M.J., D.P.M.S., P.N.B.S., K.M.N. (Pulai).

Yang Berhormat Menteri Kebudayaan, Kesenian dan Pelancongan, DATO' SABBARUDDIN CHIK, S.I.M.P., D.S.A.P., S.M.S., D.P.M.S (Temerluh).

„ Menteri Perpaduan Negara dan Pembangunan Masyarakat, DATO' NAPSIAH BINTI OMAR, D.S.N.S. (Kuala Pilah).

„ Menteri Perusahaan Awam, DATO' DR MOHAMAD YUSOF BIN HAJI MOHAMED NOR, S.P.M.T., D.P.M.T., J.M.N., S.M.T., P.P.T. (Besut).

„ Menteri Sumber Manusia, DATO' LIM AH LEK, S.I.M.P., D.S.A.P., S.M.T., J.P. (Bentung).

„ Menteri di Jabatan Perdana Menteri, DATO' ABANG ABU BAKAR BIN DATU BANDAR ABANG HAJI MUSTAPHA, D.S.A.P., P.N.B.S., D.P.T.J., J.M.N. (Kuala Rajang).

„ Menteri Sains, Teknologi dan Alam Sekitar, TUAN LAW HIENG DING, K.M.N., P.B.S. (Sarikei).

„ Menteri Perumahan dan Kerajaan Tempatan, DATO' DR TING CHEW PEH, D.P.M.P. (Gopeng).

„ Menteri Tanah dan Pembangunan Koperasi, TAN SRI DATUK HAJI SAKARAN BIN DANDAI, P.S.M., P.G.D.K., S.P.D.K., J.P., A.D.K. (Semporna).

„ Menteri di Jabatan Perdana Menteri dan Menteri Undang-undang, DATO' SYED HAMID BIN SYED JAAFAR ALBAR, D.P.M.J., A.M.N., S.M.J. (Kota Tinggi).

„ Menteri Luar Negeri, DATUK ABDULLAH BIN HAJI AHMAD BADAWI, D.M.P.N., D.J.N., K.M.N. (Kepala Batas).

„ Timbalan Yang di-Pertua, TUAN ONG TEE KEAT, S.M.S. (Ampang Jaya).

„ Timbalan Yang di-Pertua, TUAN HAJI JUHAR BIN HAJI MAHIRUDDIN (Kinabatangan).

„ Timbalan Menteri Dalam Negeri, DATO' MEGAT JUNID BIN MEGAT AYOB, D.P.C.M., D.S.A.P., A.M.P., A.M.K. (Pasir Salak).

„ Timbalan Menteri Perumahan dan Kerajaan Tempatan, TUAN HAJI DAUD BIN DATO' HAJI TAHA, S.M.J. (Batu Pahat).

„ Timbalan Menteri Tenaga, Telekom dan Pos, DATO' MOHD. TAJOL ROSLI BIN MOHD. GHAZALI, D.P.M.P., A.M.P. (Gerik).

„ Timbalan Menteri Perpaduan Negara dan Pembangunan Masyarakat, DATO' ALEXANDER YU LUNG LEE, D.P.M.P. (Batu).

„ Timbalan Menteri Pertahanan, DATO' WAN ABU BAKAR BIN WAN MOHAMED, D.I.M.P. (Jerantut).

„ Timbalan Menteri Perusahaan Awam, DATO' DR SITI ZAHARAH BINTI HAJI SULAIMAN, D.I.M.P. (Mentakab).

„ Timbalan Menteri Kewangan, DATO' LOKE YUEN YOW, D.P.M.P., A.M.P. (Tanjong Malim).

„ Timbalan Menteri Perumahan dan Kerajaan Tempatan, TUAN OSU BIN HAJI SUKAM (Papar).

- Yang Berhormat Timbalan Menteri Penerangan, TUAN RAILEY BIN HAJI JAFFREY, J.M.N. (Silam).
- „ Timbalan Menteri Pengangkutan, DATIN PADUKA HAJAH ZALEHA BINTI ISMAIL, D.P.M.S., S.M.S., K.M.N. (Selayang).
- „ Timbalan Menteri di Jabatan Perdana Menteri, RAJA DATO' ARIFFIN BIN RAJA SULAIMAN, D.S.D.K., S.M.S. (Baling).
- „ Timbalan Menteri Tanah dan Pembangunan Koperasi, DATO' HAJI MOHD. KHALID BIN MOHD. YUNUS, D.S.N.S. (Jempol).
- „ Timbalan Menteri Pendidikan, DR LEO MICHAEL TOYAD, J.B.S. (Mukah).
- „ Timbalan Menteri Luar Negeri, DATO' DR ABDULLAH FADZIL BIN CHE WAN, D.P.C.M., P.C.M. (Bukit Gantang).
- „ Timbalan Menteri Kewangan, TUAN ABDUL GHANI BIN OTHMAN, S.M.J. (Ledang).
- „ Timbalan Menteri di Jabatan Perdana Menteri, DATO' DRS SULEIMAN BIN MOHAMED, D.P.M.S. (Titiwangsa).
- „ Timbalan Menteri Kesihatan, DATO' MOHAMED FARID BIN ARIFFIN, D.S.P.N. (Balik Pulau).
- „ Timbalan Menteri Belia dan Sukan, CIK TENG GAIK KWAN, A.M.N., P.P.N. (Raub).
- „ Timbalan Menteri Sains, Teknologi dan Alam Sekitar, TUAN PETER CHIN FAH KUI, P.B.S., A.B.S. (Miri).
- „ Timbalan Menteri Perdagangan Antarabangsa dan Industri, TUAN CHUA JUI MENG, P.I.S. (Bakri).
- „ Timbalan Menteri Perdagangan Dalam Negeri dan Hal Ehwal Pengguna, DATO' ABDUL KADIR BIN HAJI SHEIKH FADZIR, D.S.D.K. (Kulim Bandar Baharu).
- „ Timbalan Menteri Kerja Raya, TUAN KERK CHOO TING (Taiping).
- „ Timbalan Menteri Perusahaan Utama, DATO' HAJI TENGGU MAHMUD BIN TENGGU MANSOR, D.P.M.T., K.M.N., P.J.C., J.P., P.J.K. (Setiu).
- „ Timbalan Menteri Pembangunan Luar Bandar, TUAN MOHD. YASIN BIN KAMARI, A.M.N., P.D.N., P.I.S., B.S.I. (Sri Gading).
- „ Timbalan Menteri di Jabatan Perdana Menteri, DATO WONG SEE WAH, D.S.N.S. (Rasah).
- „ Timbalan Menteri Kerja Raya, DATUK PETER TINGGOM ANAK KAMARAU, P.N.B.S., K.M.N., A.M.N., P.P.C. (Saratok).
- „ Timbalan Menteri Pendidikan, DR FONG CHAN ONN (Selandar).
- „ Timbalan Menteri di Jabatan Perdana Menteri, DATO DR HAJI ABDUL HAMID BIN HAJI OTHMAN, D.S.D.K., S.M.J., K.M.N., P.P.T. (Sik).
- „ Timbalan Menteri Kebudayaan, Kesenian dan Pelancongan, DATO' CHAN KONG CHOY (Lipis).
- „ Timbalan Menteri Sumber Manusia, DATO' M. MAHALINGAM (Kapar).

Yang Berhormat Setiausaha Parlimen, Kementerian Kebudayaan, Kesenian dan Pelancongan, DATO' ABDUL RAMAN BIN SULIMAN, D.P.M.P., P.M.P., A.M.P., J.P. (Parit Buntar).

- „ Setiausaha Parlimen di Jabatan Perdana Menteri, TUAN OTHMAN BIN ABDUL, A.M.P., P.P.T. (Pendang).
- „ Setiausaha Parlimen, Kementerian Pembangunan Luar Bandar, DATO MOHAMED BIN JAMRAH, D.P.M.P., A.M.P., P.P.T. J.P. (Bagan Datok).
- „ Setiausaha Parlimen, Kementerian Belia dan Sukan, DATO' ISMAIL BIN SAID, D.P.M.T., S.M.T., A.M.N. (Kemaman).
- „ Setiausaha Parlimen, Kementerian Tanah dan Pembangunan Koperasi, TUAN MOHD. NOH BIN RAJAB (Tampin).
- „ Setiausaha Parlimen di Jabatan Perdana Menteri, TUAN DOUGLAS UGGAH EMBAS, A.B.S., P.B.S. (Betong).
- „ Setiausaha Parlimen, Kementerian Pertanian, TUAN MOHD. SHARIFF BIN HAJI OMAR, P.P.T. (Tasek Gelugor).
- „ Setiausaha Parlimen, Kementerian Perpaduan Negara dan Pembangunan Masyarakat, TUAN YONG KHOON SENG (Padawan).
- „ Setiausaha Parlimen, Kementerian Dalam Negeri, TUAN ONG KA TING (Pontian).
- „ Setiausaha Parlimen, Kementerian Penerangan, DATO' HAJI FAUZI BIN HAJI ABDUL RAHMAN, D.I.M.P., A.M.P., P.P.N. (Kuantan).
- „ Setiausaha Parlimen, Kementerian Kesihatan, DATO' K. KUMARAN (Tapah).
- „ Setiausaha Parlimen, Kementerian Perdagangan Antarabangsa dan Industri, TUAN S. S. SUBRAMANIAM, J.S.M., P.J.K., A.M.S. (Segamat).
- „ TUAN ABDOL MULOK BIN AWANG DAMIT (Labuan).
- „ DATO' ABDUL AJIB BIN AHMAD, D.G.S.M., D.P.M.J., B.S.I. (Mersing).
- „ TUAN HAJI ABDUL HADI BIN HAJI AWANG (Marang).
- „ TUAN HAJI ABDUL HAMID BIN ABDUL RAHMAN (Sungai Benut).
- „ DATUK HAJI ABDUL MANAN BIN OTHMAN, D.P.M.T., P.P.T. (Kuala Terengganu).
- „ TUAN ABDUL MALEK MUNIP (Muar).
- „ DATUK HAJI ABDUL RASHID BIN MUHAMMAD (Kuala Nerus).
- „ DATUK PATINGGI TAN SRI HAJI ABDUL TAIB MAHMUD, D.P., D.A., S.P.M.J., P.G.D.K. (Kota Samarahan).
- „ TUAN HAJI NIK ABDULLAH BIN HAJI ARSHAD, S.M.K. (Pengkalan Chepa).
- „ DATO' DR AFFIFUDIN BIN HAJI OMAR, D.S.D.K., J.S.M., K.M.N., B.C.K. (Padang Terap).
- „ TUAN AHMAD BIN NOR (Bayan Baru).
- „ TUAN AHMAD BIN OMAR, P.P.N. (Pagoh).

Yang Berhormat TUAN AHMAD SHUKRI BIN HAJI HASSAN (Machang).

- „ DATO' ALIAS BIN MD. ALI, D.P.M.T., J.S.M., S.M.T., K.M.N., P.J.K. (Hulu Terengganu).
- „ DATUK AMIR KAHAR BIN TUN DATU MUSTAPHA (Marudu).
- „ TUAN HAJI AWANG BIN JABAR, S.M.T., A.M.N., P.J.K. (Dungun).
- „ TUAN HAJI BADRUDDIN BIN AMIRULDIN, B.K.M., P.J.K. (Jerai).
- „ DATUK HAJI BASRI BIN BAJURI, D.S.S.A., K.M.N., S.M.S., P.J.K. (Kuala Langat).
- „ DATUK BERNARD GILUK DOMPOK, P.G.D.K. (Penampang).
- „ TUAN BILLY ABIT JOO (Hulu Rajang).
- „ TUAN HAJI BUNIYAMIN BIN YAAKOB (Bachok).
- „ TUAN CHIAN HENG KAI (Bukit Mertajam).
- „ TUAN CHOR CHEE HEUNG (Alor Setar).
- „ TUN DAIM ZAINUDDIN, S.S.M., D.H.M.S., S.S.A.P. (Merbok).
- „ DR V. DAVID (Puchung).
- „ TUAN FONG KUI LUN (Klang).
- „ TUAN FOO PIEW KOK (Batu Gajah).
- „ TUAN GEORGE SANGKIN (Bandau).
- „ TUAN GOOI HOCK SENG (Bukit Bendera).
- „ TUAN HAJI HAMZAH BIN HAJI MOHAMED ZAIN (Tasek Chenderoh).
- „ TUAN HARRISON NGAU LAING (Baram).
- „ TUAN HAJI IBRAHIM BIN ALI (Pasir Mas).
- „ TUAN HAJI IBRAHIM BIN JENDOL, P.J.K. (Alor Gajah).
- „ TUAN HAJI IBRAHIM BIN MAHMOOD (Kuala Krai).
- „ TUAN HAJI IBRAHIM BIN PATEH MOHAMAD (Tanah Merah).
- „ CHE IBRAHIM BIN MUSTAFA (Sungai Petani).
- „ LT. KOL. (B) IBRAHIM BIN SAREH (Jelevu).
- „ PUAN HAJAH ILANI BINTI DATO HAJI ISAHAK (Kota Bharu).
- „ TUAN HAJI ISHAK BIN ARSHAD (Kangar).
- „ DR HAJI JAMALUDDIN BIN HAJI JARJIS (Rompin).
- „ TUAN JAWAH ANAK GERANG (Lubok Antu).
- „ TUAN JAMES JIMBUN ANAK PUNGGU, P.B.S. (Kapit).
- „ TUAN JOSEPH MAUH AK IKEH (Selangau).
- „ TUAN KANG CHOW OH (Kluang).
- „ TUAN R. KARPAL SINGH (Jelutong).

Yang Berhormat TUAN KERK KIM HOCK (Pasir Pinji).

- „ DR KUA KIA SOONG (Petaling Jaya).
- „ TUAN LAI LUN TZEE (Sandakan).
- „ TUAN LAU DAK KEE (Ipoh).
- „ TUAN ROBERT LAU HOI CHEW (Sibu).
- „ TUAN LIEW AH KIM (Seputeh).
- „ TUAN LIM GUAN ENG (Kota Melaka).
- „ TUAN LIM HOCK SENG (Bagan).
- „ TUAN LIM KIT SIANG (Tanjong).
- „ PUAN LIM LAY HOON (Padang Serai).
- „ DATIN LING CHOOI SIENG (Lumut).
- „ TUAN HAJI MAHBUD BIN HAJI HASHIM (Sabak Bernam).
- „ TUAN MAIDOM P. PANSAI (Kota Belud).
- „ DR T. MARIMUTHU (Telok Kemang).
- „ TUAN MICHAEL ASANG, B.S.K. (Jambongan).
- „ TUAN MICHAEL LISA KAYA @ GOR KAYA (Bukit Mas).
- „ TUAN HAJI MOHAMAD BIN ABDULLAH, D.I.M.P., P.J.K. (Maran).
- „ TUAN HAJI MOHAMAD BIN SABU (Nilam Puri).
- „ TUAN MOHAMED KAMAL BIN HUSSAIN (Lembah Pantai).
- „ TUAN MOHAMED KHALED BIN NORDIN (Johor Bahru).
- „ DATO' HAJI MOHAMMAD ABU BAKAR BIN RAUTIN IBRAHIM, D.S.D.K., K.M.N. (Kuala Kedah).
- „ TUAN HAJI MOHD. SHARIF BIN JAJANG, D.P.M.S., A.M.N., P.J.K. (Sepang).
- „ TUAN MOHD. TAMRIN BIN ABDUL GHAFAR (Batu Berendam).
- „ TUAN HAJI MOHD. ZIHIN BIN HAJI MOHD. HASSAN, P.M.P., A.M.P. (Larut).
- „ DATUK MONGGOH OROW, P.G.D.K., K.M.N., A.D.K. (Tuaran).
- „ TUN DATU HAJI MUSTAPHA BIN DATU HARUN, S.M.N., S.P.D.K., S.I.M.P., P.N.B.S., S.P.M.J., S.P.M.P., S.P.C.M., K.C.R.L., K.St.J. (Limbawang).
- „ TUAN NASRUDDIN BIN HAJI ALANG SAIDIN, A.M.P. (Parit).
- „ DR NAWAWI BIN MAT AWIN (Tambun).
- „ TUAN NURNIKMAN BIN ABDULLAH (Kimanis).
- „ TUAN ONG TIN KIM (Teluk Intan).
- „ DR OSMAN MINUDIN (Kinabalu).
- „ DATUK JOSEPH PAIRIN KITINGAN (Keningau).
- „ TUAN G. PALANIVEL (Hulu Selangor).

Yang Berhormat DR PATAU RUBIS, P.B.S. (Mas Gading).

- „ DATUK DOMINIC JOSEPH PUTHUCHEARY (Nibong Tebal).
- „ DATO' HAJI QAMARUZ ZAMAN BIN HAJI ISMAIL, D.P.M.P., P.C.M., K.M.N., B.C.K., P.J.K. (Bagan Serai).
- „ TUAN RADIN MALLEH (Padas).
- „ PUAN HAJAH RAKIBAH BINTI HAJI ABDUL MANAP (Shah Alam).
- „ TUAN RICHARD RIOT ANAK JAEM (Serian).
- „ PUAN ROHANI BINTI ABD. KARIM (Santubong).
- „ TUAN RUHANIE BIN AHMAD (Parit Sulong).
- „ Y.B.M. TENGKU TAN SRI RAZALEIGH HAMZAH, D.K., P.S.M., S.P.M.K., S.S.A.P., S.P.M.S. (Gua Musang).
- „ TUAN SAIDIN @ YUSOF BIN ADAM (Tanjong Karang).
- „ DR SANUSI BIN DAENG MARIOK (Rantau Panjang).
- „ TUAN SHAHIDAN BIN KASSIM, A.M.P. (Arau).
- „ TUAN SIM KWANG YANG (Bandar Kuching).
- „ PUAN SITI ZAINABON BINTI ABU BAKAR (Tebrau).
- „ TUAN HAJI SUKRI BIN HAJI MOHAMED (Kok Lanas).
- „ TUAN TAIMIN BIN LUMAING (Pensiangan).
- „ DATUK DANIEL TAJEM ANAK MIRI, P.N.B.S., J.M.N. (Sri Aman).
- „ TUAN TAN KOK WAI (Sungai Besi).
- „ DR TAN SENG GIAW (Kepong).
- „ TUAN THOMAS SALANG SIDEN (Julau).
- „ TUAN WAHAB BIN SUHAILI (Batang Sadong).
- „ WAN HANAFIAH BIN WAN MAT SAMAN (Kota Setar).
- „ WAN JUNAIDI BIN TUANKU JAAFAR (Batang Lupar).
- „ TUAN HAJI WAN MOHD. JAMIL BIN WAN MAHMOOD (Tumpat).
- „ WAN OMAR BIN WAN MAJID (Pasir Puteh).
- „ TUAN WEE CHOO KEONG (Bukit Bintang).
- „ TUAN WONG WING ON (Kampar).
- „ TUAN VUN SHIN CHOI @ JOSEPH VOON (Tanjong Aru).
- „ DATUK AMAR JAMES WONG KIM MIN (Bintulu).
- „ TUAN JASON WONG SING NANG (Lanang).
- „ TUAN WOON SEE CHIN, S.M.J., A.M.N., P.I.S. (Senai).
- „ TUAN GEOFFREY YEE LING FOOK (Tawau).
- „ TUAN YIM CHEE CHONG (Seremban).
- „ TUAN PHILIP YONG CHIEW LIP (Gaya).

DEWAN RAKYAT

PEGAWAI-PEGAWAI KANAN

Setiausaha Dewan Rakyat: Dato' Haji Wan Zahir bin Sheikh Abdul Rahman, D.P.M.P.,
J.S.M.

Ketua Penolong Setiausaha: Haji Taijadin bin Saberan

Penolong Setiausaha: Abdullah bin Abdul Wahab.

Penolong Setiausaha: Zamani bin Sulaiman

BAHAGIAN PENYATA RASMI PARLIMEN

Pegawai Penerbitan : Ramaswamy

Penolong Penyunting: Shamsiah binti Md. Yusop.

Pelapor Perbahasan Parlimen:

Haji Suhor bin Husin.

Mohd. Saleh bin Mohd. Yusop.

Supiah binti Dewak.

Ismail bin Haji Hassan.

Hajah Kalsom binti Ghazali.

Mohamed bin Osman.

Norishah binti Mohd. Thani.

Zaharah binti Naim.

Su Soon Chuan.

Norwahidah binti Azizi.

Rozita binti Abd. Samad.

Jainah binti Sakimin.

Ahmad Kamal bin Mohd. Yusop.

BENTARA MESYUARAT

Mejar (B) Mohd. Kassim bin Hashim

MALAYSIA

DEWAN RAKYAT

 Rabu, 21hb Oktober, 1992

Mesyuarat dimulakan pada pukul 2.30 petang

DOA

(Tuan Yang di-Pertua
mempengerusikan Mesyuarat)

PENGUMUMAN TUAN YANG
DI-PERTUA

CUTI KEPADA AHLI—
KEBENARAN

**Y.B. Dato' Mohamed Farid bin
Ariffin (Balik Pulau)**

Tuan Yang di-Pertua: Ahli-ahli Yang Berhormat, saya suka hendak memberitahu Dewan ini iaitu pada menjalankan kuasa-kuasa yang telah diberikan kepada saya mengikut ketetapan yang dibuat oleh Dewan ini pada 25hb April, 1961, saya telah membenarkan cuti daripada menghadiri mesyuarat di bawah Perkara 52 Perlembagaan Persekutuan kepada Yang Berhormat Dato' Mohamed Farid bin Ariffin, Ahli Parlimen bagi kawasan Balik Pulau dari 19hb Oktober hingga 3hb. November, 1992.

JAWAPAN-JAWAPAN
MULUT BAGI
PERTANYAAN-
PERTANYAAN

KEMPEN ANTI KAYU-KAYAN
TROPIKA—PENJEJASAN
KEPENTINGAN NEGARA

**1. Tuan Haji Nasruddin bin Haji
Alang Saidin** minta Menteri Perusahaan

Utama menyatakan adakah benar bahawa dalam rangka lawatan Menteri di Eropah pada Mei, 1992 untuk membanteras Kempen Anti Kayu-kayan Tropika, Menteri telah dimaklumkan oleh Ahli-ahli Parlimen Eropah bahawa Ahli Parlimen Pembangkang Malaysia yang memberitahu berbagai tohmahan tentang pembalakan serta dasar-dasar perhutanan negara. Jika benar, bolehkah Menteri memberitahu bagaimana Ahli Parlimen Pembangkang Malaysia berkenaan menjalankan aktiviti-aktiviti sedemikian yang menjejaskan kepentingan negara. Apakah tindakan-tindakan Kerajaan untuk memastikan supaya tingkahlaku yang tidak bertanggungjawab sedemikian tidak berlaku lagi.

Menteri Perusahaan Utama [Dato' Seri Dr. Lim Keng Yaik]: Tuan Yang di-Pertua, seperti yang saya telah maklumkan di dalam sidang akhbar sekembali saya dari lawatan ke beberapa buah negara Eropah pada bulan Mei lalu, bahawa memang benar saya telah dimaklumkan oleh Ahli-ahli Parlimen Eropah semasa lawatan tersebut bahawa Ahli Parlimen Pembangkang Malaysia dari Kuching telah merayu kepada Parlimen Eropah supaya mengenakan tekanan antarabangsa ke atas negara ini bersabit dengan isu-isu pembalakan dan isu hak asasi kaum pribumi yang bergantung kepada hutan.

Dalam kesempatan tersebut, saya telah menjelaskan kepada Ahli-ahli Parlimen Eropah keadaan yang sebenar dan bahawa dakwaan-dakwaan yang dibuat oleh Ahli Yang Berhormat dari

Kuching adalah tidak betul. Tindakan beliau itu merupakan satu cubaan oleh ahli politik pembangkang yang tidak bertanggungjawab yang ingin merosakkan nama baik Kerajaan dan negara ini.

Tuan Yang di-Pertua, dari maklumat-maklumat yang diperolehi, Ahli Yang Berhormat tersebut telah mengadakan lawatan dan menemui beberapa Ahli Parlimen Eropah (EC) pada pertengahan bulan Februari tahun ini. Lawatan beliau ini dipercayai diatur oleh sebuah Pertubuhan Bukan Kerajaan (NGO) yang beribu pejabat di London yang giat menjalankan kempen memburuk-burukkan negara ini.

Dalam pertemuan beliau dengan Ahli Parlimen Eropah, beliau telah mendakwa bahawa Kerajaan negara ini telah membelakangkan soal hak asasi manusia yang mana telah mengancam kehidupan suku-suku kaum yang bergantung kepada hutan.

Beliau juga dilaporkan mendakwa bahawa Kerajaan telah menggunakan undang-undang darurat dan bertindak menghantar pasukan polis untuk menangkap dan menahan mereka yang menentang aktiviti pembalakan tanpa dibicarakan.

Beliau seterusnya merayu dan mendesak supaya tekanan antarabangsa dikenakan ke atas negara ini supaya menghormati hak-hak asasi manusia serta isu-isu berkaitan dengan pembalakan.

Tuan Yang di-Pertua, sebagai sebuah negara demokrasi, rakyat negara ini adalah bebas untuk bersuara dan memberi pandangan ke arah membantu membangunkan negara ini. Kerajaan ini juga bersedia mendengar dan menerima teguran sekiranya ianya adalah untuk kebaikan semua, tetapi apa yang dilakukan oleh Ahli Yang Berhormat tersebut adalah suatu yang amat mengecewa dan memalukan negara kita. *(Tepuk)*

Tindakan beliau menyebarkan maklumat-maklumat yang tidak benar dan merayu kuasa asing untuk mengenakan tekanan ke atas negara ini adalah suatu perbuatan berniat jahat kepada negara kita. *(Tepuk)*

Mungkin tindakan beliau ini adalah satu di antara berbagai tindakan beliau yang tidak dapat dikesan untuk memburuk-burukkan negara ini yang secara tidak langsung telah membantu dan memberi peluang kepada negara-negara pesaing untuk melemparkan tohmahan-tohmahan terhadap keluaran utama negara ini iaitu kayu-kayan.

Tuan Yang di-Pertua, Yang Berhormat itu sebenarnya telah dikaburi oleh keghairahan politik untuk menentang semata-mata kerana ingin menentang sehingga Ahli Parlimen itu tanpa sedar telah terperangkap dalam permainan politik ekonomi yang didalangi oleh negara-negara maju, khususnya negara-negara pesaing, yang mana telah membawa kesusahan yang tidak sepatutnya berlaku terhadap industri kayu-kayan kita dan seterusnya kepada rakyat.

Dengan izin, Tuan Yang di-Pertua, blinded by your own political obsession of opposing for the sake of opposition that you play into the trap of competing nations and bring unnecessary sufferings to our timber industry and therefore to our people.

Saya tahu dia pergi dalam pertengahan bulan Februari, beliau adalah sangat frustrated sebab baru selepas pilihanraya di Sarawak DAP dapat '0',.....

Tuan Yang di-Pertua: Ya.

Dato' Seri Lim Keng Yaik: .. dan beliau dalam frustrasinya pergi ke negara-negara lain untuk mengacau kita.

Tuan Yang di-Pertua, adalah tidak mudah untuk Kerajaan membendung

sepenuhnya tindakan tidak bertanggungjawab oleh individu-individu seperti yang dilakukan oleh Ahli Yang Berhormat tersebut. Walau bagaimanapun adalah menjadi harapan negara supaya rakyat negara ini lebih bertanggungjawab dan menyanyangi negara sendiri. Terima kasih.

Tuan Sim Kwang Yang: Tuan Yang di-Pertua, adakah Yang Berhormat Menteri boleh bertenang daripada histeria biasa (*Ketawa*). Bolehkah beliau menjelaskan sama ada beliau sedar bahawa apabila saya berada di Eropah sana, saya telah mendesak European Parliament untuk mengeluarkan peruntukan daripada jumlahnya US\$50 juta yang diperuntukan oleh European Parliament untuk pemulihan semula hutan seluruh dunia ini, adakah dia sedar? Dan adakah betul oleh sebab saya mendapat maklumat tentang lawatan Yang Berhormat Menteri, sebab dia nota sebentar tadi, adakah Yang Berhormat Menteri sendiri apabila cadangan dibuat oleh European Parliament, Yang Berhormat Menteri dalam perjumpaan ini berkata "we don't need your money" adakah betul? Saya tidak tahu. Jika ini betul, adakah ini satu usaha untuk sabotaj ekonomi Sarawak untuk memulih semula hutan Sarawak? Dan adakah dia sedar bahawa saya pernah mendesak supaya European Parliament melonggarkan quotanya, paras atau tarifnya supaya Sarawak khususnya Malaysia dapat menjual lebih hasil kayu-kayan berdasarkan kepada hutan. Adakah ini untuk memalukan negara kita? Ini soalan yang pertama.

Soalan yang kedua, saya tidak tahu yang mana satu organisasi di London yang menjemput saya. Saya sebenarnya dijemput oleh Wilfred Taelkemper, Vice President of European Parliament dari Green Party. Mungkin dia bermimpi yang tidak jelas dapat maklumat ini, tetapi sebenarnya saya dijemput dan saya pun ada surat sebagai bukti. Jadi adakah dia sedar bahawa mulai daripada 1hb

September, 1992 Kerajaan Negeri Sarawak sudah mengeluarkan arahan kepada pemegang lesen yang berjumlah 141 pemegang lesen kayu supaya mereka mengurangkan pengeluaran balak dari kawasan lesen itu dalam lingkungan 10% ke 70%. Oleh sebab Kerajaan Sarawak ini boleh mencapai taraf yang telah dicadangkan oleh ITTO, sebab ITTO telah mencadangkan supaya Sarawak lebih sesuai membalak tidak lebih daripada 9.2 juta cubic meter, tetapi pada 2-3 tahun dahulu ini, Sarawak sudah membalak sebanyak 19 juta cubic meter, maka tuduhan saya di Eropah bahawa paras pembalakan kayu di Sarawak sudah melebihi dari segi paras ecologically sound adalah betul, tetapi yang tidak betul ialah tuduhan Yang Berhormat Menteri sendiri dan bolehkah Yang Berhormat Menteri sekarang memberi jawapan, apabila dia balik dari Eropah beberapa kali beliau telah memanggil saya 'pengkhianat' dalam suratkhbar Cina.....

Tuan Yang di-Pertua: Cukuplah Yang Berhormat, cukup Yang Berhormat.

Tuan Sim Kwang Yang: Satu perkara sahaja.

Tuan Yang di-Pertua: Cukup, sudah dua soalan.

Tuan Sim Kwang Yang: Bolehkah dia keluar mengulangi tuduhan ini supaya saya boleh mengambil tindakan mahkamah? Itu sahaja. (*Tepuk*)

Dato' Seri Dr Lim Keng Yaik: Tuan Yang di-Pertua, siapa yang hysterical sana. Beliau telah pergi ke Parlimen Eropah menghentam, bercakap buruk mengenai negara kita dan sekarang beliau bercakap saya pun ada pergi bank ambil duit, minta duit, minta itu, minta ini. Kita tahu hal ini adalah hal perdagangan antarabangsa, beliau masuk di dalam perangkap orang yang bersaing dengan negara kita. Dia sampai

sekarangpun tidak faham apa yang mahu dicakapkan lagi. Orang yang frustrated pergi mengacau dan bercakap buruk mengenai negara kita, okay.... (Disampuk)

Tuan Yang di-Pertua: Yang Berhormat, dia menjawab sekarang....

Dato' Seri Dr. Lim Keng Yaik: Saya boleh jawab, tunggu sekejap, saya tidak ada teks sekarang, saya jawab mulut. Beliau ini sudah bercakap apa tuduhan-tuduhan orang bijak "greenish" yang menuduh kepada kita. Baru-baru ini beliau mengatakan kita di negeri Sarawak sudah membalak dengan berlebihan seluas 18 juta cubic meter, bahkan dalam tahun 1990 dan 1991 kita sudahpun membalak seluas 18 juta cubic meter.

Pada tahun 1988 saya sudah pergi ke Eropah menemui dan membahas dengan NGO-NGO yang ada di Eropah. Kita mengatakan kita adalah membalak dengan berkekalan atau sustainable logging, mereka mengatakan tidak, malah akan memusnahkan semua hutan kita dalam lingkungan lima tahun, ini pada tahun 1988, tetapi sekarang sudah tahun 1992 ada satu tahun lagi. Kalau mereka mahu saya taruh dia dan disimpan di dalam hutan Sarawak, kita tengok dia boleh keluar atau tidak boleh keluar. (Ketawa) Sebab itu Kerajaan Negeri Sarawak melalui Yang Amat Berhormat Ketua Menteri pergi ke Persidangan ITTO pada tahun 1989 menawarkan dengan sendiri, tolonglah beri kita berapa keluaran yang boleh dikatakan sebagai berkekalan (sustainable), jadi ITTO hantar misi ke Sarawak pada tahun 1990 untuk menentukan 9.2 juta cubic meter. Sekarang sejumlah 18 juta yang dikeluarkan adalah 12.5 datang dari reserve hutan kekal (permanent forest reserve) dan 6 juta cubic meter adalah dari conversion forest iaitu hutan yang akan dihapuskan untuk ditanam dengan kelapa sawit, koko, pepper, getah, ini boleh dibiarkan. Tuan Yang di-Pertua,

beliau pun tidak tahu sama ada kita boleh kurangkan. Kita membuat perjanjian pada tahun 1990 bahawa kita akan mengikut 9.2 juta cubic meter sehingga akhir tahun 1993, ini 7 tahun sebelum. Akhirnya ITTO menyetujui bahawa semua pembalakan patut dijalankan dengan berkekalan.

Pada tahun 2000 kita memberi jaminan dan pada tahun 1993 kita ikut apa yang dia cakap, apa yang dia kata. Dia masuk dalam perangkap, dia cakap sebagai NGO yang datang dari Parliamen Eropah. Itu jawapan saya. Dan apa yang dia minta, kita bukan tidak mahu duit, kita mahu teknologi untuk membaiki, menambahkan teknologi dalam pengurusan hutan untuk melindungi hutan kita. Itu kita mahu, bukan selepas orang memberi duit dia cakap, you mesti ikut ini, ikut itu, tetapi ikut cara-cara yang diterima oleh seluruh dunia. Itu jawapan saya. Tolonglah kalau buat salah, admitlah sudah salah, janganlah mahu pusing-pusing sekali lagi.

MAJLIS PERBANDARAN/ MAJLIS DAERAH MELABUR DI BSKL

2. Tuan Chor Chee Heung minta Menteri Perumahan dan Kerajaan Tempatan menyatakan:

- (a) Adakah Akta Kerajaan Tempatan, 1976 mempunyai peruntukan-peruntukan yang memberikan kuasa kepada Majlis Perbandaran atau Majlis Daerah untuk melabur dalam saham yang disenaraikan di Bursa Saham Kuala Lumpur (BSKL);
- (b) Jika tidak, sebab apa setengah Majlis Daerah Pihak Berkuasa membuat demikian;
- (c) Adakah tindakan sedemikian bertentangan dengan undang-undang atau dasar; dan

- (d) Adakah pihak Kerajaan bercadang untuk meminda Akta Kerajaan Tempatan supaya Majlis Pihak Berkuasa Tempatan boleh mewujudkan anak-anak syarikat yang berhak untuk melabur dalam saham-saham.

Timbalan Menteri Perumahan dan Kerajaan Tempatan (Tuan Haji Daud bin Dato' Haji Taha): Tuan Yang di-Pertua, jawapan kepada (a),(b) dan (c) ialah:

Sebagai sebuah pertubuhan perbadanan, Pihakberkuasa Tempatan mempunyai kumpulan wangnya tersendiri dan setakat mana yang dibenarkan oleh undang-undang, Pihakberkuasa Tempatan mempunyai kuasa autonominya dalam menguruskan tabung kewangannya. Dalam hal ini Pihakberkuasa Tempatan adalah diberi kuasa di bawah Seksyen 4(4) Akta Kerajaan Tempatan, 1976 (Akta 171) untuk melabur dalam mana-mana sekuriti yang pemegang-pemegang amanah diberi kuasa melabur dalamnya atau dengan apa-apa cara lain atas kelulusan Menteri Kewangan.

- (d) Pihak Kerajaan tidak bercadang meminda Akta Kerajaan Tempatan, 1976 untuk membolehkan Pihakberkuasa Tempatan mewujudkan anak-anak syarikat bagi tujuan melabur dalam saham-saham.

Dr. Tan Seng Giaw: Tuan Yang di-Pertua, soalan tambahan. Adakah Yang Berhormat sedar bahawa pada tempoh hari ada setengah-setengah Majlis Daerah di negara ini telah membuat pelaburan untuk perniagaan. Dan adakah beliau sedar bahawa iaitu pihak Kerajaan-Kerajaan Negeri dan juga pihak Kerajaan Persekutuan tidak mampu mengawal pelaburan-pelaburan seperti ini? Bahkan juga pelaburan-pelaburan yang berlaku sekarang tanpa

Majlis yang menceburi dalamnya susah juga hendak dikawal oleh Kerajaan termasuk Rang Undang-undang yang dilulus semalam untuk jualan langsung. Dan dengan membenarkan Majlis-Majlis Kerajaan Tempatan untuk melaburkan melalui cara yang ditetapkan, adakah ini memberi peluang kepada Majlis-Majlis untuk menyeleweng dan sebagainya? Kalau tidak, apakah kaedah dan penguatkuasaan yang boleh memastikan semua berjalan dengan betul dan tidak akan berlakunya kecurangan dan sebagainya?

Tuan Haji Daud bin Dato' Haji Taha: Tuan Yang di-Pertua, seperti biasa ahli Pembangkang terus menuduh dengan secara melulu dengan tidak ada usul periksanya. Sebenarnya hanya satu Majlis Kerajaan Tempatan sahaja yang melabur dalam sekuriti, yang lain tidak ada. Jadi, Yang Berhormat hanya menuduh dengan tidak ada usul periksa. Itu pun telah mendapat kelulusan daripada pihak Kerajaan Negeri. Dan saham-saham yang dibeli ialah saham-saham terjamin kekuatannya. Misalnya Syarikat Telekom, Proton dan TEN, itu sahaja. Itu pun tidak banyak. Dan saya ingin menjamin bahawasanya Pihak Berkuasa Tempatan yang lain tidak ada melabur dalam apa-apa saham pun.

Tuan Shahidan bin Kassim: Tuan Yang di-Pertua, soalan tambahan. Pada tahun 1988, ini saya tidak pasti saya punya tahun tetapi sebelum pilihanraya 1990. Laporan Jawatankuasa Kira-Kira Wang Negara yang telah dibentangkan di Parlimen terdapat dua Pihakberkuasa Tempatan, satu Dewan Bandaraya dan satu lagi di negeri yang tidak payah saya sebutkan sebab saya sendiri terlibat telah menubuhkan anak syarikat yang mana tidak dibenarkan di dalam Akta Kerajaan Tempatan. Peguam Negara telah mengatakan bahawa tidak boleh tetapi terdapat panel-panel lawyer ada yang mengata boleh. Jadi, Pihakberkuasa

Tempatan berkenaan telah menubuhkan syarikat yang berkenaan.

Jadi, Yang Berhormat punya jawapan tadi iaitu "(d) bahawa Kerajaan tidak bercadang untuk meminda Akta ini.." Jadi, apakah yang terjadi kepada syarikat-syarikat yang telah ditubuhkan oleh dua Pihakberkuasa Tempatan iaitu satu Bandaraya dan satu lagi di sebuah negeri yang mana negeri-negeri yang lain tidak berbuat demikian?

Tuan Haji Daud bin Dato' Haji Taha: Tuan Yang di-Pertua, saya percaya sekiranya wujud syarikat-syarikat tersebut maka ianya berjalan diluar Undang-undang Kerajaan Tempatan. Dengan sebab itu kita akan menyiasat sekiranya betul-betul berlaku.

MENGAWAL KEMALANGAN DI SELAT MELAKA

3. Tuan Fong Kui Lun minta Menteri Pengangkutan menyatakan:

- (a) berikutan kerapnya berlaku kemalangan laut di perairan Selat Melaka sejak akhir-akhir ini, apakah langkah yang diambil oleh negara Malaysia untuk mengelakkan kemalangan tersebut dari terus berlaku; dan
- (b) sejauh manakah perkembangan cadangan Malaysia untuk mengenakan levi ke atas kapal-kapal yang melalui Selat Melaka.

19-10-92

32. Tuan Lau Dak Kee minta Menteri Pengangkutan menyatakan apakah langkah-langkah yang telah, sedang dan akan diambil untuk mencegah pencemaran dan nahas perlanggaran di Selat Melaka dan lain laluan di dalam perairan Malaysia.

Timbalan Menteri Pengangkutan (Datin Paduka Hajah Zaleha binti Ismail): Tuan Yang di-Pertua, izinkan saya memberi jawapan juga kepada soalan ini seperti yang telah dibangkitkan oleh Yang Berhormat Tuan Lau Dak Kee pada 19.10.92 yang tidak sempat dijawab.

Tuan Yang di-Pertua: Baiklah.

Datin Paduka Hajah Zaleha binti Ismail:

- (a) Bagi menjamin keselamatan pelayaran di Selat Melaka, Kerajaan telahpun mengambil beberapa langkah tertentu untuk membantu laluan kapal. Beberapa alat bantuan pelayaran (navigational aids), rumah api, tanda arah suar (beacon) dan pelampung suar (buoys) telah dipasang di beberapa tempat seperti di Rumah Api di One Fathom Bank dan mata arah di Tanjung Piai, di Tanjung Sepat dan Tanjung Gabang disamping menyediakan laluan pelayaran khusus, dengan izin, Traffic Separation Scheme untuk kapal-kapal lain. Dari segi undang-undang, telah wujud beberapa undang-undang kebangsaan yang mempunyai tujuan untuk menentukan tahap keselamatan kapal-kapal serta mengawal dan mencegah pencemaran. Kerajaan Malaysia telah memperketatkan lagi kedudukan undang-undang yang berkaitan dan membuat pindaan-pindaan yang sesuai bagi menentukan pengawalan yang lebih teliti dan berkesan terhadap keselamatan perkapalan dan pengawalan alam sekeliling. Berkaitan dengan ini, telapun wujud kerjasama tiga negara iaitu Malaysia, Indonesia dan Singapura untuk menentukan tindakan yang lebih bersepadu terhadap masalah keselamatan

dan pembersihan di perairan Selat Melaka.

- (b) Berhubung dengan levi ke atas kapal-kapal yang menggunakan Selat Melaka, Malaysia sedang berusaha untuk mengadakan satu persidangan antarabangsa yang inputnya melibatkan Malaysia, Thailand, Indonesia dan Singapura bagi mengujudkan satu sistem penggunaan Selat Melaka. Persidangan ini juga bertujuan untuk mengenalpasti masalah-masalah yang dihadapi oleh negara-negara yang bersempadankan Selat Melaka dan Singapura berasaskan kepada prinsip undang-undang kelautan antarabangsa serta meninjau cara-cara yang boleh menjamin dan menyelenggara langkah-langkah keselamatan pelayaran dan pembersihan di Selat Melaka.

Tuan Haji Abdul Hadi bin Haji Awang: Tuan Yang di-Pertua, soalan tambahan. Sejauh manakah kajian dibuat terhadap kerjasama dengan negara-negara ASEAN yang berkaitan dengan Selat Melaka dan apakah tindakan selanjutnya?

Yang kedua, apakah tindakan undang-undang yang pernah diambil oleh pihak Kerajaan sama ada melalui undang-undang antarabangsa atau undang-undang negara ini kepada pihak perkapalan yang tidak menghormati peraturan-peraturan perkapalan.

Datin Paduka Hajah Zaleha binti Ismail: Tuan Yang di-Pertua, dalam jawapan tadi saya telah mengatakan bahawa kita sedang berusaha untuk mengadakan perjumpaan atau perbincangan antarabangsa tetapi ianya belum lagi dapat dilaksanakan. Dan di dalam persidangan itu nanti perkara-perkara yang berkaitan yang telah saya sebut akan dibincangkan dan akan dibuat satu dasar bagi tindakan semua negara-negara ASEAN yang terlibat sama.

Tindakan dari segi undang-undang bergantung kepada kesalahan-kesalahan yang dilakukan oleh kapal-kapal yang berkaitan. Dan kalau Yang Berhormat masih ingat, pada tahun 1991 kita telah membuat 11 pindaan kepada Merchant Shipping Ordinance negara kita untuk membolehkan kita meratifikasi beberapa international convention yang berkaitan dengan pencemaran dan juga pembawa barangan-barangan merbahaya oleh kapal-kapal lain. Tindakan-tindakan ini tidak dapat saya nyatakan satu-persatu kerana ianya adalah spesifik atau khusus kepada tiap-tiap kes itu.

Tuan Haji Mohamad bin Sabu: Tuan Yang di-Pertua, soalan tambahan. Memandangkan banyaknya kemalangan yang berlaku di Selat Melaka sekarang, apakah Kerajaan akan berusaha sungguh-sungguh untuk menghalang kapal Jepun akan membawa bahan plutonium yang akan melintasi Selat Melaka tidak lama lagi? Dan setakat mana usaha-usaha yang dijalankan untuk menghalang kapal tersebut melintasi Selat Melaka?

Yang kedua, kalau ada rakyat Malaysia terutama pemuda PAS untuk pergi ke laut menghalang kapal tersebut, apakah pihak Kerajaan Malaysia akan menghalang usaha-usaha kami?

Datin Paduka Hajah Zaleha binti Ismail: Tuan Yang di-Pertua, mengenai menghalang kapal-kapal Jepun yang hendak membawa plutonium itu, kita telah lihat statements daripada Menteri Sains Teknologi dan Alam Sekitar yang mewakili Kerajaan dan ini rasa saya memadai menunjukkan berapa seriusnya kita dalam usaha menghalang supaya tidak mencemarkan kawasan dan juga tidak membahayakan seluruh penduduk Malaysia. Pada pendapat saya dan kita juga melihat dan membaca dalam akhbar-akhbar bahawa banyak negara yang kemungkinannya terlibat di mana perairan mereka dilalui oleh kapal ini juga mereka tidak mahu kapal ini melalui

perairan mereka. Kita serius mengenai perkara ini. Mengenai pemuda PAS itu, rasa saya kalau dia hendak pergi juga, apa Kerajaan boleh buat. Kalau mereka hendak menyerahkan nyawa mereka, itu terpulanglah kepada mereka. Walau bagaimanapun, saya masih mengatakan bahawa Kerajaan begitu serius sekali mengenai perkara ini.

Tuan Yang di-Pertua: Yang Berhormat Tuan Wahab bin Suhaili.

Tuan Wahab bin Suhaili: Tuan Yang di-Pertua, ada sedikit pembetulan. Soalan saya sepatutnya berbunyi: "....mana-mana jalan Persekutuan di Sabah dan Sarawak diswastakan". Tuan Yang di-Pertua, soalan ke 4.

JALAN-JALAN PERSEKUTUAN— PENSWASTAAN

4. Tuan Wahab bin Suhaili minta Menteri Kerjaraya menyatakan sama ada Kerajaan Pusat membenarkan mana-mana jalan Persekutuan diswastakan dalam konteks (BOT—Build, Operate and Transfer).

Timbalan Menteri Kerja Raya (Datuk Peter Tinggom anak Kamarau): Tuan Yang di-Pertua, jawapan saya yang ada ini adalah berkenaan soalan yang ada dicetak dalam Aturan Urusan Mesyuarat yang ada pada hari ini. Jikalau ada soalan tambahan berkenaan dengan Sabah dan Sarawak, Yang Berhormat boleh bertanya kemudian.

Tuan Yang di-Pertua, Dasar Semasa Kerajaan ialah untuk mempesatkan pembinaan projek-projek infrastruktur yang mana sebahagiannya jika berdaya maju (viable) dilaksanakan secara penswastaaan. Projek-projek infrastruktur yang diswastakan biasanya dilaksanakan secara bina, kendali dan kembalikan ataupun BOT (Build-Operate-Transfer). Dalam setengah

keadaan, demi untuk menjadikan satu-satu projek penswastaaan itu berdaya maju, kadangkala jalan-jalan yang siap dibina juga diambilkira dan dipakejkan dalam projek yang diswastakan mengikut kesesuaian. Melalui pendekatan B.O.T., Kerajaan berharap sebahagian beban pembiayaan projek-projek infrastruktur yang melibatkan perbelanjaan yang besar dapat ditanggung oleh sektor swasta.

Untuk makluman Ahli Yang Berhormat, pada masa ini Kerajaan telah dan sedang giat mengenalpastikan projek-projek infrastruktur yang boleh diswastakan melalui konsep B.O.T. Kerajaan juga bersedia menerima dan menimbangkan sebarang cadangan mengenai penswastaaan pembinaan lebuh raya jika cadangan berkenaan berdaya maju demi untuk mempergiatkan lagi tahap pembangunan infrastruktur dalam negara.

Tuan Wahab bin Suhaili: Tuan Yang di-Pertua, soalan tambahan. Memandangkan bahawa lebuh raya Pan Borneo menghadapi berbagai masalah dari segi pembinaannya, adakah Kerajaan bercadang agar Pan Borneo Highway ini dapat dibina dalam konteks B.O.T. ini?

Datuk Peter Tinggom anak Kamarau: Tuan Yang di-Pertua, pada masa ini, Kerajaan Persekutuan belum ada cadangan untuk mengendalikan Pan Borneo Highway itu dijalankan mengikut penswastaaan.

Tuan Lau Dak Kee: Tuan Yang di-Pertua, soalan tambahan. Saya hendak tahu mengapa pembinaan-pembinaan bagi jalan-jalan Persekutuan selalunya diberikan kepada kontrak-kontrak yang tertentu seperti PLUS atau syarikat-syarikat yang ada berkaitan dengan orang atasan. Mengapa kontrak-kontrak itu tidak diberikan kepada orang-orang tempatan?

Kedua, setakat ini berapakah kontrak-kontrak bagi pembinaan jalan Persekutuan telah diberikan kepada kontrak-kontrak yang besar ini? Yang ketiga, adakah...

Tuan Yang di-Pertua: Yang Berhormat, dua cukup.

Datuk Peter Tinggom anak Kamarau: Tuan Yang di-Pertua, Yang Berhormat dari Ipoh menyebutkan bahawa kontrak-kontrak ini diberikan kepada orang-orang yang ada berkaitan dengan orang atasan, itu tidak betul, kerana tiap-tiap infrastruktur....

Tuan Lau Dak Kee: Saya sebutkan kontraktor-kontraktor yang tertentu, itu sahaja.

Tuan Yang di-Pertua: Ya, sila.

Datuk Peter Tinggom anak Kamarau: Kontrak-kontrak tertentu itu telah diputuskan begitu lama iaitu dalam tahun 1988. Oleh kerana keputusan telah dibuat oleh Kerajaan, itu terpulanglah kepada konsesi tersebut supaya dapat memanggil kontraktor-kontraktor untuk menjalankan tugas mengendalikan jalanraya.

KADAR INFLASI NEGARA— KAWALAN

5. Tuan Mohamed Khaled bin Nordin minta Menteri Kewangan menyatakan:

- (a) berapakah kadar inflasi negara bagi tempoh Januari hingga September 1992 berbanding dengan negeri Johor khususnya bandar Johor Bahru dalam tempoh yang sama; dan
- (b) apakah tindakan Kerajaan dalam mengawal keadaan ini dan apakah cadangan Kerajaan bagi mengatasinya.

27-10-92

22. Dato' Haji Mohammad Abu Bakar bin Rautin Ibrahim minta Menteri Kewangan menyatakan selain daripada dasar kewangan yang ketat sejak 1989 untuk mengawal inflasi apakah langkah-langkah lain yang telah dan akan diambil oleh Kerajaan supaya objektif jangka panjang Kerajaan untuk mengurangkan kadar inflasi ke tahap 2-3% dapat dicapai. Adakah tiada kemungkinan dasar kewangan Kerajaan ini yang membenarkan kadar faedah meningkat dan mengetatkan syarat-syarat untuk pinjaman pengguna (consumer credit) akan mengakibatkan kelembapan dan menjejaskan pertumbuhan ekonomi negara pada tahun 1993.

9.11.92

20. Tuan Ong Tin Kim minta Menteri Kewangan menyatakan adakah beliau sedar kebelakangan ini harga barang-barang keperluan harian seperti susu tepung, sayur-sayuran, ikan-ikan telah naik lebih daripada 5% iaitu kadar inflasi "permissible"; apakah punca sebabnya. Apakah langkah-langkah akan diambil oleh Kementerian beliau untuk mengawal situasi ini.

24.11.92

5. Tuan Foo Piew Kok minta Menteri Kewangan menyatakan apakah langkah-langkah yang telah, sedang dan akan diambil untuk memerangi inflasi dan mengurangkan tekanan harga barangan bagi mempertahankan pertumbuhan negara berterusan dan mewujudkan keyakinan ekonomi yang dirangkakan.

17.12.92

7. Tuan Wong Sing Nang minta Menteri Kewangan menyatakan:

- (a) kadar inflasi untuk tahun 1990, 1991 dan 1992; dan
- (b) sama ada Kerajaan akan mengambil langkah untuk mengawal kadar inflasi ini.

**Timbalan Menteri Kewangan
[Tuan Abdul Ghani bin Othman]:**

Tuan Yang di-Pertua, saya mohon izin untuk menjawab pertanyaan Ahli Yang Berhormat dari Johor Bahru serentak dengan pertanyaan Ahli-ahli Yang Berhormat dari Kuala Kedah, Teluk Intan, Batu Gajah dan Lanang yang dijadualkan dijawab pada 27hb Oktober, 9hb November, 24hb November dan 17hb Disember 1992 kerana pertanyaan-pertanyaan dari Ahli-ahli Yang Berhormat tersebut berkisar ke atas perkara yang sama.

Tuan Yang di-Pertua: Baiklah.

Tuan Abdul Ghani bin Othman:

Tuan Yang di-Pertua, kadar inflasi negara seperti yang diukur oleh Indeks Harga Pengguna bagi tahun 1990 ialah 3.1% dan tahun 1991 sebanyak 4.4%. Bagi tempoh Januari hingga Ogos, 1992 kadarnya telah meningkat kepada 4.6% berbanding dengan kenaikan 4.4% pada tempoh yang sama pada tahun 1991. Kenaikan ini adalah disebabkan peningkatan semua indeks kecil utama dalam Indeks Harga Pengguna, terutamanya indeks kecil makanan yang meningkat 6.8%. Indeks-indeks utama yang lain ialah sewa kasar, bahan api dan kuasa dan indeks pengangkutan dan perhubungan masing-masing telah meningkat 3.6%. Bagi keseluruhan tahun 1992, kadar inflasi dijangka kekal pada paras 4.6%.

Peningkatan kadar inflasi negara adalah disebabkan oleh beberapa faktor termasuklah pertumbuhan pesat aktiviti-aktiviti ekonomi dalam tempoh lima tahun yang lepas. Penggunaan awam dan swasta yang meningkat dengan ketara telah menyebabkan tekanan ke atas sumber-sumber dan harga. Pada masa yang sama, pertumbuhan penawaran wang telah berkembang dengan pesat berikutan dengan aliran masuk modal ke dalam negara yang besar. Pengembangan ekonomi yang pesat juga telah membawa kepada permintaan tenaga kerja yang meningkat sehingga

negara menghadapi masalah kekurangan tenaga kerja terutamanya pekerja mahir. Ini mendorong kenaikan kadar upah ekoran pasaran buruh yang ketat dan kenaikan kos pengeluaran secara keseluruhannya dan seterusnya mendorong kepada kenaikan kadar inflasi.

Walau bagaimanapun, kita tidak dapat membandingkan kadar inflasi negara dengan inflasi di negeri Johor dan bandar Johor Bahru. Ini memandangkan kita tidak mempunyai kadar inflasi khususnya untuk sesebuah negeri termasuk Johor.

Tuan Yang di-Pertua, Kerajaan sentiasa mengawasi dengan teliti kadar inflasi dan beberapa langkah telah diambil, di antaranya:

- (i) mengurangkan pertumbuhan bekalan wang dengan mengurangkan tahap kecairan menerusi langkah menaikkan nisbah rizab berkanun bank-bank, syarikat-syarikat kewangan dan bank-bank saudagar;
- (ii) Kerajaan akan sentiasa mengawasi dengan teliti perbelanjaan sektor awam;
- (iii) menggalakkan simpanan dalam negeri;
- (iv) Kerajaan cuba mengawal peningkatan pesat dalam perbelanjaan swasta dengan mengetatkan syarat kelayakan bagi penggunaan kad kredit dan syarat-syarat pinjaman sewa beli bagi kenderaan bermotor;
- (v) Kerajaan juga telah melonggarkan dasar pengambilan buruh asing untuk mengatasi masalah kekurangan tenaga kerja;
- (vi) Kerajaan telah menambahkan peruntukan bagi infrastruktur yang bertujuan mengurangkan kesesakan infrastruktur; dan

- (vii) untuk membendung inflasi, Kerajaan terus mengawal dan mengawasi harga barang-barang perlu.

Tuan Yang di-Pertua, pelaksanaan dasar kewangan yang ketat oleh Kerajaan tidak akan menjejaskan pertumbuhan ekonomi. Kenaikan kadar faedah (kesan daripada pembebasan kawalan pentadbiran ke atas kadar faedah oleh Bank Negara Malaysia) akan dapat meningkatkan tabungan dalam negeri dan ini dapat membantu menyediakan sumber pembiayaan pelaburan serta mengurangkan penggantungan ke atas pinjaman luar. Dasar kewangan yang ketat juga dapat mengurangkan kredit pengguna, kesan daripada kenaikan kadar faedah dan seterusnya mengurangkan penggunaan sektor swasta. Ini dapat meredakan tekanan inflasi. Dengan demikian, hasil pertumbuhan ekonomi negara yang lebih baik tidak akan terjejas oleh inflasi.

(Dato' Dr Affifudin bin Haji Omar:

Tuan Yang di-Pertua, memandangkan kadar 4.6% kadar inflasi yang dicapai pada Ogos 1992 itu adalah rendah kalau dibandingkan dengan negara-negara lain, tetapi nampaknya ia telah melebihi ceiling yang ditetapkan oleh Menteri Kewangan di dalam ucapan Budget yang lalu, saya ingin tahu adakah 7 cara-cara yang diambil untuk mengawal kadar inflasi tadi akan berkesan. Bilakah cara-cara ini dimulakan dan adakah pengawalannya ke bawah 4.5% itu dapat dirasai pada tahun ini, iaitu tahun 1992?

Tuan Abdul Ghani bin Othman:

Tuan Yang di-Pertua, memang benar apa yang dikatakan oleh Ahli Yang Berhormat bahawa kadar 4.6% masih lagi dianggap rendah kalau sekiranya dibandingkan dengan negara-negara jiran bahkan di peringkat dunia. Walaupun begitu, adalah harapan Yang Berhormat Menteri Kewangan supaya ianya dapat terus dikurangkan.

Tuan Yang di-Pertua, selain daripada 7 langkah yang telah disebut, maka rumusan kebelakangan ini adalah, pertamanya, Kerajaan sedia maklum akan had dan batasan kesan dasar kewangan untuk mengatasi inflasi melalui pengawalan penawaran wang. Oleh yang demikian, kita menunggu langkah yang akan diumumkan oleh Yang Berhormat Menteri Kewangan dalam belanjawan negara, langkah-langkah yang menggunakan dasar fiskal sama ada perbelanjaan Kerajaan ataupun melalui cara cukai.

Dato' Haji Mohammad Abu Bakar bin Rautin Ibrahim:

Yang Berhormat Tuan Yang di-Pertua, sungguhpun Yang Berhormat Timbalan Menteri Kewangan telah mengatakan bahawa kadar inflasi 4.6% itu adalah rendah, tetapi saya difahamkan dasar Kerajaan dan Kementerian Kewangan sejak tahun 1989 ialah untuk mengurangkan kadar inflasi ke tahap sehingga 2% atau 3%. Saya ingin tahu adakah objektif ini dapat dicapai ataupun dasar ini telahpun dimansuhkan oleh pihak Kementerian Kewangan?

Soalan yang kedua Tuan Yang di-Pertua, sebentar tadi pihak Yang Berhormat Timbalan Menteri telah mengatakan langkah-langkah yang diambil untuk mengawal inflasi termasuklah juga menaikkan kadar faedah pinjaman bank-bank dan juga mengetatkan syarat-syarat untuk pinjaman pengguna ataupun consumer credit. Saya ingin tahu sama ada dasar ini mendapat kejayaan ataupun tidak ataupun tindakan Kerajaan baru-baru ini untuk meminda syarat-syarat pinjaman untuk kereta yang bawah daripada \$30,000 menunjukkan bahawa dasar ini telahpun menuju kegagalan.

Tuan Abdul Ghani bin Othman:

Tuan Yang di-Pertua, adalah satu yang diharapkan dan diidamkan supaya paras kenaikan harga dapat dikurangkan pada tahap yang disebutkan oleh Ahli Yang

Berhormat dari Kuala Kedah tidak lebih daripada 3%. Walaupun begitu, saya percaya Yang Berhormat dari Kuala Kedah sedia maklum bahawa lebih kurang 5 tahun yang berlalu kita melalui satu proses pertumbuhan ekonomi yang begitu pesat, maka banyak tekanan dalam banyak sektor sama ada sektor pekerja ataupun sektor kewangan di mana peredaran wang bertambah pada peratusan yang tinggi.

Tuan Yang di-Pertua, apabila kita melihat dua arus, iaitu arus pertumbuhan ekonomi yang pesat dengan kedudukan paras harga, maka kadangkala tidak dapat dielakkan bahawa ianya merupakan satu yang mungkin berlaku secara bersaing. Kalau sekiranya kita berjaya untuk membawa pertumbuhan yang pesat walhal kenaikan harga tidak lebih daripada 5%, itu merupakan satu kejayaan. Apabila Yang Berhormat dari Kuala Kedah mengatakan kita tinggalkan sahaja harapan kita supaya inflasi itu dapat dikurangkan kurang daripada 5%, sebenarnya itu tidak dapat diterima oleh pihak Kementerian Kewangan. Kita hendakkan supaya pertumbuhan ekonomi dalam keadaan yang terus pesat. Walaupun begitu, ianya tidak terjejas kerana tekanan paras harga

Tuan Yang di-Pertua, mengenai langkah yang dibuat oleh Kerajaan di sektor kewangan melalui institusi kewangan seperti bank, langkah yang dibuat untuk menghadkan pinjaman untuk membeli motokar, untuk makluman Dewan ini, dianggap berjaya kerana kebelakangan ini jumlah perbelanjaan terhadap membeli motokar nampaknya berkurangan berdasarkan kepada langkah yang dibuat oleh pihak Kerajaan. Walaupun begitu, Tuan Yang di-Pertua, Kerajaan sedia maklum bahawa ada had dan batasannya langkah-langkah kewangan itu boleh terus mengawal kedudukan inflasi.

PERSATUAN BOLA SEPAK MALAYSIA (FAM)—SUMBANGAN

6. Tuan Haji Ishak bin Arshad minta Menteri Belia dan Sukan menyatakan:

- (a) jumlah sumbangan Persatuan Bola Sepak Malaysia (FAM) kepada Persatuan Bola Sepak mengikut negeri-negeri sejak Semi-Pro dilancarkan;
- (b) pendapatan yang diterima melalui iklan dan kutipan tiket dan lain-lain oleh Persatuan Bola Sepak Negeri sejak masa tersebut jika dibandingkan dengan sebelumnya;
- (c) jumlah pemain, jurulatih dan pegawai luar negeri serta bayaran yang terlibat untuk mendapatkan perkhidmatan mereka;
- (d) jumlah hutang oleh persatuan-persatuan bola sepak negeri-negeri dan FAM kepada mana-mana pihak sejak Semi-Pro;
- (e) setakat manakah peningkatan mutu bola sepak negara sejak Semi-Pro; dan
- (f) langkah jangka panjang yang sedang dirancang oleh Kementerian bagi meninggikan tahap sukan bola sepak negara.

Menteri Belia dan Sukan [Tuan Haji Annuar bin Musa]: Tuan Yang di-Pertua,

- (a) Persatuan Bola Sepak Malaysia telah mengeluarkan sumbangan pada setiap tahun bagi semua badan-badan gabungan Persatuan Bola Sepak Negeri, termasuk Tentera dan Polis seperti berikut:

Tahun	Setiap Persatuan Negeri
1989	\$250,000
1990	\$350,000

Tahun	Setiap Persatuan Negeri
1991	\$450,000
1992	\$500,000

Untuk makluman, Persatuan Bola Sepak Polis DiRaja Malaysia hanya mula mendapat sumbangan ini pada tahun 1992.

- (b) Persatuan Bola Sepak Malaysia tidak campur tangan dalam hal-hal yang berkaitan dengan kutipan tiket dan iklan-iklan yang diterima oleh Persatuan-persatuan peringkat negeri
- (c) Jumlah pemain dan jurulatih dari luar negara adalah seperti berikut:

(i) *Jurulatih*

1989	—	6 orang
1990	—	5 "
1991	—	8 "
1992	—	9 "

Bayaran yang dibuat kepada jurulatih-jurulatih ini adalah di antara US\$2,000 hingga US\$5,000. Bayaran ini adalah tanggungjawab Persatuan Bola Sepak Negeri masing-masing.

(ii) *Pemain Import*

1989	—	34 orang
1990	—	45 "
1991	—	48 "
1992	—	48 "

Kebanyakan pemain-pemain asing ini dibayar gaji antara US\$1,000 hingga US\$2,000 dan sebilangan kecil dibayar sehingga US\$3,000. Sebahagian daripada pemain dan jurulatih ini juga diberi kemudahan kereta dan rumah.

- (d) Persatuan Bola Sepak Malaysia tidak berhutang dengan mana-mana pihak sejak Semi-Pro dilancarkan. Walau bagaimanapun, difahamkan ada Persatuan-persatuan Negeri yang berhutang dengan pihak-pihak yang tertentu dan sekurang-kurangnya satu Persatuan Negeri mempunyai hutang dengan pihak-pihak yang tertentu.
- (e) Masing-masing mempunyai pendapat yang berbeza tentang mutu bolasepak dalam negara kita. Jika boleh diambil dari sudut jumlah penonton sebagai suatu tanda populariti dan peningkatan bola sepak dalam negara, sukacita dimaklumkan dalam tahun 1989 direkodkan sejumlah 1.1 juta penonton terlibat dalam siri semi-pro berbanding dengan tahun 1991 angkanya telah meningkat kepada 1.9 juta orang. Dilihat daripada sudut kejayaan-kejayaan pasukan kebangsaan juga adalah sukar untuk disukat kerana pasukan negara ada menjuarai kejohanan-kejohanan antarabangsa dan ada juga dalam kejohanan tertentu telah menunjukkan prestasi yang tidak memuaskan.
- (f) Langkah jangka panjang yang sedang dijalankan oleh Kementerian dengan kerjasama FAM adalah seperti berikut:
- (i) Menubuhkan sebuah akademi bola sepak yang mula beroperasi sejak beberapa tahun yang lepas.
- (ii) Mewujudkan Pusat Tunas Cemerlang di seluruh negara dengan memulakan program latihan bola sepak bagi murid-murid di peringkat umur persekolahan dengan kelengkapan teknik dan mutu latihan yang lebih tersusun. Sebanyak 28 sekolah telahpun diambil

untuk dijadikan Pusat Tunas Cemerlang yang melibatkan 818 pemain dan 56 jurulatih bertauliah dilantik untuk menjayakan program tersebut.

Tuan Haji Badruddin bin Amiruldin: Tuan Yang di-Pertua, saya ingin tahu daripada Yang Berhormat Menteri, adakah Kementerian juga mengawal dan memastikan bahawa persatuan-persatuan bola sepak negeri ini mengikut kontrak-kontrak yang telah mereka tandatangani dengan jurulatih-jurulatih dan begitu juga dengan pemain-pemain tempatan dan import, kerana seringkali kita dapati persatuan-persatuan bola sepak negeri ini kadangkala tidak membayar elaun, tidak membayar tunggakan dan kadangkala memberhentikan pemain-pemain tersebut dengan tidak mengikut perjanjian. Saya kira ini mungkin akan menjejaskan persatuan-persatuan bola sepak itu dan juga akan menjejaskan nama imej negara kita jika ini terlibat dengan jurulatih-jurulatih dan pemain-pemain import.

Tuan Haji Annuar bin Musa: Tuan Yang di-Pertua, buat masa ini Kementerian tidak mempunyai bidang kuasa untuk mengambil tindakan yang sedemikian tetapi saya percaya sebarang bentuk kontrak adalah terikat kepada peraturan dan undang-undang yang biasa dalam negara.

Datuk Monggoh Orow: Tuan Yang di-Pertua, soalan tambahan. Memandangkan bahawa bola sepak ini adalah satu sukan yang banyak peminatnya di negara kita dan mutunya telah meningkat dan Persatuan Bola Sepak Malaysia mendapat sebahagian besar pendapatannya daripada sumbangan daripada syarikat-syarikat tembakau, baru-baru ini Kerajaan telah membuat keputusan untuk mengurangkan pengiklanan syarikat-syarikat tembakau di dalam TV dan mungkin ini akan menjejaskan

sumbangan mereka terhadap kutipan kewangan bagi Persatuan Bola Sepak Malaysia. Adakah ini satu dasar yang akan menjejaskan peningkatan mutu kesukanan bola sepak di Malaysia?

Tuan Haji Annuar bin Musa: Tuan Yang di-Pertua, setakat ini Kerajaan belum membuat sebarang ketetapan tertentu mengenai penglibatan iklan syarikat tembakau dalam bidang kesukanan.

SEKOLAH MENENGAH SAINS MARA—KEJAYAAN

7. Tuan James Jimbun Anak Punga minta Menteri Perusahaan Awam menyatakan:

- (a) jumlah Sekolah Sains MARA yang ditubuhkan;
- (b) jumlah penuntut yang belajar di Sekolah Sains MARA;
- (c) apakah pencapaian kemajuan pendidikan bagi penuntut di Sekolah Sains MARA dalam peperiksaan SPM, STPM bagi tahun 1990/1991; dan
- (d) berapa banyakkah jumlah mereka yang berpeluang untuk melanjutkan pelajaran mereka ke taraf universiti.

Menteri Perusahaan Awam [Dato' Dr. Mohamad Yusof bin Haji Mohamed Nor]: Tuan Yang di-Pertua,

- (a) Sehingga kini sebanyak 16 buah Sekolah Sains MARA telah ditubuhkan.
- (b) Terdapat seramai 8,890 pelajar sedang belajar di Sekolah-sekolah Sains MARA.
- (c) Mengikut rekod, pencapaian penuntut-penuntut di Sekolah Sains MARA dalam peperiksaan SPM bagi tahun 1990/1991 adalah memuaskan, di mana peratusan pelajar yang mendapat

Gred 1 dalam tahun 1991 ialah 90.06%. Walau bagaimanapun, peratusan ini agak menurun berbanding tahun sebelumnya, di mana peratus pelajar yang mendapat Gred 1 ialah 92%. Peratus yang mendapat Gred 2 meningkat sebanyak 1.8% bagi tahun 1991 berbanding tahun 1990. Manakala peratus yang mendapat Gred 3 merosot sebanyak 0.14% pada tahun 1991 berbanding dengan tahun sebelumnya. Bagi peperiksaan STPM pula setakat ini Sekolah Sains MARA tidak mengendalikannya sistem pembelajaran di peringkat ini.

- (d) Seramai 5,633 orang daripada pelajar-pelajar ini telah berpeluang melanjutkan pelajaran ke peringkat universiti.

Dr. Kua Kia Soong: Tuan Yang di-Pertua, bolehkah Yang Berhormat Menteri memberi saya angka-angka penuntut-penuntut di Sekolah-sekolah Sains MARA di seluruh negara mengikut pecahan kaum. Dan antara angka-angka penuntut-penuntut dari kaum bumiputera berapa peratus adalah dari keluarga miskin dan apa kriteria diguna untuk memastikan keluarga miskin itu?

Yang kedua, adakah Kerajaan akan membuka pintu lebih besar sedikit seperti yang dicadangkan oleh Timbalan Menteri Pendidikan dan Ahli Parlimen Serendah pada masa Kongres Ekonomi Cina sebulan lalu bahawa pintu ini dibuka sedikit kepada kaum bukan bumiputera?

Dato' Dr. Mohamad Yusof bin Haji Mohamed Nor: Tuan Yang di-Pertua, memang sekarang ini telahpun kita buka peluang kepada bukan bumiputera untuk belajar di MRSM. Kalau sekiranya Yang Berhormat hendak mengetahui angka-angka sepenuhnya, saya akan hantar secara bertulis.

Mengenai dengan jumlah pelajar yang berasaskan kepada latar belakang miskin dengan yang tidak miskin, saya memerlukan kepada soalan yang lebih terperinci, miskin mengikut definisi Yang Berhormat yang berkenaan, definisi mana yang dipakai. Selepas mendapat penjelasan itu, maka saya akan arahkan pegawai berkenaan menjawab secara bertulis.

KRISIS MATAWANG EROPAH— KESAN DAGANGAN/EKSPORT

8. Tuan Haji Mahbud bin Haji Hashim minta Menteri Perdagangan Antarabangsa dan Industri menyatakan apakah langkah-langkah yang sedang diambil untuk memastikan eksport dagangan Malaysia tidak terjejas berikutan dengan krisis kewangan Eropah termasuk di United Kingdom yang berlaku sekarang.

16-11-92

22. Tuan Fong Kui Lun minta Menteri Perdagangan Antarabangsa dan Industri menyatakan apakah kesan yang dialami oleh perdagangan Malaysia berikutan penurunan nilai pound sterling British baru-baru ini dan kerugian yang dialami oleh perdagangan Malaysia ke negara tersebut.

24-12-92

4. Tuan Robert Lau Hoi Chew minta Menteri Perdagangan Antarabangsa dan Industri menyatakan:

- (a) kesan daripada ekonomi negara-negara Asia Tenggara secara umumnya dan Malaysia khususnya selepas 'North America Free Trade Agreement (NAFTA)' sepenuhnya dilaksanakan;
- (b) apakah langkah-langkah yang akan diambil oleh Malaysia

untuk memastikan bahawa NAFTA tidak akan mempengaruhi perkembangan ekonomi negara kita dengan seriusnya; dan

- (c) apakah sebab-sebab latar belakang krisis matawang baru-baru ini di Eropah dan apakah kesan-kesannya terhadap perdagangan antarabangsa Malaysia dan langkah-langkah yang dialami oleh Kerajaan untuk melindungi sebarang kesan yang tidak diingini yang dibawa oleh krisis matawang ini.

Setiausaha Parlimen Kementerian Perdagangan Antarabangsa dan Industri [Tuan S.S. Subramaniam]:

Tuan Yang di-Pertua, saya memohon izin untuk menjawab soalan yang dibangkitkan oleh Yang Berhormat dari kawasan Sabak Bernam bersama dengan soalan Yang Berhormat dari kawasan Klang pada 16hb November, 1992 dan soalan bahagian (c) dari Yang Berhormat dari kawasan Sibul pada 24hb Disember, 1992 kerana soalan-soalan tersebut adalah bersamaan.

Tuan Yang di-Pertua: Baiklah.

Tuan S.S. Subramaniam: Krisis kewangan di Eropah telah menyebabkan penurunan nilai matawang Pasetas Sepanyol, Lira Itali dan Pound Sterling United Kingdom. Krisis tersebut telah menjadikan nilai ringgit lebih kukuh berbanding dengan matawang negara-negara berkenaan. Krisis kewangan tersebut bukan sahaja memberi kesan kepada ringgit Malaysia tetapi juga kepada lain-lain matawang. Dengan yang demikian, kesannya adalah sama dirasakan oleh Malaysia dan lain-lain negara bagi eksport ke pasaran Eropah.

Kerajaan tidak dapat mengawal sebarang penurunan atau kenaikan nilai

sesuatu matawang dunia. Apa yang boleh dilakukan adalah bagi memastikan supaya barangan Malaysia terus mempunyai daya saingan dan dapat mengekalkan atau meningkatkan pasarannya di luar negeri. Dalam hubungan ini, pihak swasta perlulah meningkatkan produktiviti, mempelbagaikan barangan, memperbaiki kualiti barangan mereka dan mengurangkan kos pengeluaran dengan tidak mengabaikan kualiti barangan yang dihasilkan.

Tuan Haji Abdul Hadi bin Haji

Awang: Tuan Yang di-Pertua, soalan tambahan. Sejauh manakah erat hubungan dagang di antara negara kita dengan negara-negara Eropah? Adakah krisis kewangan tersebut akan menyebabkan kesan kepada eksport Malaysia yang akibatnya sangat merbahaya kepada ekonomi negara?

Dan yang kedua, apakah ataupun sejauh manakah tindakan yang diambil oleh Kerajaan bagi mengadakan hubungan dagangan dengan negara-negara gantian seperti CIS, China, Jepun, Korea, Amerika Latin dan sejauh manakah ia dapat menampung daripada penjejasan tersebut?

Tuan S.S. Subramaniam: Tuan Yang di-Pertua, sebenarnya keseimbangan perdagangan Malaysia dengan beberapa buah negara Eropah adalah dengan kelebihan kepada negara kita. Sebenarnya pada setengah tahun 1992 hanya Germany, France, Italy dan Denmark sahaja yang mempunyai keseimbangan perdagangan yang lebih dengan kita dan dengan lain-lain negara perdagangan kita adalah berlebihan. Kerajaan sedang mengambil beberapa

tindakan untuk memperkenalkan dan juga memperkukuhkan perdagangan kita dengan pasaran-pasaran bukan tradisional. Pasaran tradisional kita ialah dengan Amerika Syarikat, Eropah, Jepun dan sebagainya. Pada masa kini kita sedang memperkukuhkan dan mengenalkan barangan kita kepada negara-negara lain dan juga seterusnya kita mempelbagaikan barangan kita untuk mendapat lebih pasaran di luar negeri. Seterusnya kita juga menaikkan kualiti barangan kita untuk bersaing dengan barangan-barangan daripada lain-lain negara untuk kita memperkukuhkan lagi eksport barangan negara kita.

Tuan Haji Ibrahim bin Ali: Tuan Yang di-Pertua, saya hendak minta Yang Berhormat Setiausaha Parlimen menjelaskan dengan lebih detail sedikit apabila dikatakan berlaku krisis kewangan di Eropah, nilai ringgit kita lebih kukuh, apakah ertinya nilai ringgit kita lebih kukuh? Adakah dari segi pertukaran matawang asing antara ringgit Malaysia dengan pound sterling, Pasetas dan seumpamanya. Apakah yang dikatakan kukuh. Ini saya hendak minta penjelasan daripada Yang Berhormat.

Tuan S.S. Subramaniam: Seperti yang saya telah katakan tadi, matawang kita dengan matawang negara-negara seperti Sepanyol, Italy dan United Kingdom, matawang kita adalah lebih kukuh jika dibandingkan dengan matawang negara-negara itu. Saya rasa ini adalah satu.....

Tuan Yang di-Pertua: Yang Berhormat, apa dia kukuh itu?

Tuan S.S. Subramaniam: Kukuh itu ialah apabila kita kata dahulu \$5.00 boleh beli satu pound, dan dengan matawang kita sekarang lebih kukuh

lagi, ini bermakna kita boleh dapat \$4.00 untuk satu pound. Itulah yang telah terjadi, walaupun turun tetapi kukuh. (*Ketawa*) Iaitu lebih kuat dan lebih tinggi. Itu adalah satu penjelasan yang elementary dan saya rasa tidak payah lagi saya jelaskan dengan lebih detail.

MAS—KENAIKAN HARGA TIKET PENERBANGAN

9. Tuan Wong Sing Nang minta Menteri Pengangkutan menyatakan:

- (a) sama ada beliau sedar bahawa kenaikan harga tiket MAS antara Sarawak dengan Semenanjung Malaysia adalah terlalu ketara;
- (b) sama ada Kementerian bercadang untuk mempertimbangkan semula kenaikan harga tiket penerbangan ini demi kebaikan perpaduan nasional;
- (c) jumlah barang-barang yang telah dilaporkan hilang pada tahun 1990, 1991 dan 1992 di Lapangan Terbang Kuching, Sibu dan Miri; dan
- (d) apakah langkah-langkah yang diambil untuk mengatasi masalah ini.

Datin Paduka Hajah Zaleha binti Ismail: Tuan Yang di-Pertua,

- (a) Kementerian berpendapat kenaikan harga tiket penerbangan Malaysia (MAS) antara Sarawak dengan Semenanjung Malaysia tidaklah terlalu ketara kerana kenaikan harga itu cuma sebanyak 15% berbanding dengan kos operasi dalam negeri yang telah meningkat lebih daripada 250%.

- (b) Memandangkan sebab-sebab yang dinyatakan, Kementerian Pengangkutan tidak bercadang untuk mempertimbangkan semula kenaikan harga tiket

penerbangan, iaitu timbang untuk menurunkan tambang.

- (c) Jumlah barang-barang yang telah dilaporkan hilang adalah seperti berikut:

	1990	1991	1992
(i) Lapangan Terbang Kuching	31	210	151
(ii) Lapangan Terbang Sibul	18	13	15
(iii) Lapangan Terbang Miri	22	58	39

- (d) Langkah-langkah yang diambil bagi mengatasi masalah kehilangan barang-barang di stesen-stesen berkenaan adalah:

- (i) mengadakan pengawasan yang lebih ketat di bahagian kargo;
- (ii) pemeriksaan rapi oleh pegawai-pegawai kanan semasa memunggah dan memasukkan barang-barang;
- (iii) m e n e m p a t k a n kakitangan-kakitangan keselamatan di tempat-tempat yang strategik; dan
- (iv) mengambil tindakan tatatertib ke atas mana-mana pihak yang didapati terlibat dalam pencurian barang-barang.

Tuan Yang di-Pertua: Masa pertanyaan-pertanyaan bagi jawab mulut sudah tamat.

[Masa untuk Pertanyaan bagi Jawab Mulut telah cukup dan Jawapan bagi Pertanyaan No. 10 hingga 33 adalah diberi di bawah ini].

RACUN PEROSAK— PENGUNAAN

10. Tuan Harrison Ngau Laing minta Menteri Pertanian menyatakan:

- (a) apakah kadar penggunaan racun perosak dan racun rumpai di seluruh negara setiap tahun;
- (b) apakah langkah yang telah, sedang dan akan diambil oleh Kementerian Pertanian untuk mendidik tentang bahayanya serta mengurangkan penggunaan racun perosak dan racun rumpai di antara penduduk seluruh negara;
- (c) apakah langkah yang juga telah, sedang dan akan dilaksanakan oleh Kementerian Pertanian di dalam negara untuk menggalakkan pertanian organik dan yang bergabung tanpa mengguna kimia seperti racun perosak dan racun rumpai dan apakah sambutannya;
- (d) berapa buah kilang yang membuat dan memasarkan racun perosak dan racun rumpai di Malaysia. Berapa jumlah pengeluaran racun-racun

tersebut oleh kilang-kilang yang telah dilesenkan dan pendapatan negara dari pemasaran racun ini dalam setahun.

Setiausaha Parlimen Kementerian Pertanian (Tuan Mohd. Shariff bin Haji Omar):

- (a) Adalah dianggarkan bahawa racun perosak sektor pertanian bernilai \$315 juta ringgit telah digunakan dalam tahun 1990 dan \$293 juta dalam tahun 1991. Daripada jumlah tersebut, 80% daripada penggunaannya adalah terdiri daripada racun rumpai.

Penggunaan racun perosak di dalam sektor rumah tangga pula dianggarkan bernilai \$130 juta dalam tahun 1991 di mana lingkaran nyamuk dan aerosol merupakan 90% nilai penggunaannya.

- (b) Antara langkah yang telah, sedang dan akan diambil untuk mendidik para pengguna mengenai bahaya racun perosak di seluruh negara adalah seperti berikut:

- (i) *Melalui Khidmat Pengembaraan dan Latihan:*

Kementerian Pertanian melalui Jabatan Pertanian sentiasa menekankan aspek keselamatan penggunaan racun perosak kepada para petani menerusi ceramah dan latihan program pengembangan. Sehubungan dengan perkara ini, pada 26hb Mei, 1992, Jabatan Pertanian telah melancarkan Program Pengembangan Racun Makhluk Perosak di Kampung Maju Jaya, Johor Bahru bagi melatih para petani mengenai keselamatan dalam penggunaan racun perosak di seluruh negara.

Latihan juga diberi kepada pekerja-pekerja ladang oleh pengawal Jabatan Pertanian dengan kerjasama Kesatuan Pekerja-pekerja Ladang Kebangsaan (NUPW) dan agensi-agensi lain.

- (ii) *Melalui pameran:*

Jabatan Pertanian juga sentiasa mengambil bahagian di dalam pameran sama ada di peringkat Negeri atau Persekutuan bagi menyedarkan orang ramai betapa pentingnya mengguna dan mengendalikan racun perosak secara selamat.

- (iii) *Melalui penyebaran poster dan risalah:*

Poster dan risalah mengenai perkara yang sama turut juga disebarkan kepada petani dan lain-lain golongan sasar.

Bagi mengurangkan penggantungan kepada racun perosak, Jabatan Pertanian sentiasa menggalakkan para petani mengamalkan kaedah Pengurusan Perosak Bersepadu (Integrated Pests Management), di mana racun perosak digunakan secara bersepadu bersama-sama dengan kaedah kawalan secara biologi, musuh semulajadi dan amalan-amalan pertanian yang baik;

- (c) pertanian organik ialah pertanian yang mengeluarkan hasil-hasil tanaman tanpa penggunaan input-input inorganik seperti baja inorganik, racun rumpai, racun serangga, racun kulat dan racun-racun perosak tanaman yang lain. Pertanian organik adalah satu-satunya aktiviti pertanian yang disyor dan digalakkan demi menjaga kebersihan alam

semulajadi daripada pencemaran dan bagi menjaga kesihatan manusia.

Antara langkah-langkah yang diambil bagi menggalakkan aktiviti pertanian organik ialah menggalakkan penggunaan baja organik seperti tahi ayam dan kompos serta mengurangkan kegunaan racun makhluk perosak;

- (d) pada masa ini terdapat 126 buah syarikat yang mendaftar racun perosak dengan Lembaga Racun Makhluk Perosak. Kebanyakan daripada syarikat-syarikat tersebut hanya terlibat di dalam aktiviti pengimportan racun perosak yang telah dirumuskan (formulated products). Terdapat kira-kira 20 syarikat sahaja yang terlibat secara langsung dalam aktiviti merumus dan mengilang keluaran racun perosak daripada bahan teknikal yang diimport.

Berdasarkan kepada statistik daripada Jabatan Statistik, dalam tahun 1989, adalah dianggarkan 26 juta liter racun perosak bentuk cecair dan 9,200 tan metrik racun perosak bentuk bukan cecair telah dihasilkan di dalam negara. Nilai tahunan penggunaan racun perosak pertanian di Malaysia bagi tahun 1991 adalah dianggarkan berjumlah \$293 juta.

GURU BERGIAT DALAM POLITIK

11. Tuan George Sangkin minta Menteri Pendidikan menyatakan sama ada Kementeriannya sedar bahawa terdapat beberapa orang Guru Kerajaan yang menjadi Ahli Jawatankuasa Bahagian UMNO di kawasan P.135 Bandau. Sekiranya sedar, adakah mereka dibenarkan untuk bergiat sepenuhnya dalam politik dan tidakkah tugas-tugas sebagai pendidik itu tergugat apabila

mereka itu melibatkan diri dalam politik secara sepenuh masa. Apakah tindakan yang harus dikenakan kepada mereka yang terlibat ini bagi memastikan mereka ini menjalankan tanggungjawab mereka sebagai pendidik dengan sepenuhnya.

Timbalan Menteri Pendidikan (Dr. Leo Michael Toyad): Tuan Yang di-Pertua, untuk makluman Ahli Yang Berhormat, sehingga hari ini Kementerian Pendidikan belum menerima sebarang laporan mengenai penglibatan beberapa orang guru Kerajaan yang didakwa menjadi Ahli Jawatankuasa UMNO di kawasan P.135 Bandau. Walau bagaimanapun, menurut peraturan yang telah ditetapkan dalam Perintah Am Bab D, pegawai-pegawai dalam Kumpulan A adalah ditegah sama sekali daripada mengambil bahagian atau terlibat dalam kegiatan politik tetapi pegawai dalam Kumpulan B adalah bebas mengambil bahagian dalam politik dengan syarat mendapat kebenaran Kerajaan terlebih dahulu.

Sekiranya guru-guru tersebut didapati cuai dalam melaksanakan tanggungjawab, tindakan tatatertib boleh diambil ke atas mereka, tetapi sebelum tatatertib diambil, mereka akan dinasihatkan supaya memberhentikan kegiatan mereka atau meletakkan jawatan.

PENDATANG TANPA IZIN—HASIL KAJIAN

12. Tuan Joseph Voon Shin Choi minta Perdana Menteri menyatakan apakah penemuan-penemuan dan keputusan-keputusan yang telah dihasilkan oleh Pasukan Petugas Khas Kebangsaan yang telah dihasilkan untuk menyelesaikan masalah pendatang tanpa izin di Sabah.

Menteri di Jabatan Perdana Menteri dan Menteri Undang-undang (Dato' Syed Hamid bin Syed Jaafar Albar):

- (1) Gerakan Pendaftaran Pendatang Luar Negeri Filipina dan Indonesia yang telah dijalankan di Sabah dan Wilayah Persekutuan Labuan telah memberi banyak maklumat kepada Pasukan Petugas Khas terutama berhubung dengan aspek keselamatan, sosial, ekonomi dan kependudukan kedua-dua golongan tersebut. Maklumat yang diperolehi itu amat berguna kepada Pasukan Petugas Khas dalam usaha menyelesaikan masalah pendatang luar negeri ini. Antara penemuan-penemuan yang telah didapati adalah seperti berikut:

(i) Jumlah pendatang luar negeri Filipina dan Indonesia di Sabah dan Wilayah Persekutuan Labuan:

Berdasarkan kepada Gerakan Pendaftaran yang telah dijalankan, Pasukan ini menganggarkan terdapat seramai 357,190 orang pendatang luar negeri di Sabah dan Wilayah Persekutuan Labuan. Jumlah ini dibuat berdasarkan kepada bilangan pendatang luar negeri yang berdaftar iaitu seramai 299,800 serta bilangan pendatang luar negeri yang dianggarkan tidak mendaftar seramai 57,670 orang. Daripada 299,800 orang pendatang luar negeri yang berdaftar, 148,130 orang terdiri daripada pendatang luar negeri Filipina dan 151,670 orang pendatang luar negeri Indonesia. Ini bererti

jumlah pendatang luar negeri Indonesia melebihi pendatang luar negeri Filipina.

- (ii) Dari segi pola penempatan pula didapati majoriti pendatang luar negeri tinggal di Bahagian Tawau dan Sandakan. Selain daripada itu tumpuan juga adalah di Bahagian Pantai Barat. Kebanyakan kawasan penempatan pendatang luar negeri Filipina terletak di persekitaran bandar-bandar utama di Sabah seperti Tawau, Sandakan, Lahad Datu, Semporna, Kota Kinabalu, Kudat serta Wilayah Persekutuan Labuan. Manakala pendatang luar negeri Indonesia kebanyakannya tinggal di kawasan pedalaman kerana mereka terlibat dengan kerja-kerja di sektor perladangan, pertanian serta pembalakan. Sedangkan pendatang luar negeri Filipina ramai yang bekerja di sektor pembuatan, perniagaan kecil serta buruh am.
- (iii) Tenaga buruh Sabah juga bergantung kepada tenaga pendatang luar negeri. Di sektor-sektor yang tertentu, sebahagian besar daripada tenaga buruh terdiri daripada golongan ini. Antaranya termasuklah sektor perladangan 87,327 orang, pembalakan 9,133 orang, pembinaan 8,630 orang, pembantu rumah 7,916 orang, perikanan 9,889 orang, pembantu kedai dan restoran 6,181 orang dan kilang papan 8,461 orang.

- (iv) Hasil gerakan pendaftaran ini juga menunjukkan bahawa kebanyakan pendatang luar negeri Indonesia dan Filipina yang masuk selepas tahun 1984 adalah bertujuan untuk mencari pekerjaan. Mereka boleh diistilahkan sebagai Pendatang Ekonomi (Economic Migrant). Di samping itu, penemuan yang agak menonjolkan trend kemasukan wanita-wanita muda secara bersendirian ke Sabah dan Wilayah Persekutuan Labuan. Kebanyakan mereka bekerja sebagai pembantu rumah dan di tempat-tempat hiburan.
- (v) Hasil gerakan pendaftaran ini juga menunjukkan bahawa penduduk tempatan terutama pihak majikan, bertanggungjawab secara tidak langsung dalam menggalakkan atau mendorong kemasukan pendatang luar negeri ke negeri ini melalui penawaran berbagai bentuk pekerjaan kepada golongan ini. Terdapat banyak kes di mana pendatang luar negeri yang baru masuk terus memperolehi pekerjaan dalam tempoh kurang daripada satu minggu. Perbuatan penduduk tempatan yang menyewakan tanah, rumah serta lesen perniagaan kepada golongan pendatang luar negeri ini juga merupakan faktor yang mendorong kemasukan pendatang luar negeri ke negeri ini.
- (vi) Di kalangan warganegara Indonesia pula terdapat trend di mana mereka yang masuk secara sah dan

teratur untuk bekerja di sini, akhirnya bertukar status menjadi pendatang tanpa izin atau tinggal lebih masa selepas tamat tempoh pas kerja yang dibenarkan. Keadaan ini berlaku disebabkan keengganan mereka untuk kembali ke Indonesia selepas tamat tempoh dan terdapat majikan tempatan yang sedia mengambil mereka sebagai pekerja.

- (2) Berdasarkan kepada maklumat yang diperolehi itu, pada prinsipnya beberapa keputusan telahpun dibuat oleh pihak Kerajaan:

- (i) Pendatang luar negeri yang dikategorikan sebagai pendatang tanpa izin telah dan akan terus ditangkap dan dihantar kembali ke negara asal masing-masing. Tindakan yang lebih agresif akan dilaksanakan apabila pusat-pusat tahanan sementara yang dirancangkan itu siap dan mula beroperasi. Kerja-kerja pembaikan Pusat Penampungan Lembaga Kumpulan Wang Perpindahan Malaysia, untuk dijadikan Pusat Tahanan Sementara di Tawau telahpun disiapkan. Pusat tersebut dijangka boleh beroperasi pada awal tahun 1993 apabila Kerajaan Negeri Sabah menyerahkan pengurusannya kepada Pasukan Petugas Khas. Tindakan awal sedang diambil oleh Kerajaan Negeri bagi mengubahsuai bangunan yang sama di Sandakan bagi dijadikan Pusat Tahanan Sementara.

Di Kota Kinabalu, tanah bagi tapak Pusat Tahanan Sementara telahpun dikenalpasti dan dipersetujui oleh Kerajaan Negeri. Tindakan pentadbiran sedang diambil oleh Kerajaan Negeri untuk membolehkan tanah tersebut digunakan bagi tujuan berkenaan.

- (ii) Untuk memastikan pembangunan ekonomi berterusan, pendatang luar negeri yang dikategori sebagai buruh asing akan dibenarkan bekerja di negeri ini. Tindakan sedang diambil untuk memperkemas dan memperketatkan lagi sistem pengambilan dan pengajian buruh asing di Sabah dan Wilayah Persekutuan Labuan, termasuklah pengenalan syarat-syarat dan peraturan yang dikemaskini, pengawasan dan kawalan yang bersepadu.
- (iii) pendatang luar negeri yang dikategorikan sebagai pelarian dibenarkan tinggal sementara di negeri ini atas dasar perikemanusiaan dengan sistem pengawalan yang lebih tersusun. Walau bagaimanapun, Kerajaan tidak menghalang jika ada di kalangan golongan ini yang ingin kembali ke negara asal mereka. Malah mereka digalakkan untuk kembali ke negara asal mereka.

BURUH—KEKURANGAN DI SEKTOR PEMBINAAN DAN PERLADANGAN

13. Tuan Haji Abdul Hamid bin Haji Abdul Rahman minta Menteri Sumber

Manusia menyatakan:

- (a) berapakah jumlah ketandusan buruh dalam sektor pembinaan dan perladangan;
- (b) berapakah kadar kerugian yang ditafsirkan akibat kekurangan buruh di sektor perladangan; dan
- (c) apakah hasil kajian Kementerian ura-ura menggunakan banduan sebagai tenaga buruh bagi mengatasi masalah ini dan bagaimanakah cara untuk pengawasan banduan-banduan ini di tempat kerja.

Timbalan Menteri Sumber Manusia (Dato' M. Mahalingam):

- (a) Adalah sukar bagi Kerajaan untuk mengetahui perangkaan sebenar mengenai kekurangan buruh dalam sektor pembinaan dan perladangan secara komprehensif. Walau bagaimanapun, Kerajaan mempunyai petunjuk-petunjuk yang dapat memberi gambaran mengenai kekurangan pekerja di sektor pembinaan dan perladangan.

Mengikut permohonan yang diterima oleh Jawatankuasa Penggajian Buruh Asing, Kementerian Sumber Manusia dari pihak majikan di sektor pembinaan dan perladangan untuk menggaji buruh asing sehingga 8hb Oktober, 1992 ini adalah 16,378 bagi sektor perladangan dan 4,723 bagi sektor pembinaan. Di samping itu, dari kajian yang dijalankan oleh Persatuan Peladangan Bersatu Malaysia (UPAM) ke atas 265 ladang-ladang yang menjadi ahlinya. Dijangkakan bahawa kekurangan tenaga buruh dianggarkan sebanyak 10,792 tahun 1993. Walau bagaimanapun, kekurangan tenaga kerja di kedua-dua sektor ini telah dapat diatasi melalui pengambilan pekerja asing.

- (b) Kementerian ini tidak ada maklumat mengenai kadar kerugian akibat kekurangan buruh di sektor perladangan. Walau bagaimanapun, memandangkan Kerajaan telah membenarkan majikan menggaji pekerja asing adalah dianggarkan tidak ada kerugian yang besar akibat kekurangan buruh di sektor perladangan.
- (c) Kementerian ini belum lagi membuat kajian. Walau bagaimanapun, cadangan dari Ahli Yang Berhormat akan dipertimbangkan.

PASPORT ANTARABANGSA— PENYALAHGUNAAN

14. Tuan Wong Wing On minta Menteri Dalam Negeri menyatakan bilangan pasport antarabangsa Malaysia yang ditahan oleh pihak Imigresen kerana pemegang melanggar undang-undang tempatan negara asing, seperti memperolehi seks daripada pelacur-pelacur semasa mereka berada di luar negara, misalnya negara Republik Rakyat China.

Setiausaha Kementerian Dalam Negeri (Tuan Ong Ka Ting): Bilangan pasport antarabangsa Malaysia yang ditahan oleh pihak Imigresen kerana pemegang melanggar undang-undang tempatan negara asing ialah sebanyak 8,654 naskhah. Walau bagaimanapun, tidak ada pasport yang ditahan kerana pemegang terlibat dengan pelacur-pelacur asing.

PIHAKBERKUASA TEMPATAN— PENYENGGAHAAN DAN PENTADBIRAN

15. Tuan Haji Mohd. Zihin bin Haji Mohd. Hassan minta Menteri Perumahan dan Kerajaan Tempatan menyatakan setakat manakah usaha-

usaha Kementerian dalam membantu dan menolong memajukan Majlis-majlis Tempatan kerana masih banyak terdapat Majlis-majlis Tempatan mempunyai kekurangan-kekurangan sama ada dalam mengindahkan pejabat atau kekurangan peruntukan-peruntukan dalam menadbirkan Majlis Tempatan.

Tuan Haji Daud bin Dato' Haji Taha: Kementerian Perumahan dan Kerajaan Tempatan secara bekesinambungan berusaha membantu Pihakberkuasa Tempatan meningkatkan tahap pentadbiran mereka. Kerajaan Persekutuan memberi bantuan kewangan bagi maksud penyenggaraan dan pentadbiran Pihakberkuasa Tempatan melalui geran tahunan berasaskan kaedah keseimbangan (GTBKK). Geran ini boleh digunakan oleh Pihakberkuasa Tempatan untuk membiayai pegawai-pegawai profesional dan teknikal bagi memperkukuhkan tahap pentadbiran masing-masing. Geran ini juga boleh digunakan untuk membeli peralatan bagi perkhidmatan bandaran, termasuklah untuk kegunaan pengindahan di luar dan di dalam pejabat.

LAWATAN KELUAR NEGERI— SYARAT DAN PERATURAN

16. Tuan Lau Dak Kee minta Menteri Kewangan menyatakan:

- (a) apakah syarat dan prosidur kewangan patut dipenuhi sebelum satu lawatan ke dalam atau luar negeri oleh sesuatu pihak Kerajaan atau lawatan gabungan Kerajaan dengan swasta boleh diadakan;
- (b) berapakah lawatan Kerajaan atau gabungan swasta terbabit dengan pembiayaan yang lebih besar daripada jangkaan asal atau tidak munasabah; dan
- (c) apakah langkah-langkah atau tindakan-tindakan akan diambil

bersabit dengan kejadian tersebut untuk mencegah pembaziran wang rakyat.

Tuan Abdul Ghani bin Othman:

(a) Sesuatu lawatan oleh mana-mana pihak, Kerajaan atau lawatan gabungan Kerajaan dengan pihak swasta, perlulah memenuhi syarat-syarat dan peraturan kewangan tertentu sebelum lawatan itu diadakan. Secara ringkasnya, syarat-syarat tersebut ialah seperti berikut:

- (i) Tujuan sesuatu lawatan akan diteliti oleh Kerajaan terlebih dahulu dari segi matlamat dan faedah yang diperolehi oleh negara;
- (ii) Perbelanjaan yang akan diluluskan bagi sesuatu lawatan akan ditentukan berasaskan bilangan ahli rombongan dan tempoh lawatan yang difikirkan munasabah bagi mencapai matlamat sesuatu lawatan itu;
- (iii) Penetapan kadar untuk menentukan perbelanjaan yang terlibat adalah diasaskan kepada kadar-kadar sebagaimana yang ditetapkan di dalam Pekeliling Perbendaharaan semasa yang berkuatkuasa; dan
- (iv) Segala perbelanjaan yang melibatkan penyertaan ahli rombongan daripada pihak swasta akan ditanggung oleh pihak swasta sendiri.

(b) Seperti yang saya nyatakan di atas, sebelum sesuatu lawatan itu diadakan, syarat-syarat serta peraturan yang ditetapkan perlulah dipenuhi. Oleh itu keadaan sesuatu lawatan itu melibatkan perbelanjaan me-

lebih jangkaan asal, tidaklah berbangkit. Sehubungan dengan perkara ini, jika timbul keadaan sesuatu perbelanjaan melebihi jangkaan asalnya perlu dilakukan, perbelanjaan sedemikian adalah kerana ianya sangat mustahak dilakukan dan tidaklah merupakan pembaziran.

(c) Perkara mengambil tindakan ke atas keadaan berlakunya pembaziran kerana berbelanja melebihi jangkaan asal tidaklah timbul. Sungguhpun demikian, Kementerian Kewangan akan terus mengadakan kawalan dari segi peruntukan dan pengurusan perbelanjaan untuk memastikan pembaziran tidak berlaku.

BEKALAN ELEKTRIK DAN AIR DI ESTET

17. Dr. T. Marimuthu minta Menteri Sumber Manusia menyatakan bilangan estet yang telah menguatkuasakan polisi Kerajaan membekalkan bekalan elektrik dan air paip kepada penduduk-penduduk dan apakah tindakan yang diambil oleh Kementerian atas estet-estet yang belum melaksanakan polisi ini.

Tuan Ong Ka Ting: Setakat ini terdapat sebanyak 462 atau kira-kira 30% daripada 1,570 ladang-ladang di Semenanjung Malaysia yang membekalkan air dari sumber Kerajaan kepada pekerja-pekerja mereka. Sementara yang lainnya membekalkan air dari sumber sungai, kolam atau perigi yang telah dituras dan diubati. 74% bekalan air ini dipaipkan ke rumah pekerja-pekerja. Mengenai bekalan elektrik, sebanyak 797 ladang atau 51% membekal elektrik yang diperolehi dari sumber Tenaga Nasional Berhad kepada pekerja-pekerjanya menakala sebanyak 543 ladang atau 35% membekalkan elektrik daripada janakuasa kepunyaan ladang sendiri. Didapati sebanyak 230 ladang atau 14% tiada menyediakan bekalan elektrik.

Kementerian Sumber Manusia melalui Jabatan Buruh sedang melaksanakan program Rancangan Pembangunan Lima Tahun untuk meningkatkan kualiti hidup pekerja-pekerja di sektor perladangan. Di bawah program ini setiap ladang dikehendaki menyediakan satu rancangan pembangunan lima tahun untuk meningkat dan memperbaiki standard dan kualiti perumahan, pusat asuhan kanak-kanak, dewan komuniti termasuk kemudahan asas seperti bekalan air dan elektrik. Di bawah program ini majikan-majikan ladang dikehendaki menyediakan bekalan elektrik di mana masa bekalan hendaklah tidak kurang daripada 24 jam sehari dan di mana praktikal bekalan hendaklah dari sumber Tenaga Nasional Berhad.

Bagi bekalan air, di mana praktik, ladang-ladang dikehendaki mempaipkan bekalan air yang diperolehi dari sumber awam terus ke rumah pekerja supaya pekerja boleh mendapat bekalan air yang bermutu pada setiap masa. Bagi ladang-ladang yang menyediakan bekalan air melalui sumber sendiri mereka dikehendaki memperbaiki dan mempertingkatkan keadaan kawasan tadahan air serta sistem penapisan dan penurasan supaya dapat menjamin bekalan air yang bersih dan bermutu bagi pekerja.

Untuk menjamin bahawa majikan-majikan ladang menyediakan bekalan air dan elektrik yang mematuhi peraturan-peraturan di bawah Akta Standard-standard Minimum Perumahan dan Kemudahan Pekerja-pekerja 1990, Kementerian Sumber Manusia sedang mengawasi pelaksanaannya dengan mengadakan lawatan oleh Pegawai-pegawai Buruh ke ladang-ladang.

MENCAMPURADUK POLITIK DAN PERNIAGAAN— PENCEGAHAN

18. Tuan Lim Guan Eng minta Perdana Menteri menyatakan untuk

menjamin bahawa perniagaan tidak boleh bercampur dengan politik sama ada:

- (a) pihak Kerajaan akan menggubal undang-undang menghalangnya dan kalau tidak mengapa;
- (b) ahli Pembangkang akan dilantik mengetuai Jawatankuasa Kira-kira Wang Negara; dan
- (c) Badan Pencegah Rasuah akan dijadikan sebagai badan bebas yang kena jawab atau akauntable kepada Parlimen.

22-10-92

17. Tuan Lau Dak Kee minta Perdana Menteri menyatakan, memandangkan Perdana Menteri telah berkata berkali-kali jika perniagaan dan politik bercampur-aduk akan menimbulkan salahgunaan kuasa dan kedudukan untuk kepentingan orang-orang yang tertentu, maka berdasarkan kenyataan tersebut:

- (a) apakah langkah-langkah yang positif akan diambil untuk mencegah keadaan tersebut berulang lagi; dan
- (b) adakah Kerajaan bercadang mengubahsuaikan undang-undang untuk menunaikan aspirasi tersebut.

18-11-92

8. Tuan Ibrahim Pateh Mohamad minta Perdana Menteri menyatakan, baru-baru ini Perdana Menteri mencadangkan supaya politik tidak dicampuraduk dengan perniagaan untuk mengelakkan penyelewengan dan penyalahgunaan kuasa. Tetapi pada suatu masa dahulu, Perdana Menteri juga mencadangkan kepada UMNO supaya melibatkan diri dalam perniagaan kerana kononnya parti tidak boleh terus bergantung kepada yuran dan kutipan derma. Cadangan mana yang betul.

Setiausaha Parlimen di Jabatan Perdana Menteri (Tuan Othman bin Abdul): Saya ingin menjawab soalan ini bersama-sama dengan soalan Yang Berhormat Tuan Lau Dak Kee pada 22hb Oktober dan soalan oleh Yang Berhormat Tuan Ibrahim Pateh Mohamad pada 18hb November, 1992.

Mengenai perniagaan dan politik, Kerajaan Barisan Nasional akan memastikan bahawa tidak wujud politik bercampuraduk dengan perniagaan di kalangan pemegang-pemegang jawatan tertentu seperti para Anggota Pentadbiran atau dengan izin, Members of Administration. Salah satu langkah ialah memastikan Menteri-Menteri, Menteri-Menteri Besar dan Ketua-Ketua Menteri, Timbalan-Timbalan Menteri, Setiausaha-Setiausaha Parlimen serta Setiausaha-Setiausaha Politik mengisytiharkan harta masing-masing kepada Yang Amat Berhormat Perdana Menteri. Di samping itu mereka semasa memegang jawatan-jawatan yang disebut tadi, juga dihalang memegang jawatan dalam institusi-institusi perniagaan.

Kerajaan berpendapat bahawa langkah-langkah secara pentadbiran yang diamalkan pada masa ini sudah mencukupi bagi mengelakkan berlakunya penyelewengan dengan penyalahgunaan kuasa. Dengan itu, Kerajaan tidak bercadang menggubal undang-undang bagi menghalang percampuran politik dengan perniagaan.

Mengenai kemungkinan melantik ahli Pembangkang bagi mengetuai Jawatankuasa Kira-kira Wang Negara, Ahli-ahli Yang Berhormat dari Barisan Nasional mempunyai keupayaan, bahkan kesanggupan untuk mengetuai Jawatankuasa itu. Justeru itu, Kerajaan tidak bercadang melantik ahli Pembangkang bagi mengetuai Jawatankuasa tersebut.

Mengenai Badan Pencegah Rasuah (BPR) dan kebebasannya, Kerajaan

yakin bahawa sekarang ini pun BPR sudah wujud sebagai sebuah badan yang bebas. Kes-kes siasatan atau dakwaan di mahkamah oleh BPR yang meliputi Anggota-anggota Pentadbiran dan Pegawai-pegawai Kanan Kerajaan dengan sendirinya membuktikan bahawa BPR adalah sebuah badan yang bebas.

GURU-GURU MELANJUTKAN PELAJARAN—MENGATASI KEKURANGAN

19. Dr. Othman bin Minudin minta Menteri Pendidikan menyatakan:

- (a) apakah dasar Kementerian Pendidikan berhubung dengan guru-guru yang telah diberi tawaran tajaan Kerajaan Negeri ataupun Yayasan-yayasan Negeri;
- (b) berapa orangkah guru terlatih Sabah yang telah diberi cuti belajar untuk melanjutkan pelajaran dan berapakah yang ditaja oleh Kementerian Pendidikan dan Kerajaan Persekutuan dalam tahun 1988, 1989, 1990, 1991 dan 1992; dan
- (c) apakah langkah-langkah yang telah dan sedang diambil oleh Kementerian untuk meringankan/mengatasi masalah kekurangan guru-guru di Sabah.

Dr. Leo Michael Toyad:

- (a) Kementerian Pendidikan pada masa ini tidak membenarkan guru-guru yang telah diluluskan Cuti Belajar Separuh Gaji atau Cuti Belajar Bergaji Penuh menerima sebarang tajaan dari Kerajaan Negeri mahupun Yayasan Negeri. Perkara ini telah dinyatakan dalam Surat Kelulusan Cuti Belajar yang telah dikeluarkan kepada guru-guru berkenaan. Pegawai-pegawai

Perkhidmatan Pendidikan yang diluluskan Cuti Belajar Tanpa Gaji adalah tidak tertakluk kepada syarat ini.

- (b) Seramai 172 orang guru terlatih dari negeri Sabah telah diluluskan cuti belajar dari tahun 1988 hingga 1992.
- (c) Beberapa langkah telah dan sedang diambil oleh Kementerian Pendidikan untuk meringankan atau mengatasi masalah kekurangan guru-guru di Sabah. Antaranya:
 - (i) bilangan guru pelatih untuk memasuki maktab-maktab perguruan di Sabah terus dipertingkatkan;
 - (ii) sebuah maktab perguruan akan dibina di Tawau di bawah Rancangan Malaysia Keenam;
 - (iii) pemastautin Sabah diberi peluang untuk memasuki maktab-maktab perguruan di Semenanjung di bawah Program Rancangan Pertukaran Pelajar.

MENDAPATKAN SEMULA HAKMILIK DI JINJANG

20. Dr. Tan Seng Giaw minta Perdana Menteri menyatakan sehingga 30hb September, 1992, berapa orangkah yang telah berjaya membuat permohonan untuk mendapat hakmilik semula di Jinjang. Berapa orangkah yang telah membayar premium, berapakah jumlah wang dan bagaimanakah premium ini dibayar. Berapa buah kedai dan kilangkah yang telah dibenarkan di seluruh kawasan Jinjang. Apakah jenis-jenis alternatif yang diadakan oleh Kerajaan kepada kilang-kilang dan kedai-kedai tanpa izin. Apakah rancangan keseluruhan untuk menyelesaikan masalah geran di Jinjang.

Dato' Syed Hamid bin Syed Jaafar Albar: Terdapat 2925 lot di kawasan Kampung Baru Jinjang Baru dan Selatan. Sehingga 30hb September, 1992 sejumlah 2164 permohonan telah diterima daripada bekas pemilik berdaftar terakhir (last registered owner) untuk mendapatkan semula hakmilik mereka bagi kedua-dua kawasan tersebut, dan pemilik bagi 761 lot lagi masih belum mengemukakan permohonan kerana tempoh pajakan tanah mereka masih belum luput.

Daripada jumlah permohonan yang diterima, 1409 permohonan telah diluluskan untuk tujuan kediaman, manakala 654 permohonan telah ditolak kerana melanggar syarat dan 101 masih di dalam siasatan. Kesemua 1409 permohonan yang telah diluluskan adalah terdiri daripada lot-lot kediaman.

Daripada 1409 permohonan yang telah diluluskan itu, sebanyak 708 pemohon telah membayar premium berdasarkan kepada \$1.50 sekaki persegi dan 701 pemohon masih belum membayar premium yang ditetapkan. Jumlah kutipan premium adalah sebanyak \$629,502.20.

Untuk makluman Dewan yang mulia ini, saya ingin menjelaskan bahawa daripada 2925 lot yang ada di Kampung Baru Jinjang Utara dan Selatan, 245 adalah terdiri daripada lot kedai dan 30 lot industri yang dibenarkan beroperasi secara sah.

Bagi kilang-kilang dan kedai-kedai yang didirikan di atas lot-lot kediaman di Kampung Baru Jinjang Utara dan Selatan ini, kajian sedang dibuat oleh Kerajaan untuk menentukan kesesuaiannya.

PELAKSANAAN "VALUE ADDED TAX"

21. Dr. Nawawi bin Mat Awin minta Menteri Kewangan menyatakan sama ada beliau benar-benar bercadang melaksanakan "Value Added Tax".

Tuan Abdul Ghani bin Othman: Kerajaan belum memutuskan untuk memperkenalkan cukai "Value Added Tax".

PEMBELIAN 23 BUAH KERETA VOLVO—HASIL SIASATAN

22. Tuan Ahmad bin Nor minta Perdana Menteri menyatakan apakah tindakan undang-undang atau tetatertib jabatan telah diambil ke atas bekas Datuk Bandar Kuala Lumpur, Tan Sri Elyas Omar yang melakukan kesalahan dan tanggungjawab berhubung dengan pembelian 23 buah kereta jenis Volvo, dan apakah hasil siasatan Badan Pencegah Rasuah ke atas beliau.

Tuan Othman bin Abdul: Oleh kerana hasil siasatan Badan Pencegah Rasuah Malaysia mendapati bahawa pembelian 23 buah kereta jenis Volvo itu bukan berbentuk jenayah rasuah atau jenayah-jenayah lain, tetapi hanya berupa pelanggaran peraturan atau prosedur Kerajaan sahaja, maka tidak ada tindakan undang-undang perlu diambil ke atas beliau.

Memandangkan bekas Datuk Bandar itu telahpun meletakkan jawatannya, maka tindakan tatatertib tidak perlu lagi.

SURUHANJAYA SEKURITI— KEANGGOTAAN DAN TUGAS

23. Dr. Tan Seng Giaw minta Menteri Kewangan menyatakan siapa dan berapa orang yang akan menjadi anggota Suruhanjaya Sekuriti. Apakah fungsi suruhanjaya tersebut. Apakah saiz sektor sekuriti di Malaysia berbanding dengan Singapura, Indonesia, Thailand dan Jepun. Apakah jenis penyelewengan yang boleh berlaku di sektor ini. Apakah aktiviti sekuriti. Apakah langkah-langkah yang diambil sejauh ini untuk mencegah dagangan dalaman (insider trading). Apakah langkah-langkah yang

diambil untuk memastikan bahawa tidak ada penyelewengan yang berlaku dalam pengagihan saham.

Tuan Abdul Ghani bin Othman: Seperti Ahli Yang Berhormat sedia maklum, Rang Undang-undang Suruhanjaya Sekuriti 1992 akan dibentangkan oleh Yang Berhormat Menteri Kewangan dalam sesi ini dan beberapa persoalan yang dibangkitkan oleh Ahli Yang Berhormat akan dijawab semasa Yang Berhormat Menteri Kewangan membentangkannya. Oleh itu saya tidak akan menjawab pertanyaan yang berkaitan dengan Suruhanjaya Sekuriti. Dengan izin, saya akan menjawab pertanyaan-pertanyaan lain.

Dari segi syarikat-syarikat yang disenaraikan di bursa saham, terdapat 292 yang disenaraikan di Malaysia pada hujung tahun 1991 berbanding dengan 183 di Singapura, 172 di Thailand dan 141 di Indonesia pada masa yang sama. Walau bagaimanapun, pada masa yang sama, terdapat 1,766 syarikat yang disenaraikan di Bursa Saham Tokyo, Jepun.

Dari segi modal pasaran pada masa yang sama, modal pasaran Sekuriti Malaysia adalah US\$57.265 bilion, Singapura adalah US\$47.918 bilion, Thailand US\$37.525 bilion dan Indonesia US\$6.170 bilion. Jepun, dengan pasaran sekuriti yang lebih besar, adalah dipermodalkan pada US\$3,117.097 bilion. Sekiranya Jepun tidak diambilkira, pasaran sekuriti di Malaysia adalah salah satu pasaran yang tertinggi di rantau ini.

Mengenai dagangan dalaman, seperti yang kita sedia maklum, perdagangan dalaman merupakan satu kesalahan di bawah seksyen 90, Akta Perindustrian Sekuriti, 1983, dan sesiapa yang didapati bersalah di bawah seksyen ini boleh dikenakan denda tidak kurang daripada \$50,000 dan hukuman penjara tidak melebihi tujuh tahun.

Pejabat Pendaftaran Syarikat, melalui Unit Penguatkuasaan Sekuritinya, dengan kerjasama Bursa Saham Kuala Lumpur (BSKL), telah memberikan tumpuan khusus sejak tahun 1989 di dalam membanteras kegiatan perdagangan dalaman di pasaran saham. Untuk tujuan tersebut, langkah-langkah berikut telah, sedang dan akan terus dilaksanakan:

- (i) meneliti pergerakan harga saham melalui terminal "MASA" dan laporan pasaran harian yang dikemukakan oleh BSKL;
- (ii) meneliti setiap pengumuman yang dibuat oleh syarikat-syarikat berhad (antara termasuk pengumuman pengambilan syarikat, kontrak-kontrak besar dan laporan kewangan);
- (iii) perhubungan terus dengan BSKL untuk mendapatkan maklumat dan bantuan lain secara serta-merta sekiranya didapati pergerakan "volume" jual/beli dan 'harga' pasaran berubah secara luar biasa;
- (iv) membuat pemeriksaan mengejut dan menyeluruh terhadap syarikat-syarikat di mana syer-syernya dipercayai terlibat dengan perdagangan dalaman;
- (v) mendapatkan senarai butir-butir jual/beli saham mengenai pembeli, penjual, jumlah syer, harga dan lain-lain daripada semua syarikat broker saham; dan
- (vi) bagi perniagaan syer yang dibuat atas nama nominee, maklumat-maklumat lanjut mengenai penjual/pembeli sebenarnya akan diperolehi.

Mengenai agihan saham oleh MIDFCCS, setiap proses, iaitu bermula daripada pengundian permohonan oleh ahli-ahli Lembaga Pengarah syarikat yang menerbitkan syer tersebut hingga kepada pencetakan sijil-sijil saham,

disaksikan oleh Juruaudit Luar MIDFCCS. Sebarang penolakan permohonan yang telah dicabut akan disahkan oleh pengarah syarikat yang menerbitkan syer yang berkenaan dan disaksikan oleh Juruaudit Luar MIDFCCS. Seterusnya, penggantian bagi permohonan yang ditolak itu akan diundi daripada permohonan 'reserve' oleh pengarah syarikat yang menerbitkan syer yang berkenaan dan disaksikan oleh pihak Juruaudit Luar MIDFCCS.

BANDAR KEMBAR—FAEDAH KEPADA PENDUDUK

24. Tuan Lau Dak Kee minta Menteri Perumahan dan Kerajaan Tempatan menyatakan apakah faedah-faedah akan dinikmati oleh penduduk-penduduk di sesebuah bandar yang berkembar dengan bandar-bandar di negara lain, dan apakah prosedur-prosedur dan garis panduan patut diikuti apabila rombongan-rombongan bagi bandar kita yang menggunakan wang cukai rakyat untuk melawat bandar-bandar di negara asing.

Tuan Haji Daud bin Dato' Haji Taha: Perkembangan bandar adalah satu konsep kerjasama dan juga satu bentuk perhubungan di peringkat antarabangsa yang dapat membawa pembaharuan dalam berbagai bidang iaitu kebudayaan, sukan, pendidikan, sosial, ekonomi, teknologi dan juga usaha-usaha mengawal alam sekitar untuk kebaikan penduduk bandar-bandar kembar yang berkenaan khasnya, dan rakyat amnya. Umpamanya melalui program perkembaran ini, penduduk-penduduk akan berpeluang mempelajari dan mengetahui ciri-ciri dan nilai-nilai budaya yang positif dari penduduk bandar kembarnya; meningkatkan mutu sukan di samping memperkenalkan jenis-jenis sukan yang terdapat di negara ini tetapi tiada di negara bandar kembar; mempelajari dan memahami sebenarnya akan keadaan sosio ekonomi bandar-

bandar kembar dan mempelajari berbagai teknologi serta cara-cara memelihara mutu alam sekitar dan mengatasi pencemaran.

Pihakberkuasa Bandar yang berhak mengadakan lawatan-lawatan ke bandar-bandar kembar masing-masing di luar negeri boleh mengikuti garis panduan berikut:

- (i) Pihakberkuasa Tempatan/ Bandar berkenaan haruslah meneliti terlebih dahulu tentang keupayaan kewangannya dan keadaan ekonomi semasa. Dengan lain perkataan mereka hendaklah mempunyai kedudukan kewangan yang kukuh;
- (ii) hubungan diplomatik antara kedua negara hendaklah dalam keadaan baik;
- (iii) suasana politik bandar di Malaysia mestilah hampir sama dengan suasana politik di bandar kembarnya;
- (iv) taraf dan keadaan ekonomi negara bandar kembar yang berkembang perlu dan boleh dijadikan contoh sebagai perangsang untuk memajukan lagi ekonomi bandar-bandar di negara ini;
- (v) meneliti terlebih dahulu tahap kemajuan teknologi yang terdapat di bandar-bandar kembar. Kemajuan teknologi yang baik dan berfaedah hendaklah boleh dijadikan panduan untuk dipelajari oleh bandar-bandar di negara kita masing-masing dari bandar-bandar kembar;
- (vi) mestilah boleh menerap nilai-nilai atau ciri-ciri kebudayaan, sukan dan seni yang positif dari bandar-bandar kembar tersebut untuk diterimapakai bagi tujuan mendatangkan kebaikan kepada rakyat Malaysia;

PERLANGGARAN PEKELILING PERKHIDMATAN AWAM—TINDAKAN

25. Tuan Kerk Kim Hock minta Menteri Kewangan menyatakan:

- (a) berapa kes perlanggaran peraturan Pekeliling Perkhidmatan Awam yang mensyaratkan pegawai Kerajaan membeli kereta untuk kegunaan rasmi mengikut kelayakan telah berlaku; dan
- (b) apakah tindakan yang telah diambil terhadap mereka yang terlibat.

Tuan Abdul Ghani bin Othman:

- (a) sehingga sekarang terdapat dua kes yang dapat dikesan berhubung dengan perlanggaran peraturan seperti yang terdapat di bawah Pekeliling Perbendaharaan mengenai peruntukan kereta rasmi kepada pegawai-pegawai kanan Kerajaan iaitu:
 - (i) pembelian kereta rasmi oleh Yang Di Pertua Majlis Perbandaran Petaling Jaya; dan
 - (ii) pembelian 23 buah kereta Volvo kepada pegawai-pegawai Dewan Bandaraya Kuala Lumpur.
- (b) Memandangkan pembelian kereta-kereta tersebut tidak mematuhi peraturan yang ditetapkan, Kerajaan telah mengarahkan pihak-pihak yang berkenaan supaya kereta-kereta tersebut dijual. Pihak-pihak yang terlibat dalam pembelian kereta tersebut telah diberi amaran supaya mematuhi peraturan yang telah ditetapkan apabila hendak membeli kereta bagi diperuntukkan kepada pegawai-pegawai mereka pada masa hadapan.

**TAHUN HAK ASASI MANUSIA
BANGSA-BANGSA BERSATU—
PERSIDANGAN KEMUNCIAK**

26. Dr. Kua Kia Soong minta Perdana Menteri menyatakan:

- (a) apakah yang Kerajaan akan lakukan ke atas rekod hak asasi manusianya sebelum berlangsungnya Persidangan Kemuncak Tahun Hak Asasi Manusia Bangsa-Bangsa Bersatu di Vienna;
- (b) adakah Kerajaan menganggap pembentukan satu komiti Hak Asasi Manusia Parlimen Malaysia sebagai tindakan konkrit ke arah ini; dan
- (c) adakah Kerajaan akan menggalakkan pihak media massa serta sekolah supaya mengambil berat tentang hak asasi manusia sebagaimana yang telah dilakukan untuk Tahun Alam Sekitar Bangsa-Bangsa Bersatu tahun ini.

**Timbalan Menteri di Jabatan
Perdana Menteri (Dato' Wong See Wah):**

- (a) Rekod hak asasi manusia di Malaysia adalah baik. Oleh itu, tidak ada apa-apa tindakan yang perlu dilakukan ke atasnya.
- (b) Pembentukan Komiti Hak Asasi Manusia Parlimen Malaysia adalah tidak perlu buat masa ini.
- (c) Kerajaan sentiasa mengambil berat tentang hak asasi manusia, termasuk peranan yang boleh dimainkan oleh media massa dan pihak sekolah.

**PENGELUARAN MINYAK
PETROL—PENCAPAIAN
PERSETUJUAN
ANTARA PETRONAS DAN
THAILAND**

27. Tuan Haji Wan Mohd. Jamil bin Wan Mahmood minta Perdana Menteri menyatakan:

- (a) tahap persetujuan yang dicapai antara PETRONAS dan Thailand dalam usaha mengeluarkan minyak di Teluk Siam;
- (b) bilakah perkongsian itu akan mula mengeluarkan hasil minyak petrol dan gas. Banyak manakah pengeluaran awal itu dijangkakan; dan
- (c) adakah pengkalan pengeluaran minyak itu akan dibina di Kelantan. Dapatkah dinyatakan di kawasan mana pengkalan itu akan dibina. Jika tidak, sila nyatakan sebab-sebab Kelantan tidak boleh menjadi pengkalan pengeluaran itu.

Dato' Wong See Wah:

- (a) Untuk makluman Ahli Yang Berhormat, buat masa ini tidak ada sebarang persetujuan antara PETRONAS dan Thailand dalam usaha untuk mengeluarkan minyak di Teluk Siam tetapi satu perjanjian yang diberi nama Perjanjian Mengenai Perlembagaan dan perkara-perkara lain berhubung dengan penubuhan Pihak Berkuasa Bersama Malaysia-Thailand telah dimeterai pada 30hb Mei, 1990 di antara kedua-dua Kerajaan. Perjanjian ini memenuhi hasrat kedua-dua negara untuk mengeksploitasi sumber-sumber di dalam kawasan pembangunan bersama seperti yang terkandung di dalam Memorandum Persefahaman yang ditandatangani pada tahun 1979.

(b) Berdasarkan maklumat dan perkiraan yang diperolehi sehingga kini, dalam keadaan biasa, pengeluaran petroleum dijangka dapat dimulakan dalam tempoh 10 hingga 15 tahun lagi, iaitu selepas tempoh eksplorasi dan pembangunan. Untuk makluman Ahli Yang Berhormat juga, banyaknya pengeluaran awal yang dijangkakan itu bergantung kepada penilaian rezab yang akan dijalankan di dalam aktiviti eksplorasi kelak.

(c) Pertimbangan untuk menubuhkan suatu pengkalan pengeluaran atau operasi itu bergantung kepada faktor-faktor seperti jarak dari tempat operasi, jarak dari pengkalan bekalan, infrastruktur, komunikasi dan beberapa lagi perkiraan ekonomik. Buat masa ini pengkalan itu masih belum ditentukan lagi kerana aktiviti untuk memulakan penggerudian mungkin akan dimulakan dalam tempoh 2 hingga 3 tahun lagi. Walau bagaimanapun, sekiranya terdapat tempat di Kelantan yang sesuai untuk dijadikan pengkalan tersebut, maka ia boleh dipertimbangkan berdasarkan faktor-faktor yang telah disebutkan.

PERUNTUKAN PERSEKUTUAN BAGI KAWASAN P.147 KIMANIS—JUMLAH

28. Tuan Nurnikman bin Abdullah minta Perdana Menteri menyatakan bagi tahun 1992 berapakah jumlah wang peruntukan Persekutuan yang dibelanjakan di kawasan P.147 Kimanis dan apakah projek-projek itu serta pecahan perbelanjaannya sekali.

Dato' Raja Ariffin bin Raja Sulaiman Peruntukan-peruntukan yang

telah diluluskan bagi Kawasan P. 147 Kimanis adalah seperti berikut:

(i) Projek Kecil Luar Bandar	—	\$400,000
(ii) Projek Bekalan Air Luar Bandar	—	\$775,000
(iii) Projek-projek Kecil Air (Tangki Air, Telaga Dalam dan Sumber Air Gravitasi)	—	\$250,000
(iv) Projek Bekalan Elektrik Luar Bandar	—	\$1,280,000
(v) Pembekalan Generator	—	\$100,000
(vi) Projek Jalan Kampung	—	\$247,337
Jumlah ..		\$3,052,337

PENDAFTARAN PENGUNDI— TINDAKAN MENGEMASKINI

29. Tuan Chian Heng Kai minta Perdana Menteri menyatakan:

(a) adakah beliau sedar bahawa bilangan hari, tempoh masa dan cara urusan pendaftaran bagi pendaftaran pengundi yang dijalankan oleh Suruhanjaya Pilihanraya sekarang lebih merupakan satu halangan dan bukan galakan bagi ramai warganegara yang layak mendaftar menjadi pengundi. Jika ya, apakah Kerajaan bercadang mengambil langkah dan tindakan yang perlu supaya lebih ramai rakyat dapat mendaftar sebagai pengundi dan sebutkan apakah langkah dan tindakannya. Jika tidak, mengapa gerakan pendaftaran pengundi selama ini tidak dapat sambutan yang hangat; dan

(b) sama ada beliau akan memanjangkan cadangan Ahli Parlimen Kawasan Bukit Mertajam yang mengemukakan perkara berikut kepada Suruhanjaya Pilihanraya untuk pertimbangan:

- menjalankan urusan pendaftaran pengundi sepanjang tahun;
- mendirikan sebuah pejabat

dan berapa tempat tetap pendaftaran pengundi di setiap Kawasan Pilihanraya Parlimen;

- (iii) pejabat dan tempat pendaftaran pengundi dibuka 8 jam sehari; jika tidak mengapa.

Setiausaha Parlimen di Jabatan Perdana Menteri (Tuan Douglas Uggah Embas):

- (a) Kerajaan tidak sedar, sepanjang pengetahuan saya setiap kali Suruhanjaya Pilihanraya menjalankan urusan pendaftaran pemilih ianya sentiasa mendapat sambutan yang baik dan memuaskan dari orang ramai.
- (b) Cadangan-cadangan Yang Berhormat itu sebenarnya telahpun ada dalam pengetahuan Suruhanjaya Pilihanraya.

PENERBANGAN TERUS KE TEMPAT-TEMPAT PELANCONGAN

30. Dato' Dr. Affifudin bin Haji Omar minta Menteri Pengangkutan menyatakan adakah pihak Kementerian sedar bahawa kemasukan pelancong-pelancong ke dalam negara dapat dipertingkatkan lagi dengan membenarkan "Direct Flight" dari negara asal ke tempat-tempat pelancongan di Malaysia. Kalau sedar adakah Kementerian akan mengambil langkah-langkah tertentu untuk membenarkan penerbangan tertentu terus ke Pulau Langkawi, Kuala Terengganu dan lain-lain destinasi pelancongan di dalam negara ini.

Datin Paduka Hajah Zaleha binti Ismail: Kementerian Pengangkutan sememangnya sedar bahawa penerbangan terus dari negara-negara asal ke tempat-tempat pelancongan di Malaysia boleh meningkatkan lagi

kemasukan pelancong-pelancong asing ke negara ini. Sebenarnya, buat masa ini kebenaran telahpun diberi kepada syarikat-syarikat penerbangan asing tertentu untuk mengadakan perkhidmatan terus ke tempat-tempat di Malaysia seperti Pulau Langkawi, Pulau Pinang, Kota Kinabalu dan Kuching. Walau bagaimanapun, kebenaran ini adalah tertakluk kepada syarat-syarat tertentu dari segi kepentingan negara.

KEPUTUSAN ELEKTRIK DI SELURUH SEMENANJUNG PADA 29-9-92—SEBAB-SEBAB DAN TINDAKAN DIAMBIL BAGI MENGATASINYA

31. Tuan Ong Tin Kim minta Menteri Tenaga, Telekom dan Pos menyatakan sebab-sebab terjadinya keputusan elektrik di seluruh Semenanjung pada 29.9.92; adakah Kementerian Tenaga, Telekom dan Pos mencari jalan dan merancang projek untuk mengelakkan kejadian seperti ini berlaku sekali lagi. Apakah anggaran jumlah kerugian kerana kejadian ini.

Menteri Tenaga, Telekom dan Pos (Dato' S. Samy Vellu): Pertanyaan ini telahpun dijawab bersama-sama dengan pertanyaan daripada Yang Berhormat dari Kota Melaka pada 19.10.92 dan saya tiada apa-apa maklumat lain untuk ditambah.

KEKURANGAN GURU DI SRJK(C) dan SRJK(T)

32. Tuan Ong Tin Kim minta Menteri Pendidikan menyatakan adakah Kementerian beliau sedar bahawa masalah kekurangan guru yang layak sangat teruk di sekolah-sekolah SRJK(C) dan SRJK(T); apakah program sedang dan akan diambil untuk mengatasi situasi ini; bilakah masalah kekurangan guru-guru di sekolah-sekolah ini akan diatasi.

Dr. Leo Michael Toyad: Untuk makluman Ahli Yang Berhormat, kekurangan guru-guru terlatih bukan sahaja berlaku di SRJK(C) dan SRJK(T) tetapi terdapat juga di sekolah-sekolah rendah yang lain.

Langkah-langkah positif yang diambil oleh Kementerian Pendidikan bagi mengatasi kekurangan guru di sekolah-sekolah tersebut ialah:

- (i) meningkatkan lagi bilangan calon guru untuk mengikuti pengajian sekolah rendah (Pengajian Cina dan Tamil) di Maktab-maktab Perguruan;
- (ii) menambah kapasiti maktab-maktab perguruan dengan menambah dan m e l e n g k a p k a n kemudahan-kemudahan fizikal yang sedia ada;
- (iv) menambah bilangan maktab perguruan di seluruh negara. Dua buah maktab perguruan baru mula beroperasi pada tahun 1992 dan 7 buah lagi akan dibina dalam Rancangan Malaysia Keenam.

Dengan tindakan-tindakan ini adalah diharapkan masalah kekurangan guru di SRJK(C) dan SRJK(T) akan dapat di atasi.

PEKERJA SECARA HARAM MALAYSIA DI AUSTRALIA, JEPUN DAN TAIWAN— TINDAKAN KERAJAAN

33. Tuan Wahab bin Suhaili minta Menteri Dalam Negeri menyatakan:

- (a) jumlah warganegara Malaysia yang bekerja secara haram di Australia, Jepun dan Taiwan;
- (b) apakah tindakan-tindakan Kementerian Dalam Negeri terhadap mereka ini; dan

(c) apakah punca-punca mereka ini bekerja di luar negara.

Tuan Ong Ka Ting:

(a) Jumlah warganegara Malaysia yang bekerja secara haram di Australia, Jepun dan Taiwan dari tahun 1987 sehingga 30hb September, 1992 adalah:

Australia	—	130 orang
Jepun	—	7,545 orang
Taiwan	—	7,655 orang

(b) Tindakan yang diambil oleh Kementerian terhadap kesalahan tersebut ialah dengan menahan passport mereka. Tempoh tahanan passport yang dikenakan bergantung kepada lamanya mereka tinggal dan bekerja secara haram di sesebuah negara seperti berikut:

<i>Tempoh Tinggal Dan Bekerja Secara Haram</i>	<i>Tempoh Tahanan Pasport</i>
Kurang dari 6 bulan	Pasport tidak ditahan
6 bulan—1 tahun	1 tahun
1 tahun—2 tahun	2 tahun
2 tahun—3 tahun	3 tahun
melebihi 3 tahun	5 tahun

(c) Faktor ekonomi adalah merupakan punca/pendorong utama mereka ini berkerja di luar negara.

RANG UNDANG-UNDANG

RANG UNDANG-UNDANG PERLEMBAGAAN (PINDAAN)

Bacaan Kali Yang Kedua

Aturan Urusan Mesyuarat dibacakan bagi menyambung semula perbahasan yang ditangguhkan atas masalah “Bahawa Rang Undang-undang ini dibacakan kali yang kedua sekarang”. (20hb Oktober, 1992)

Tuan Yang di-Pertua: Kota melaka sila sambung.

3.36 ptg.

Tuan Lim Guan Eng (Kota Melaka): Terima kasih, Tuan Yang di-Pertua. Tuan Yang di-Pertua, semalam saya menyebut tentang prinsip "seorang seundi" di mana Pindaan Perlembagaan ini tidak menghormati prinsip satu orang satu undi yang menyebabkan hak-hak rakyat negeri tertentu dinafikan. Saya telah memberikan contoh di mana berdasarkan penduduk, kalau kita mengikut kriteria yang berdasarkan penduduk, Melaka mempunyai 572,408 orang, manakala Perlis mempunyai penduduknya sebanyak 183,799 orang dalam tahun 1986, menurut buku tahunan perangkaan Malaysia tahun 1990. Ini menunjukkan bahawa Melaka mempunyai penduduk tiga kali ganda daripada Perlis. Kalau kita menegakkan prinsip satu orang satu undi, maka negeri Melaka sepatutnya Ahli Parlimen tiga kali ganda lebih banyak daripada Perlis. Ini bermakna dengan tiga kerusi Parlimen untuk Perlis sekarang maka melaka seharusnya mendapat sekurang-kurangnya 9 kerusi Parlimen. Tetapi apa yang berlaku di bawah pindaan ini ialah Melaka tetap kekal dengan lima kerusi Parlimen tanpa sebarang tambahan dan ini bermakna tanpa perubahan dalam tempoh masa 20 tahun iaitu 1984 hingga kajian semula akan datang iaitu menjelang atau selepas tahun 2000. Di sini saya rasa amat kesal dan juga ingin membidas Menteri-menteri Besar dan juga Ketua-ketua Menteri negeri-negeri tersebut termasuk Melaka, Pulau Pinang dan Perak yang gagal mempertahankan dan menjaga hak rakyat negeri masing-masing kerana hak rakyat negeri tersebut telah dinafikan.

Inilah sebabnya mengapa saya kata penjelasan atau penerangan yang diberikan oleh Yang berhormat Menteri Undang-undang semalam bahawa tambahan kerusi Parlimen ini adalah

perlu untuk mencerminkan tambahan penduduk adalah tidak betul dan tidak benar sama sekali. Ini adalah kerana negeri yang mempunyai tambahan penduduk yang banyak tidak diberikan layanan langsung. Pindaan Perlembagaan ini jelas tidak adil atau tidak saksama dan tidak mengikut satu garis panduan yang lengkap dan betul melainkan hanya bergantung kepada budi bicara dan selera pemimpin-pemimpin tertentu Barisan Nasional.

Ini juga jelas ditunjukkan kerana ada ura-ura tertentu yang menyatakan, seperti di Melaka, apabila saya bertanya mengenai perkara ini kepada pemimpin-pemimpin negeri di Melaka mengapa mereka telah membenarkan keadaan ini berlaku, mereka memberitahu saya, oh! pada tahun 1984 apabila kajian semula diadakan Melaka telah menambah kerusi Parlimen sebanyak satu kerusi. Oleh kerana itu kali ini tidak harus ditambah. Saya rasa kalau ini merupakan satu rasional atau sebagai kriteria yang ditetapkan, ini tidak boleh diterima kerana bagi negeri Kedah, kalau ini ada kriteria, jelas ini tidak dipakai bagi negeri Kedah. dalam kajian pada tahun 1985 bagi negeri Kedah tambahan kerusi Parlimen ialah sebanyak satu tetapi kali ini ditambah satu lagi.

Oleh sebab itu, saya tidak faham mengapakah Kedah mempunyai keistimewaan atau privilege, diberikan layanan istimewa berbanding dengan negeri-negeri lain melainkan kerana ia adalah negeri Yang Amat Berhormat Perdana Menteri dan di sini saya amat kesal bahawa kalau inilah sistem pentadbiran Barisan Nasional yang tidak ikut proses peraturan undang-undang, ikut selera suka hati pemimpin Barisan nasional, ini akan membawa malapetaka kepada sistem demokrasi yang diamalkan sekarang.

Tuan Yang di-Pertua, kalau kita tidak menghormati prinsip demokrasi seorang seundi, hak rakyat tidak sama ini dan ini seakan-akan menganggap ada pengundi

yang lebih layak, more equal than equal, dengan izin, lebih layak, lebih sama, lebih saksama dengan rakyat penduduk negeri lain.

Di sini, saya amat tidak puas hati mengapa negeri di mana penduduk mereka bertambah tidak diberikan tambahan dan saya tidak faham penjelasan yang diberikan tadi oleh Yang Berhormat Menteri, yang saya harap dia boleh memberikan satu jawapan yang serius mengenai rasional di belakang tambahan kerusi Parlimen. dalam perkara prinsip seorang seundi, kita juga hendak meninjau atau memerhati masalah tidak keseimbangan di antara satu kerusi Parlimen dengan satu kerusi Parlimen yang lain. Ini adalah kerana kita mendapati bahawa terdapat perbandingan yang terlalu jauh bezanya di mana sebagai satu contoh, mengikut Laporan Pilihanraya Umum Malaysia tahun 1990, yang baru dikeluarkan baru-baru ini, kawasan Parlimen Ulu Rajang mempunyai jumlah pemilih sebanyak 14,004 orang manakala bagi kawasan Puchong, jumlah pemilihnya ialah 98,733 orang—7 kali ganda lebih banyak daripada jumlah pemilih di kawasan Parlimen Ulu Rajang. Tentulah seperti yang saya sebutkan semalam, kita harus memberikan kelonggaran kerana faktor-faktor tertentu seperti geografi tetapi tidak munasabah kalau kita membenarkan perbezaan sebanyak 7 kali ganda.

Kalau kita mengikut rasional ini, bermakna bahawa seorang pengundi di kawasan Parlimen di Ulu Rajang boleh disamakan dengan 7 orang pengundi di kawasan parlimen Puchong. Tentulah persoalan seterusnya, mengapakah kawasan Parlimen Puchong yang dianaktirikan? Adakah kerana ia sebuah kawasan Pembangkang yang sejak beberapa pilihanraya umum yang lepas selalu memilih wakil pembangkang sebagai Wakil Rakyat mereka yang menyebabkan ketidakadilan seperti ini berlaku? Di sini, Tuan Yang di-Pertua, saya ingin menegaskan bahawa pindaan

ini sungguh tidak berdemokratik kerana mencabuli prinsip asas prinsip demokrasi, one man one vote atau seorang seundi dan saya harap bahawa Rang Undang-undang mengenai pindaan ini boleh ditarik balik, ditarik balik demi memberikan masa yang cukup kerana cara.....

Tuan Billy Abit Joo (Ulu Rajang):
(Bangun)

Tuan Yang di-Pertua: Yang Berhormat, ada yang bangun. Hendak beri jalan atau tidak?

Tuan Billy Abit Joo: Minta penjelasan.

Tuan Lim Guan Eng: Selepas saya habis ini saya akan beri. Benarkan saya habiskan ayat ini kerana kesuntukan masa yang diberi; kerana terlalu pendek untuk membolehkan hal-hal Parlimen membahaskan satu pindaan yang begitu penting ini dengan serius.

Satu hari notis, saya rasa adalah satu rekod sejarah yang tidak berlaku di mana-mana negara di dunia ini kecuali Malaysia. Ya.

Tuan Yang di-Pertua: Ya.

Tuan Billy Abit Joo: Tuan Yang di-Pertua, saya ingin bertanya kepada Yang Berhormat sama ada beliau sedar kawasan Ulu Rajang adalah lebih besar dari Melaka dan beberapa negeri di Semenanjung walaupun wakil hanya seorang?

Tuan Lim Guan Eng: Tuan Yang di-Pertua, saya harap Yang Berhormat tidak salah sangka. Saya tidak menyatakan bahawa kawasan Parlimen Ulu Rajang patut tidak wujud. Saya bukan ada tafsiran atau makna seperti ini. Yang saya katakan untuk kawasan Parlimen yang lain, mengapakah jauh sangat berbeza. sekurang-kurangnya kalau perbezaan dua kali ganda atau lebih-lebih tiga kali ganda tetapi tidak boleh

lebih daripada itu. Mengikut perbandingan ini, sekurang-kurangnya di kawasan Puchong harus dapat tiga kawasan Parlimen. 3 kawasan Parlimen, inilah maksud saya. Jadi, saya tidak ada makna yang lain, ini sebagai satu contoh.

Yuan Yang di-Pertua, sebab yang ketiga, yang saya sebutkan semalam ialah pindaan ini merupakan ancaman besar ke atas keunggulan dan kebebasan Parlimen. Pindaan ini adalah merbahaya kerana cuba menurunkan status dan pangkat Parlimen sebagai institusi tertinggi dan menjadikannya sebagai satu Jabatan Kerajaan menerusi pindaan Perkara 65 dan 132 Perlembagaan Persekutuan. Saya hendak bertanya, mengapakah rundingan lebih awal tidak dibuat dengan Tuan Yang di-Pertua dan anggota kakitangan Parlimen serta adakah persetujuan diperolehi daripada Tuan Yang di-Pertua mengenai cadangan pindaan ini?

Sejak kebelakangan ini, Parlimen sebagai satu institusi telah menghadapi banyak cabaran khususnya hak-hak, kuasa-kuasa kian dihakis oleh pindaan-pindaan seperti ini yang merampas kuasa Parlimen dan seharusnya kalau kita hendak maju, kita harus menuju ke arah memilihkan kuasa Parlimen yang sedia ada di bawah Perlembagaan Persekutuan apabila Malaysia mencapai kemerdekaan pada tahun 1957. Bukan sebaliknya seperti yang dilakukan sekarang. Setiap tahun berlalu, kuasa Parlimen dihakis, Perlembagaan dipinda setiap tahun dengan sekurang-kurangnya 3 atau 4 kali dan ini saya rasa di mana perkhidmatan tertutup anggota kakitangan Parlimen dijadikan perkhidmatan terbuka adalah satu pencemaran ke atas keunggulan Parlimen yang dikenali oleh anggota Dewan Rakyat.

Saya ingin menegaskan di sini bahawa Parlimen bukanlah milikan Kerajaan Barisan Nasional sahaja. Parlimen adalah milikan semua Wakil Rakyat. Ia juga milikan rakyat. Milikan

Wakil-wakil Rakyat yang dianggotai rakyat, bukan milikan sesuatu parti dan apa yang dilakukan di sini ialah untuk menjadikan Jabatan Parlimen khususnya pentadbiran sebagai satu Jabatan dalam Jabatan Perdana Menteri seperti yang dilakukan kepada Jabatan Pencegah Rasuah supaya Kerajaan pemerintah dapat mengawal dan menguasai pentadbiran Parlimen dan ini adalah satu pindaan merbahaya kerana tidak pernah berlaku di mana-mana negara Komanwel.

Saya hendak bertanya Yang Berhormat Menteri sama ada pindaan ini diluluskan di begara Komanwel yang mengamalkan, menghayati prinsip Demokrasi Berparlimen ala-Westminster yang diikuti oleh negara kita. Saya percaya hanya Malaysia yang berbuat demikian, hanya Malaysia yang membuat pindaan yang begitu penting ini dalam tempoh 24 jam. Dan semua ini saya rasa memberikan satu perasaan hipokripsi apabila pemimpin-pemimpin kita pergi ke luar negeri bercakap tentang demokrasi antarabangsa. Saya tidak tahu apakah gunanya Yang Amat Berhormat Perdana Menteri pergi ke luar negeri mengajar dan bercakap di negara-negara Barat tertentu tentang demokrasi kalau dia cakap tak serupa bikin di negaranya. Tidak mustahillah negara Barat tidak akan mengambil berat ucapan Yang Amat Berhormat Perdana Menteri. Kalau mereka tahu beliau tidak jujur dan ikhlas, bukan sahaja sehingga Ketua Pembangkang dilarang dari menghadiri Parlimen dan Belanjawan akan diluluskan tanpa kehadirannya, tapi pindaan untuk mengongkong kuasa Parlimen diluluskan. Dengan membuka Perkhidmatan Parlimen ini saya rasa merupakan satu administrative coup d'état yang menjadi badan eksekutif lebih berkuasa dari Parlimen.

Malah di England, Tuan Yang di-Pertua, prinsip perkhidmatan tertutup kekal khususnya dengan Akta-akta seperti House of Commons Administration Act 1978 di mana

kebebasan autonomi mereka, pegawai-pegawai tertinggi tersebut dijamin.

Tuan Yang di-Pertua, tindakan seperti ini hanya akan memberikan gambaran atau menggalakkan ahli-ahli Kerajaan menganggap Parlimen sebagai satu badan terunggul tidak penting lagi. Dan ini boleh dicerminkan semasa kita membahaskan satu Rang Undang-undang yang begitu penting ini hanya Yang Berhormat Menteri Undang-undang ada dalam Dewan yang mulia ini. Mengapa peristimewa ini boleh berlaku di mana semasa kita sedang membahaskan satu Rang Undang-undang Pindaan Perlembagaan hanya seorang Menteri yang ada? Tidak ada Menteri yang lain hadir. Trend ini digalakkan oleh pindaan seperti ini.

Tuan Yang di-Pertua, saya amat khuatir kerana semua ini akan menunjukkan mengurangkan, menghakis bukan sahaja sikap Menteri-menteri terhadap pentingnya menghadiri mesyuarat Parlimen, tetapi juga konvensyen Parlimen sekarang tidak diikuti. Konvensyen seperti Parliamentary Convention, seperti collective responsibility dan ministerial responsibility. Bagaimanakah kita boleh menegaskan konsep ministerial responsibility kalau Menteri-menteri tak hadir langsung? Contohnya, Menteri-menteri tertentu memandang rendah Parlimen adalah nyata apabila mereka rasa tidak perlu hadir kerana semua perkara Parlimen boleh diuruskan oleh Timbalan mereka. Dan apabila ini berlaku, tidak ada ministerial responsibility, banyak kecurangan, banyak kelemahan, banyak perkara akan berlaku. Sebagai satu contoh, kebakaran dua kali di Lapangan Terbang Antarabangsa Subang. Dua kali dalam tempoh masa 6 bulan sahaja.

Tuan Yang di-Pertua, ini boleh berlaku kerana Menteri sudah menganggap bahawa mereka tidak payah bertanggungjawab dan akauntibiliti. Mereka boleh lepas daripada akauntabiliti, boleh.....

Dr. Kua Kia Soong (Petaling Jaya):
(Bangun)

Tuan Yang di-Pertua: Petaling Jaya bangun.

Dr. Kua Kia Soong: Tuan Yang di-Pertua, adakah Yang Berhormat dari Kota Melaka sedar bahawa bukan sahaja Menteri yang tidak hadir mesyuarat ini, tetapi Perdana Menteri dalam masa kedua-dua disaster ini tidak hadir, tidak ada dalam negara ini pun. Saya rasa ini satu tanda yang tidak peduli.....

Tuan Yang di-Pertua: Yang terhormat, Yang Berhormat bertanya sahaja ya, minta penjelasan, jangan beri fikiran pula.

Dr. Kua Kia Soong: Ya, saya tanya dia, adakah Kota Melaka sedar atau tidak?

Tuan Lim Guan Eng: Tuan Yang di-Pertua, saya memang setuju dengan pendapat rakan saya, tetapi tentulah hari ini Yang Amat Berhormat Perdana Menteri tak ada di negara ini, so saya tak akan minta dia hadir, kita pun mesti adil sedikit, tetapi apabila dia ada di negara kita, adalah dikesali Yang Amat Berhormat Perdana Menteri sendiri pun tidak menunjukkan betapa pentingnya Parlimen dengan menghadiri persidangan Parlimen. Tetapi ada seorang menteri yang lebih teruk daripada Yang Amat Berhormat Perdana Menteri, iaitu Menteri Pengangkutan yang tidak pernah hadir mesyuarat Parlimen! (Tepuk)

Seorang Ahli: Takutlah dia!

Tuan Lim Guan Eng: Kecuali Belanjawanlah, sungguh.....

Tuan Wong Wing On (Kampar):
(Bangun)

Tuan Yang di-Pertua: Ya, ada yang bangun di belakang tu.

Tuan Wong Wing On (Kampar): Adakah Yang Berhormat dari Kota Melaka tahu atau sedar bahawa Menteri Pengangkutan pada malam melapetaka kedua di Subang itu berlaku dia pergi ke Teluk Intan untuk Karaoke!

Tuan Yang di-Pertua: Yang Berhormat, adakah bersangkutan dengan perkara yang dibincangkan sekarang ini? *(Disampuk)*

Tuan Yim Chee Chong: Tuan Yang di-Pertua.....

Tuan Yang di-Pertua: Ya, apa dia? *(Disampuk)* Nanti sekejap, nanti sekejap Yang Berhormat, nanti sekejap! *(Disampuk)* Yang Berhormat, Yang Berhormat hendak apa itu? Bangun atas apa itu?

Tuan Yim Chee Chong: Penjelasan.

Tuan Yang di-Pertua: Atas apa Yang Berhormat bangun? *(Ketawa)* hendak minta apa?

Tuan Yim Chee Chong: Minta penjelasan, ini tidak ada sangkut paut dengan.....

Tuan Yang di-Pertua: Nanti dahulu, minta penjelasan, dia hendak beri jalan atau tidak? Tak beri ya, dia tak beri jalan. Sila duduklah, ikut peraturan.

Tuan Yim Chee Chong: Selalu tak beri kerana takut! *(Ketawa)*

Tuan Yang di-Pertua: Ya, sila teruskan Kota Melaka.

Tuan Lim Guan Eng: Susah saya hendak jawablah, Tuan Yang di-Pertua. Prinsip collective responsibilities merupakan parliamentary convention yang penting. Sungguhpun Menteri patut letak jawatan untuk bertanggungjawab dan accountable ke atas segala kegagalan seperti Menteri Pengangkutan dalam kebakaran besar dua kali di Lapangan

Terbang antarabangsa Subang di mana 3 orang mati, berpuluh-puluh juta wang ringgit hilang dan nama baik Malaysia di peringkat antarabangsa dicemarkan, beliau tidak buat demikian,

Di negara lain Tuan Yang di-Pertua, seperti Jepun, bukan sahaja Menteri akan letak jawatan, mungkin mereka yang melakukan kesalahan seperti ini akan melakukan 'sepuku' dan 'harakiri'. Saya bukan meminta Menteri Pengangkutan yang gagal ini melakukan harakiri dan sepuku, tetapi sekurang-kurangnya beliau harus bertanggungjawab dan meletak jawatan. Ini adalah akibat kegagalan-kegagalan mematuhi konsep ministerial responsibility yang sedikit sebanyak mengakibatkan kebakaran kedua dalam masa 6 bulan berlaku. Mengapa? Kerana menteri rasa dia boleh tidak bertanggungjawab. Sungguhpun dia memang cuai, tidak cekap, tetapi dia memang boleh tidak bertanggungjawab kerana sudah tidak ada ministerial responsibility dan tidak ada sebarang hukuman boleh diambil.....

Tuan Yim Chee Chong: *(Bangun)*

Tuan Yang di-Pertua: Yang Berhormat, nanti sekejap, nanti sekejap. Dia bangun. Yang Berhormat bangun atas apa?

Tuan Yim Chee Chong: Atas point of order, minta duduk dahulu.

Tuan Lim Guan Eng: Berapa?

Tuan Yim Chee Chong: Ini adalah point of order.

Tuan Lim Guan Eng: Berapa?

Tuan Yim Chee Chong: 36(1).

Tuan Lim Guan Eng: Okay, baik.

Tuan Yang di-Pertua: Ya.

Tuan Yim Chee Chong: Tuan Yang di-Pertua, mengikut 36(1) yang berbunyi:

“Bahawa seseorang Ahli hendaklah menghadkan percakapannya kepada perkara yang dibincangkan sahaja dan tidak boleh mengeluarkan apa-apa perkara yang tidak berkait dengan perkara yang dibincangkan itu.”

Hari ini kita adalah membincangkan tentang pindaan Perlembagaan, jadi perkara itu adalah tidak berkenaan, tidak berkaitan dengan apa yang kita bincangkan di Dewan Parlimen yang mulia ini. Sekian, terima kasih. (*Tepuk*).

Tuan Yang di-Pertua: Saya bersetuju itu. Saya bersetuju berkenaan dengan api di Subang bukanlah sangkut dengan pindaan Perlembagaan. Mintalah jikalau sekiranya. . . .

Tuan Lim Guan Eng: Ya, Tuan Yang di-Pertua. Saya berikan satu contoh-ministerial responsibility sebagai konvensyen Parlimen di mana Yang Berhormat Menteri Perusahaan Utama harus diminta letak jawatan. Tetapi oleh kerana konsep ministerial responsibility ini telah dicabar.

Tuan Yang di-Pertua: Tidak sangkut dengan pindaan Perlembagaan ini.

Tuan Lim Guan Eng: Ya, dicabar. Kebakaran berlaku dua kali.

Tuan Yang di-Pertua: Yang Berhormat, sudah. Sudah. Saya sudah beri keputusan ke atas perkataan ini tidak bersangkut. Saya bersetuju dengan Yang Berhormat itu. Sudahlah (*Ketawa*)

Tuan Lim Guan Eng: Tuan Yang di-Pertua, oleh sebab itu saya harap bahawa ketidakhadiran Menteri-menteri ini. . .

Tuan Yang di-Pertua: Sudahlah. Yang itu sudahlah, Yang Berhormat.

Tuan Lim Guan Eng: Ya, sekejap. Pendek sahaja.

Tuan Yang di-Pertua: Sudah 10 minit, saya rasa.

Tuan Yim Chee Chong: (*Bangun*)

Tuan Yang di-Pertua: Ya?

Tuan Yim Chee Chong: Sebutkan ketidakhadiran Menteri-menteri dalam Dewan ini adalah tidak berkaitan dengan pokok yang kita bincangkan pada hari ini?

Tuan Yang di-Pertua: Ya, saya bersetuju itu. Sudahlah. (*Ketawa*)

Seorang Ahli: Bodoh! Bodoh!

Tuan Yang di-Pertua: Sila, sila, Yang Berhormat dari Kota Melaka.

Tuan Lim Guan Eng: Saya harap Yang Berhormat ini jangan seperti Presidennya yang pergi ke karaoke dan char kuey teow sahaja.

Tuan Yang di-Pertua: Yang Berhormat. . . . (*Ketawa*)

Tuan Lim Guan Eng: Ya, jagalah baik-baik Lapangan Antarabangsa Subang ini. (*Ketawa*)

Tuan Yang di-Pertua: Yang Berhormat. . . .

Tuan Lim Guan Eng: Tuan Yang di-Pertua. . . .

Tuan Yang di-Pertua: Ya, Yang Berhormat dari Kota Melaka sudah memakan masa panjang sangat. Daripada kelmarin begitu lama. . . .

Tuan Lim Guan Eng: Saya akan singkatkan. Saya akan singkatkan.

Tuan Yim Chee Chong: (*Bangun*)

Tuan Yang di-Pertua: Yang Berhormat dari Seremban.

Tuan Yim Chee Chong: Panjang sangat!

Tuan Lim Guan Eng: Terima kasih, Tuan Yang di-Pertua.

Tuan Yang di-Pertua: Ya, sila teruskan.

Tuan Lim Guan Eng: Terima kasih, Tuan Yang di-Pertua. Di sini saya juga berharap bahawa Tuan Yang di-Pertua sebagai seorang Ketua Parlimen dapat mempertahankan prestige dan martabat Parlimen kita. Saya tidak tahu sama ada pindaan ke atas perkara 65 dan 132; Adakah ini disebabkan oleh sebab-sebab peribadi tertentu? Apakah sebenarnya di belakang Rang Undang-undang ini di mana hanya anggota-anggota kaki-tangan Parlimen, saya difahamkan hanya tahu pada hari Sabtu sahaja? Apakah tujuan ini? Ini sangat merbahaya dan saya harap Tuan Yang di-Pertua, kerana ini mencabar sedikit-banyak kedudukan Parlimen dan Tuan Yang di-Pertua sebagai guardian, dengan izin. Parlimen ini harus tegas dengan usaha untuk mencabar keunggulan Parlimen dan di sini saya juga ingin bertanya kerana ini adalah satu interview yang dibuat oleh **Far Eastern Economic Review** di mana Tuan Yang di-Pertua menyatakan bahawa "it is not necessary for a minister to. . . .

(Timbalan Yang di-Pertua
mempengerusikan Mesyuarat)

Beberapa Ahli DAP: Boo!

Tuan Lim Guan Eng: to come to Parliament whenever an Act has been debated." Saya tidak tahu sama ada ini adalah satu comment yang betul yang dilaporkan. Kalau ini dipersetujui bahawa Menteri-menteri tidak payah hadir ke Parlimen, saya rasa ini tidak baik kerana Tuan Yang di-Pertua harus

mempertahankan Parlimen bukan sebaliknya, bukan menggalakkan Menteri-Menteri tidak hadir di Parlimen. Oleh kerana Tuan Yang di-Pertua tidak ada, saya pun rasa susah hendak merujuk kepada perkara-perkara ini.

Seorang Ahli: Tidak jawab apa.
(Ketawa)

Tuan Lim Guan Eng: Selain daripada itu, saya juga harap bahawa semua Ahli-ahli Parlimen bolehlah menilai Rang Undang-undang ini bukan dari sudut politik tetapi dari sudut kalau Rang Undang-undang ini diluluskan, ia merupakan satu serangan (assault) ke atas Perlembagaan. Dan selain daripada ia diminta tarik balik, saya rasa susahlah sungguhpun sebab-sebab telah diberikan, khususnya masa yang begitu singkat ini. Saya harap pihak Barisan Nasional janganlah melakukan pembunuhan ke atas bukan sahaja kebebasan Suruhanjaya Pilihanraya tetapi juga kedaulatan Parlimen yang mulia ini. Sekian, terima kasih.

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Ong Tee Keat): Arau.

Dr Tan Seng Giaw: (Bangun)

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Ong Tee Keat): Ya, nanti sekejap.

Dr Tan Seng Giaw: Peraturan Mesyuarat. Menurut Peraturan 54, saya hendak membangkitkan satu usul bahawa Rang Undang-undang ini diserahkan kepada Jawatankuasa Pilihan oleh kerana dalam perbahasannya, banyak orang termasuk sebahagian besar Ahli-ahli Yang Berhormat telah mengeluarkan suara dengan tidak puas hati terhadap Rang Undang-undang ini.
(Tepuk)

Tuan Yim Chee Chong: (*Bangun*)

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Ong Tee Keat): Yang Berhormat, yang lain sila tenang.

Tuan Yim Chee Chong: Ini dari DAP sahaja, bukannya bermakna.

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Ong Tee Keat): Yang Berhormat, jangan sikap yang kurang matang semua.

Tuan Shahidan bin Kassim: Tuan Yang di-Pertua. . . .

Tuan Lau Dak Kee: Bodoh!

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Ong Tee Keat): Yang Berhormat. . . .

Tuan Shahidan bin Kassim: Suruh Yang Berhormat dari Ipoh tarik balik perkataan "bodoh" kepada Yang Berhormat dari Seremban.

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Ong Tee Keat): Saya rasa perkataan yang. . . .

Tuan Shahidan bin Kassim: Dia guna perkataan "bodoh".

Beberapa Ahli: Tarik balik!

Tuan Shahidan bin Kassim: Tarikbalik! Jangan. . . .

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Ong Tee Keat): Semua duduk. Perkataan yang.....Saya memang faham. Saya tidak benarkan Yang Berhormat dari Ipoh bangun sebab saya.....

Tuan Lau Dak Kee: Saya tidak merujukkan kepada sesiapa.

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Ong Tee Keat): Nanti dulu, sebab saya tengah bercakap. Sebab perkataan-perkataan yang tidak senonoh, saya rasa sudah cukuplah. Yang Berhormat dari

Kepong, saya kena buat keputusan terhadap apa yang dibangkitkan. Yang Berhormat dari Ipoh, janganlah cepat sangat. Dengarlah baik-baik.

Tuan Shahidan bin Kassim: (*Bangun*)

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Ong Tee Keat): Yang Berhormat dari Arau, sila duduk sebentar.

Tuan Shahidan bin Kassim: Tuan Yang di-Pertua. . . .

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Ong Tee Keat): Sebab ada point of order. Sila duduk.

Tuan Yim Chee Chong: (*Bangun*)

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Ong Tee Keat): Siapa? Jadi, apa yang dibangkitkan tadi di bawah Peraturan 54 supaya ini diserahkan kepada Jawatankuasa. Jadi, saya rasa tidak kena pada tempatnya Yang Berhormat. Ini tidak kena, kalau 54(1) pun, ini tidak kena sebelum Bacaan Kali Yang Kedua. Yang Berhormat dari Arau hendak ambil bahagian dalam perbahasan, sila.

4.07 ptg.

Tuan Shahidan bin Kassim (Arau): Tuan Yang di-Pertua, pertama sekali saya menyokong Pindaan Perlembagaan, Perkara 46. Tuan Yang di-Pertua, saya lihat tiap-tiap kali pindaan yang kita bawa, ramai orang mengambil sikap yang negatif. Saya ingat sampailah masa dalam keadaan perubahan yang dibawa oleh negara sekarang kita melihat dari aspek yang positif pula. Sebelum saya teruskan, saya hendak comment sedikit tentang kenyataan daripada Yang Berhormat dari Kota Melaka yang menegur Menteri-menteri kerana tidak berada masa dia berucap. Tetapi demikian juga, orang yang berkenaan sukar sangat apabila saya berucap dia juga lari keluar. Saya ingat ini hak masing-masing sama

ada mereka berada di mana-mana dalam Dewan atau luar Dewan. Mereka berhak membuat demikian. Adakah ucapan yang terlampau menarik Menteri-menteri harus berada dan mendengar ucapannya? Dan mengapa masa ucapan saya, dia tidak tunggu? Ini menunjukkan bahawa yang mereka ini kita ingat sebagai "bodoh-sombong". "Bodoh-sombong" adalah perkataan yang parliamentary yang boleh diterima. Maknanya kata orang yang menganggap dia lebih bagus daripada orang lain tetapi sebenarnya dia tidak bagus.

Tuan Yang di-Pertua, menyentuh dengan Pindaan Perlembagaan berhubung dengan Perkara 46, saya melihat oleh kerana perbandingan Perlis telah di. . . .

Tuan Lau Dak Kee: *(Bangun)*

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Ong Tee Keat): Yang Berhormat, Yang Berhormat dari Ipoh bangun.

Tuan Lau Dak Kee: Peraturan.

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Ong Tee Keat): Ya, peraturan.

Tuan Lau Dak Kee: Peraturan 36(6), saya ingin tahu sama ada "bodoh-sombong" itu boleh diterima sebagai parliamentary?

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Ong Tee Keat): Saya akan buat keputusan.

Tuan Lau Dak Kee: Silakan.

Tuan Shahidan bin Kassim: *(Bangun)*

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Ong Tee Keat): Nanti dulu, Yang Berhormat. 36(6) tidak kena sebab itu sangkaan jahat. Ini bukan parliamentary atau tidak parliamentary. Jadi, Yang Berhormat nampaknya sudah silap.

Kalau 36(4), mungkin ini unparliamentary tetapi dalam keadaan ini, "bodoh-sombong" saya rasa itu tidak kena.

Tuan Lau Dak Kee: Sungguhpun "bodoh-sombong", "bodoh". . . .

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Ong Tee Keat): Peribahasa, Yang Berhormat. Satu peribahasa Yang Berhormat boleh belajar dari. . . .

Tuan Shahidan bin Kassim: Orang yang bercakap sendiri, dianggap orang yang lebih teruk daripada itu.

Tuan Lau Dak Kee: *(Keluar dari Dewan)*

Tuan Shahidan bin Kassim: Dia sambil keluar, dia bercakap kepada dirinya. Kepada siapa, saya tidak tahu. Orang yang bercakap seorang ini hanya yang berada di Tanjong Rambutan dan Tampoi. (Ketawa) Tuan Yang di-Pertua, saya hendak menyentuh Fasal Pindaan Perlembagaan di bawah Perkara 46.

Oleh kerana Ahli daripada Kota Melaka tadi memberi penekanan selama dua hari ucapannya berhubung dengan jumlah pengundi yang sekarang telah bertambah lebih daripada 1.8 juta. Kalau sekira dia mempertikaikan tentang kebebasan Suruhanjaya Pilihanraya di dalam membuat penentuan-penentuan sebegini, saya rasa kalau sekiranya dia mula mempertikai, saya tengok tidak ada daripada mana-mana Ahli Barisan Nasional yang mempertikaikan keputusan Suruhanjaya Pilihanraya kerana kita menganggap Suruhanjaya Pilihanraya adalah satu badan bebas. Tetapi dia mencadangkan supaya Suruhanjaya Pilihanraya mengikut kehendaknya.

Jadi, sekarang ini siapa yang berkehendakkan Suruhanjaya Pilihanraya tidak bebas ialah DAP bukan Barisan Nasional. Kita tidak

pernah tegur malah walaupun kita tahu Kuala Lumpur, Wilayah Persekutuan diberi tiga kawasan tambahan. Pada hal kita tahu bahawa Kuala Lumpur adalah kawasan DAP. Kenapa tidak diberi kepada Kedah tiga, hanya diberi satu? Kenapa tidak diberi kepada Pahang tiga, hanya diberi satu? Kenapa tidak diberi kepada Terengganu walaupun semua negeri-negeri ini yang kita jangka kita boleh menang dengan majoriti yang sukar ditandingi termasuk Perlis. Kalau diberi sepuluh kerusi di Perlis pun, kita akan deliver sepuluh kerusi Barisan Nasional, tetapi tidak diberi. Tetapi diberi kepada Kuala Lumpur yang kita tahu tempat DAP bersemenda atau berpesta.

Jadi, sudah pasti bahawa Suruhanjaya Pilihanraya telah membuat keputusan yang, pada Barisan Nasional, kita rasa ini boleh merugikan kita. Tetapi berdasarkan yang kita tidak mahu campur kerja-kerja badan bebas seperti Suruhanjaya Pilihanraya, maka kita bersetuju. Dengan demikian, oleh kerana prinsip-prinsip yang diterimapakai oleh Suruhanjaya Pilihanraya—ini secara positifnya—bukan sahaja berdasarkan kepada jumlah pengundi tetapi didasarkan kepada aspek-aspek dan juga faktor-faktor lain termasuk sosio-ekonomi, maka kita bersetuju dan saya rasa pindaan untuk menambah kerusi daripada 180 kepada 192 adalah yang paling tepat dibuat. Walaupun dari segi secara peribadi dan saya percaya kawan-kawan saya dalam Barisan Nasional yang lain juga, kita rasa habislah kita kerana Kuala Lumpur diberi tiga. Daripada dua belas, sembilan kita masih lagi bertanding secara terbuka tetapi yang tiga ini kita agak pening sedikit oleh kerana ini di kawasan bandar di mana DAP amat suka untuk memutarbelitkan isu-isu yang tidak ada.

Jadi, saya ingat secara positifnya kita lihat bahawa negara sekarang memerlukan perubahan, perubahan yang besar dan mendadak bukan perubahan kepada perkara-perkara yang boleh merosakkan

negara. Tadi telah disebutkan di dalam perbincangan daripada Kota Melaka bahawa oleh kerana terbakarnya Lapangan Terbang Antarabangsa Subang dua kali telah memalukan negara dan berjuta-juta ringgit telah rugi. Pada hari semalam ugutan mengenai bom juga saya percaya di antara perkara-perkara yang telah merugikan negara. Tetapi dia sekarang ini bercakap pasal malu dan rugi kepada negara. Tetapi Ahli daripada Kuching yang berkempen di Eropah yang memalukan negara dan juga menjejaskan ekonomi negara, pernahkah dia ambilkira? Kalau hendak bercakap pasal malulah, saya rasa orang yang paling tidak malu di dalam dunia ialah DAP sebab dia sanggup pergi ke dunia, kita di dalam negara sahaja. Orang yang sanggup menelanjangkan seluar negara kepada dunia ini apakah hukumnya. Kalau hendak telanjang, telanjang di dalam biliklah. Ahli daripada Marang faham antara orang yang telanjang di luar dan di dalam bilik. Hendak telanjang di arena antarabangsa adalah satu perbuatan yang paling malu. Pak Nik malu! Pak Nik kena sokong kita yang ini. Itu dia tidak sebut.

Tuan R. Karpal Singh: (*Bagun*)

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Ong Tee Keat): Yang Berhormat nanti, Jelutong bangun.

Tuan Shahidan bin Kassim: Saya gentleman.

Tuan R. Karpal Singh: Terima kasih, Encik gentleman. Tuan Speaker, mengenai tohmahan-tohmahan ke atas rakan saya dari Kuching dan tohmahan-tohmahan ke atas saya dari sana oleh Menteri Undang-undang baru-baru ini. Apabila kami membangkitkan isi-isu hak-hak asasi dalam negara kita di badan antarabangsa, kami buat demikian oleh kerana hak-hak asasi manusia adalah universal bagi semua negara-negara dalam dunia ini. Kami cuba di sini untuk.....

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Ong Tee Keat): Yang Berhormat sabar, kena tujukan soalan.

Tuan R. Karpal Singh: Saya mahu tahu adakah dia sedar. Beri saya habis, Tuan Speaker. Dia pun dengar dan tidak kacau lagi, beri saya habis.

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Ong Tee Keat): Ya, teruskan tetapi jangan cuba buat ucapan.

Tuan R. Karpal Singh: Ya, bukan ucapan. Saya mahu tanya dia selepas saya beri latarbelakang apa yang saya mahu tanya sekarang. Di sini apabila kami membangkitkan mengenai ISA atau isu-isu hak-hak manusia tidak ada apa-apa positif yang boleh dicapai. "Double standards" ada digunakan oleh Barisan Nasional. Adakah rakan saya dari Arau sedar akan "double standards" oleh kerana ini apabila ahli-ahli DAP pergi ke luar negeri membangkitkan isu-isu yang penting, yang universal, tohmahan-tohmahan yang ada dibuat itu, iaitu kita tidak setia kepada negara (disloyal), tetapi apabila Nelson Mandela datang ke sini, dia jadi wira (hero). Bukankah dia hentam dasar-dasar di dalam negeri dia? Mengapa bila dia datang ke negara ini, dia jadi hero? Bukankah ini disloyal kepada Afrika Selatan? Bolehkah saya dapat tahu oleh kerana double standard yang ada digunakan oleh Kerajaan Barisan Nasional khasnya di dalam negara kita ini?

Tuan Shahidan bin Kassim: Terima kasih. Yang pertama saya kena jawab dan ini saya hendak jawab betul-betul. Yang pertama sekali pasal double standard. DAP pergi ke luar negara—boleh. Jadi maksud kata apabila DAP pergi ke luar negara hendak jadi hero macam Nelson Mandela datang ke sinilah. Tetapi kita kena ingat, ini dari segi undang-undangnya. Afrika Selatan itu adakah boleh disamakan dengan Malaysia? Mana ada negara di dunia,

kecuali yang kita tidak suka iaitu Israel dan Afrika Selatan pada masa yang lepas, yang tidak mengiktiraf Malaysia? Tidak ada, tengok pasport antarabangsa. Saya cakap benda yang layman punya ucapan—pasport antarabangsa. Tetapi mengenai Afrika Selatan, berapa buah negara tidak mengiktiraf Afrika Selatan. Adakah Yang Berhormat hendak samakan Malaysia dengan Afrika Selatan? Kalau Yang Berhormat hendak samakan Malaysia dengan Afrika Selatan, Yang Berhormat tidak akan berada di situ.

Tuan R. Karpal Singh: (*Bangun*)

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Ong Tee Keat): Yang Berhormat, hendak beri jalan?

Tuan Shahidan bin Kassim: Ya, dia tidak akan berada di situ. Beri saya habis jawab soal yang berikutnya.

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Ong Tee Keat): Biar dia jawab dahulu Yang Berhormat.

Tuan Shahidan bin Kassim: No problem. Kemudian lagi satu, ini pasal hak asasi. Hak asasi ini apabila.

Tuan R. Karpal Singh: (*Bangun*)

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Ong Tee Keat): Jelutong, sabar.

Tuan Shahidan bin Kassim: Sedikit sahaja.

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Ong Tee Keat): Jelutong, duduk dahulu.

Tuan Shahidan bin Kassim: Saya takut saya akan lupa, sedikit sahaja.

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Ong Tee Keat): Nanti dia akan beri.

Tuan Shahidan bin Kassim: Hak asasi ini kita perjuangkan bersama. Saya tabik kepada DAP sebab bila dia perjuangkan hak asasi, semua perjuang bersama kecuali Ahli dari Jelutong yang jarang mengikut keputusan DAP. DAP semuanya pakai “putih”, Jelutong pakai atau tidak? Tolong angkat tangan. *(Tepuk)* Ada pakai? Ini hendak perjuangkan hak asasi Ketua Pembangkang, tetapi Jelutong tidak perjuangkan. Am I right? *(Ketawa)* Ya, jadi ini menunjukkan bahawa cakap tidak serupa bikin.

Tuan R. Karpal Singh: *(Bangun)*

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Ong Tee Keat): Yang Berhormat, nanti dahulu ya. Yang Berhormat berdua, saya rasa sudah pergi terlampau jauh dari apa yang kita bincang dan bahaskan.

Tuan R. Karpal Singh: Bolehkah saya beri penjelasan?

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Ong Tee Keat): Ya, sila.

Tuan R. Karpal Singh: Penjelasan di atas mengapa saya tidak pakai, itu ada di sini. *(Ketawa)* Saya baru datang dari mahkamah ke sini dan saya tidak boleh pakai ini di dalam mahkamah, tetapi itu ada di sini. *(Ketawa)* Mengenai apa yang dikatakan tadi iaitu bolehkah Malaysia dan Afrika Selatan disamakan. Saya cakap boleh. Di Afrika Selatan ada apartheid, di Afrika Selatan ada apa yang dikatakan the National Security Act. Di sini pun, di Malaysia ada apartheid oleh kerana tidak ada equality, itu pun apartheid. Bumiputera dan bukan bumiputera—itu bukan apartheid?

Internal Security Act (Akta Keselamatan Dalam Negeri) bukankah itu sama dengan Akta Keselamatan Dalam Negeri Afrika Selatan? Ini sama, tidak ada apa-apa perbezaan? Adakah beliau sedar?

Tuan Shahidan bin Kassim: Saya amat kesal seorang lawyer yang saya cukup hormat—semasa saya di sekolah dahulu, saya dengar cerita kes-kes bunuh, Ahli dari Jelutong dengan begitu bijak menghujahkan perkara ini—tiba-tiba mengambil undang-undang di Afrika Selatan dan disamakan dengan Malaysia. Saya ingat dia belajar undang-undang di mana saya pun tidak tahu. Kalau boleh samakan undang-undang di Malaysia dengan Afrika Selatan, lawyer ini lawyer yang tidak boleh diiktiraf. You check, tengok balik undang-undang di Afrika Selatan, apartheid di Afrika Selatan dan ‘apartheid’ yang dikatakan ada di Malaysia. Ini lawyer Timbaktu sahaja yang buat kerja ini, seperti Tuan Lim Kit Siang berkata kepada Encik Bakri dahulu, dia kata “Timbaktu”.....

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Ong Tee Keat): Yang Berhormat.

Tuan Shahidan bin Kassim: Saya ingat ada lagi seorang lawyer dari Timbaktu daripada DAP.

Timbalan Menteri Dalam Negeri dan Hal Ehwal Pengguna (Dato’ Abdul Kadir bin Haji Sheikh Fadzir): *(Bangun)*

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Ong Tee Keat): Ya, Timbalan Menteri.

Dato’ Abdul Kadir bin Haji Sheikh Fadzir: Tuan Yang di-Pertua, saya cuma ingin minta penjelasan dari Ahli Yang Berhormat. Adakah Ahli Yang Berhormat sedar bahawa ada satu pepatah Inggeris yang lama, kita ini selalu hendak quote Inggeris, Westminster dan sebagainya. Pepatah Inggeris yang lama, dengan izin “My country, right or wrong.” Jelasnya kalau kita ada masalah sesama keluarga dalam negara, kita akan bincang dalam negara, tetapi bila kita keluar ke negara, kita mesti mempertahankan maruah dan darjat negara kita—“My country, right or wrong”.

Tuan Shahidan bin Kassim: Ini lawyer yang sebenarnya. (*Ketawa*) Minta maaf, bukan saya berpolitik ini, tetapi biarlah kita lihat secara lebih tepat—hendak berpolitik, hendak berpolimik, saya ingat ini bukan masanya. Tetapi menelanjangkan maruah negara kita di peringkat antarabangsa adalah satu perbuatan yang kurang manis, sudahlah begitu ditaja pula oleh pertubuhan antarabangsa. Ini saya hendak tanya apa hukumnya? Orang luar menaja kita, tentulah saya tidak tahu berapa elaun dia dibayar, mana kita tahu, sehingga dia sanggup untuk bercakap dan mengkritik negara sendiri. Ini apa hukum? Kalau kita pergi, kita pergi secara rasmi atas wakil negara, ini negara luar saja.

Saya pasti kalau saya berada di luar negara, saya wakil Malaysia, tetapi saya tidak beritahu bubuhlah nama syarikat apa-apakah, misalnya Shahidan Sdn. Bhd dengan base di London, saya saja seorang ahli DAP pergi ke sana, saya kata tolong puji Malaysia, sudah pasti dia akan puji Malaysia. Ini macam askar upahan, sebab ditaja oleh orang luar, dia sanggup bantai Malaysia, dia kata, “Kamu datang ke sini, kamu bantai Malaysia”. Jadi diapun bantai Malaysia. Saya percaya dia boleh berbuat demikian, saya ingat, kepada orang-orang yang berkualiti macam ini, kita buat macam itulah, apa pilihan kita, maknanya dia sanggup menerima tajaan luar, siapapun yang saja ataupun orang yang menaja kepada orang tertentu sudah pasti kita oblige untuk mengikut peraturan-peraturannya.

Tuan Wong Wing On: (*Bangun*)

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Ong Tee Keat): Nanti sekejap ya, Kamar.

Tuan Wong Wing On: Perkara 36(6).

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Ong Tee Keat): Ya.

Tuan Wong Wing On: Itu sangkaan jahat. Dia kata DAP askar upahan, ditaja oleh orang luar, itu serius.

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Ong Tee Keat): 36(6), ya?

Tuan Wong Wing On: Ya. Itu serius.

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Ong Tee Keat): Ya, Yang Berhormat saya faham.

Tuan Shahidan bin Kassim: Tuan Yang di-Pertua, saya bukan kata, Menteri Perusahaan Utama tadi yang bercakap, semua orang dengar.

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Ong Tee Keat): Yang Berhormat, biar saya membuat keputusan dahulu, ya. ...

Tuan Shahidan bin Kassim: Ya.

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Ong Tee Keat): ... bersabit dengan apa yang dibangkitkan oleh Kamar tadi. Kalau mengikut 36(6), seseorang Ahli tidak boleh mengeluarkan sangkaan jahat ke atas sesiapa Ahli lain. Dalam kes ini, saya rasa tidak timbul sebab ahli lain itu tidak kena. Jadi saya rasa.

Tuan Shahidan bin Kassim: Saya.

Tuan Wong Wing On: (*Menyampuk*) Apa yang dia kata Ahli lain itu termasuk semua 20 Ahli DAP.

Tuan Shahidan bin Kassim: Tidak saya sebut Ahli daripada.

Tuan Wong Wing On: Itu serius. Bukan sepuluh, tetapi dua puluh.

Tuan Shahidan bin Kassim: Kuching!

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Ong Tee Keat): Yang Berhormat cukup jelas.

Tuan Shahidan bin Kassim: Saya sebut.

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Ong Tee Keat): Tetapi Yang Berhormat dari Arau.

Tuan Shahidan bin Kassim: Saya ingat kalau semua orang dengar termasuk Ahli dari Marang.

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Ong Tee Keat): Nanti dahulu Yang Berhormat.

Tuan Shahidan bin Kassim: yang alim dengan Pak Nik ini sebagai orang Islam.

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Ong Tee Keat): Nanti dahulu.

Tuan Shahidan bin Kassim: Saya maksud Kuching.

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Ong Tee Keat): Yang Berhormat, nanti dahulu. Saya hendak memperingatkan Yang Berhormat, kalau ada perkataan macam ini, janganlah ditujukan kepada sesiapa secara khususnya mengikut 36(6).

Tuan Shahidan bin Kassim: Saya tidak mahu general, sebab apa, tadi Yang Berhormat Menteri Perusahaan Utama dia sebut sendiri bahawa dia telah ditaja oleh syarikat yang basenya di London, tetapi Yang Berhormat dari Bandar Kuching telah menafikan bukan daripada London, tetapi daripada Europe, saya tidak tahu. Walau bagaimanapun, siapa yang penting di sini telah ditaja oleh orang luar.

Dr. Tan Seng Giaw: (*Bangun*)

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Ong Tee Keat): Nanti dahulu, Kepong bangun.

Tuan Shahidan bin Kassim: Saya tidak pasti, sebab ini sudah dijawab dalam Parlimen, kalau tidak betul, semua.

Dr. Tan Seng Giaw: Minta jalan, Tuan Yang di-Pertua.

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Ong Tee Keat): Minta jalan daripada Arau.

Dr. Tan Seng Giaw: Daripada Arau. Tuan Yang di-Pertua, Yang Berhormat dari Kuching telah menerangkan dengan terang-benderang (*Ketawa*) bahawa beliau telah dipelawa oleh Naib Presiden Parlimen E.C. iaitu dipelawa oleh seorang Ahli Parlimen E.C., bukan oleh sebuah badan seperti yang disebutkan Yang Berhormat. Di sinipun kita ada pelawa orang, daripada Parlimen Malaysia. Kita pelawa Ahli-ahli Parlimen dari Jepun, dari Eropah atau dari mana-manapun, kita suka. Di Parlimen E.C. pun dia pelawa Yang Berhormat Kuching untuk menghadiri.

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Ong Tee Keat): Yang Berhormat, saya rasa ini.

Tuan Wong Wing On: (*Menyampuk*)

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Ong Tee Keat): Yang Berhormat nanti dahulu, ini sudahpun terlampau jauh, jauh terpesong daripada tajuk, sila balik kepada tajuk.

Tuan Shahidan bin Kassim: Tajuknya, sebagai contoh sebab ini dalam peraturan kita hendak lihat supaya *Hansard* saya tidak digantung ayatnya, saya hendak sambung balik.

Saya bersetuju, siapa saja tidak penting, Alhamdulillah sebab kita elok

juga untuk pergi ke luar negara dan melihat apa yang patut kita buat, tetapi yang penting di sini ialah, kalau kita pergi ke sana, kita harus mempertahankan nama baik negara.

Saya bukan orang kaya, tetapi kalau sekiranya Yang Berhormat DAP hendak pergi mempertahankan nama negara, saya sanggup.

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Ong Tee Keat): Arau.

Tuan Shahidan bin Kassim:
bayar claim saya untuk Yang Berhormat pergi.

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Ong Tee Keat): Arau.

Tuan Shahidan bin Kassim:....
tidak payah minta Ahli Parlimen E.C. saya pun boleh sedikit-sedikit.

Tuan Wong Wing On: (*Bangun*)

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Ong Tee Keat): Arau, Kampar bangun dahulu tadi. Ya.

Tuan Wong Wing On: Tuan Yang di-Pertua, saya hendak minta penjelasan dari Yang Berhormat dari Arau, adakah Yang Berhormat sedar bahawa Yang Amat Berhormat sendiri semasa dia dipecat dari UMNO pada tahun 1970an, diapun pergi keluar negeri seperti Monach University di Australia untuk mengkritik Kerajaan dan kepimpinan UMNO semasa itu. Masih ada monograph di Monash University. Saya tahu sebab saya graduate dari Monash University, ada monograph yang mencatatkan apa yang dia kata tentang kelemahan-kelemahan kepimpinan negara dan UMNO semasa itu. Dr Mahathir pun pergi ke Australia, berceramah dan memberi syarahan.

Tuan Shahidan bin Kassim: Ini satu kenyataan yang bagus, tetapi sama-sama kita lihat. Tetapi saya hendak

tanya semasa dia pergi, dia Ahli Parlimen ataupun tidak? Dia kalah, dia Ahli Parlimen atau tidak? Dia bukan Ahli Parlimen, tetapi kita belum pasti. . .

Tuan Wong Wing On:
(*Menyampuk*)

Tuan Shahidan bin Kassim: Tidak.

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Ong Tee Keat): Yang Berhormat.....

Tuan Shahidan bin Kassim:
Adakah dia Ahli Parlimen? Saya bercakap ini Ahli Parlimen yang seharusnya menjaga maruah negara, kita tidak cakap kepada orang yang bukan Ahli Parlimen, kecuali satu sahaja kes yang bukan Ahli Parlimen, yang kita bawa dahulu berhubung dengan kes, iaitu video. Yang lain.

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Ong Tee Keat): Ya, Kepong bangun.

Tuan Shahidan bin Kassim: Yang lain semua kita cakap mengenai Ahli Parlimen.

Dr Tan Seng Giaw: (*Bangun*)

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Ong Tee Keat): Ya, Kepong bangun hendak beri jalan?

Dr Tan Seng Giaw: Minta penjelasan, Satu sahaja. Saya ahli DAP, bila saya keluar negara, saya memang mempertahankan maruah dan mertabat negara. (*Tepuk*) Jangan kita menyangka atau membuat sangkaan jahat ke atas pihak DAP. Saya sentiasa.

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Ong Tee Keat): Apa soalnya Yang Berhormat?

Dr Tan Seng Giaw: Itu beri dia penjelasan.

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Ong Tee Keat): Itu tidak kenal saya rasa.

Dr Tan Seng Giaw: Ya, memang kita hendak kembali kepada. . . .

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Ong Tee Keat): Ini mengambil kesempatan ini. Ya, teruskan balik kepada tajuk.

Tuan Shahidan bin Kassim: Saya hanya bercakap tentang kisah Kuching kerana telah ditimbulkan di Dewan Rakyat. Semua ahli sana saya tahu, apabila mereka pergi keluar negara mereka bercakap untuk mempertahankan negara. Saya tahu Kepong semasa dia di Bangkok baru-baru ini bersama-sama dengan berapa orang Ahli Parlimen wanita kita, dia bercakap untuk mempertahankan negara, very good, tetapi yang Kuching itu, dia kata.

Tuan R. Karpal Singh: (*Bangun*)

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Ong Tee Keat): Yang Berhormat, Jelutong bangun.

Tuan R. Karpal Singh: Dia hentam Kuching itu tadi, dia bukan "kuching", dia "singa", Tuan Speaker. (*Ketawa*) Adakah Ahli dari Arau sedar, Tuan Speaker, apabila tohmahan pada petang ini dibuat oleh Menteri Perusahaan Utama ke atas rakan saya dari Kuching, rakan saya ada berdiri dan ada mencabar beliau untuk suarakan apa yang dikatakan oleh beliau di sini hari ini di luar Dewan, dia tidak berani. Adakah Ahli dari Arau sedar dia tidak berani? Bolehkah beliau berani jikalau dia seorang.

Seorang Ahli: Jantan.

Tuan R. Karpal Singh:.....jantan..... (*Ketawa*)

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Ong Tee Keat): Yang Berhormat cukuplah.

Tuan R. Karpal Singh: suarakan apa yang ada dikatakan oleh beliau di sini hari ini?

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Ong Tee Keat): Yang Berhormat. . .

Tuan R. Karpal Singh: Bolehkah Arau memberi nasihat kepada dia untuk berbuat demikian?

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Ong Tee Keat): Yang Berhormat cukuplah. Segala ini.

Tuan Shahidan bin Kassim: Saya.....

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Ong Tee Keat): Nanti dahulu.

Tuan Shahidan bin Kassim: Ini pendirian saya.

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Ong Tee Keat): Ini saya rasa sudah terpesong amat sangat dan saya kena memperingati Yang Berhormat semua yang hendak mengambil bahagian dalam perbahasan balik kepada tajuk, kalau tidak, saya rasa buang masa semata-mata.

Tuan Shahidan bin Kassim: Tidak. Tuan Yang di-Pertua, saya bercakap sebagai contoh. Saya rasa kalau Tuan Yang di-Pertua tengok *Hansard* ucapan Ahli Yang Berhormat dari Kota Melaka, saya rasa lebih banyak daripada saya. Saya baru sekejap sahaja bercakap. Ini daripada semalam sampai ke hari ini. Saya tidak hendaklah ada pula yang ini peraturannya lain, saya lain. Ini contoh. Saya diganggu, kita terpaksa jawab, jadi kalau tidak saya batu.

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Ong Tee Keat): Yang Berhormat....

Tuan Shahidan bin Kassim: Kalau pihak Kerajaan menjawab bagi kami sebagai penyokong-penyokong Kerajaan menganggap bahawa kenyataan itu benar. Kalau sekiranya ianya dicabar saya akan nasihatkan dia supaya menerima semua cabaran yang berkenaan sebab kenyataan daripada Menteri itu mesti benar. Kerajaan mesti benar. Saya akan memastikan bahawa semua jawapan daripada Kerajaan, benar. Dan saya membincangkan pada hari ini kenyataan daripada pihak Kerajaan yang menyebut tentang Kuching. Walau apa pun sedikit fakta-fakta tersilap tetapi yang penting Kuching telah memburukkan nama Malaysia. Yang Berhormat dari Jelutong hari ini mengiktirafkan pula. Saya ingat dia pergi bercakap sebagai 'kucing', suara dia perlahan; rupanya dia bercakap sebagai 'singa' lagi besar. Lagi besarlalu malu kita.

Baiklah saya pergi kepada pindaan Perlembagaan.....

Tuan Haji Hamzah bin Haji Mohamed Zain: (*Bangun*)

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Ong Tee Keat): Yang Berhormat Tasek Chenderoh bangun. Ya, ada sesuatu hendak bangkit?

Tuan Shahidan bin Kassim: Kuching tidak apa sebab baru kalah pilihanraya, itu menteri Kerajaan kata. Saya dengan ini....

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Ong Tee Keat): Yang Berhormat Tasek Chenderoh bangun.

Tuan Haji Hamzah bin Haji Mohamed Zain: Hendak penjelasan sedikit.

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Ong Tee Keat): Dia tidak beri jalan.

Tuan Shahidan bin Kassim: Kawan kena beri. (*Ketawa*)

Tuan Haji Hamzah bin Haji Mohamed Zain: Saya ingin bertanya kepada Yang Berhormat dari Arau sama ada beliau bersetuju dengan saya bahawa tohmahan yang dikeluarkan oleh Yang Berhormat dari Kampar tadi tentang kehadiran Dato' Seri Dr. Mahathir Mohamad di Monash University pada tahun 1971 harus diperbetulkan iaitu ia adalah satu tohmahan. Betul Dato' Seri Dr. Mahathir hadir di sana kerana saya salah seorang Ahli Jawatankuasa yang menganjurkan seminar "Malaysia In Prospective" pada ketika itu. Dan beliau hadir di sana atas jemputan dan tajaan persatuan Melayu Victoria dan Monash University Malaysian Students Union (MUMSU). Saya rasa ini satu fakta yang mesti diperbetulkan kerana telah ditohmahkan. Saya tahu Yang Berhormat dari Kampar pernah jadi Presiden MUMSU tetapi jauh kemudian. Dan saya pernah jadi Presiden MUMSU lebih dahulu daripada beliau sewaktu Dr. Mahathir hadir di Monash University.

Tuan Shahidan bin Kassim: Allah sentiasa bersama dengan orang yang bercakap benar. Jadi sebab hari ini ucapan saya ikhlas dan benar sebab saya sentiasa berkorban, saya kalah dalam Dewan Perniagaan dan sebagainya, saya berkorban (*Ketawa*) menunjukkan Allah bersama-sama. Ada hikmahnya dan bermakna saya bercakap benar.

Jadi belum pun habis tohmah yang dikeluarkan oleh Yang Berhormat Kampar, ada orang telah buktikan bahawa dia telah berbohong. Berbohong dalam Parlimen, berat tahu! Salah. Boleh dirujuk kepada Jawatankuasa Hak dan Kebebasan. Dan saya menganggap bahawa Yang Berhormat dari Kampar telah mengeluarkan kenyataan bohong mengenai Dr. Mahathir Mohamad....

Tuan Wong Wing On: (*Bangun*)

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Ong Tee Keat): Yang Berhormat nanti dulu. Kampar bangun.

Tuan Wong Wing On: Dia kata saya berbohong. Dan ini menuju kepada seseorang.

Tuan Shahidan bin Kassim: Betul. Dan saya mengatakan....

Tuan Wong Wing On: Saya minta tarik balik dulu.

Tuan Shahidan bin Kassim: Presiden apa? MAMPU? MANSU.....
(Ketawa)

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Ong Tee Keat): Yang Berhormat....

Tuan Wong Wing On: Tidak boleh cakap bohong. (*Disampuk*) Minta tarik balik dulu.

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Ong Tee Keat): Yang Berhormat, segala hujah yang hendak dihurai-kan....Sila tunggu dulu, biar saya buat keputusan. Saya rasa sudah cukuplah kesemua ini. Dan apa yang dibangkitkan oleh Yang Berhormat Kampar itu saya dengar dengan ketara perkataan 'bohong' itu perlu ditarik balik. Ini ditujukan kepada seseorang ahli.

Tuan Shahidan bin Kassim: Tuan Yang di-Pertua, saya akan tarik balik kalau didengar hujah saya. Dia telah menuduh bahawa Dr. Mahathir Mohamad telah menghina, mengutuk kepimpinan Malaysia pada tahun 1971. Pada hal pada masa itu dia tidak ada, yang ada ini dia (*menunjuk ke arah Yang Berhormat dari Tasek Chenderoh*) Presiden MANSU. Dia kemudiannya. Dia mengatakan dia sebagai Presiden MANSU..Samsu kemudiannya (*Ketawa*) mengatakan Dr. Mahathir telah mencemar, jadi dia telah berbohong. Itu yang saya kata.

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Ong Tee Keat): Yang Berhormat, hujah itu memang Yang Berhormat boleh berhujah. Tetapi apa yang saya cakap perkataan itu hendaklah ditarik balik.

Tuan Shahidan bin Kassim: Perkataan 'bohong' itu. Kalau begitu saya tarik balik perkataan 'bohong', dia berdusta! (*Ketawa*)

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Ong Tee Keat): Dan teruskan apa yang hendak cakap tentang pindaan Perlembagaan.

Tuan Shahidan bin Kassim: Mengeluarkan fitnah dan tidak bercakap benar. Saya akan merujuk kepada peguam-peguam saya....

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Ong Tee Keat): Ya, nanti....

Tuan Shahidan bin Kassim: untuk merujukkan beliau kepada Jawatankuasa Hak dan Kebebasan kerana telah berdusta.

Tuan Lau Dak Kee: (*Bangun*)

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Ong Tee Keat): Yang Berhormat Ipoh bangun. Atas point of order ke berapa?

Tuan Shahidan bin Kassim: Point of order yang ke berapa?

Tuan Lau Dak Kee: 36 (4).

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Ong Tee Keat): 36(4). Sila duduk sebentar.

Tuan Lau Dak Kee: Dusta. Unparliamentary atau tidak?

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Ong Tee Keat): Sila duduk, Yang Berhormat. Yang Berhormat Arau, saya rasa bila saya sudah buat satu keputusan, perkataan yang tidak senonoh, saya

tidak kisah sama ada ianya ditujukan kepada sesiapa. Kalau kena ditarik balik, tarik balik sahaja. Dan dustakah, bohongkah saya rasa Yang Berhormat cukuplah.

Tuan Shahidan bin Kassim: Okay, kalau tidak benar juga perkataan “dusta”, dia bercakap tidak benar. Habis perkara.

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Ong Tee Keat): Teruskan. Teruskan.

Tuan Shahidan bin Kassim: Orang yang bercakap tidak benar akan dirujuk kepada Jawatankuasa Hak dan Kebebasan. Dulu ada orang hendak rujuk saya kepada Jawatankuasa Hak dan Kebebasan, tidak rujuk pun. Sekarang saya akan rujuk dia. Ingat, peguam saya ramai tahu!

Dato' Mohd. Tajol Rosli bin Mohd. Ghazali: (*Bangun*)

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Ong Tee Keat): Yang Berhormat, Timbalan Menteri bangun.

Dato' Mohd. Tajol Rosli bin Mohd. Ghazali: Tuan Yang di-Pertua, kalau kita ambil tarikh 1971 sekarang ini sudah 1992 bermakna sudah 21 tahun. Jadi kalau Ahli Yang Berhormat dari Kampar ada di Melbourne pada tahun 1971 bermakna beliau mesti berumur lebih daripada 39 tahun. Dan Tuan Yang di-Pertua, saya ingin bertanya kepada Ahli Yang Berhormat dari Arau sama ada kalau kita dengar cakap-cakap orang, boleh atau tidak kita jadikan sebagai bukti dalam Parlimen ini?

Tuan Shahidan bin Kassim: Tidak boleh. Dengar cakap tidak boleh. Ini “hear say” lawyer tahu benda ini. Tetapi yang ini betul. Ini daripada dia sendiri yang mendengar ucapan Dr. Mahathir Mohamad pada masa itu.

Tuan Lim Guan Eng: (*Bangun*)

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Ong Tee Keat): Yang Berhormat, Ahli Yang Berhormat dari Kota Melaka bangun. Hendak beri jalan atau tidak?

Tuan Shahidan bin Kassim: Semalam saya bangun you tidak beri. hari ini saya cukup gentleman. Saya anak jantan yang....

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Ong Tee Keat): Jangan berdialog ya. Ini Kota Melaka.

Tuan Lim Guan Eng: Terima kasih. Saya hendak bertanya Yang Berhormat dari Arau sama ada dia sedar juga bahawa di sini ada tiga Presiden MANSU selain daripada yang Berhormat dari Tasek Chenderoh. Selain daripada Yang Berhormat dari Kampar, Yang Berhormat dari Pasir Pinji dan saya juga Presiden MANSU. Jadi sekarang ada tiga Presiden MANSU lawan satu. Dan saya boleh tegaskan di sini Yang Amat Berhormat Perdana Menteri ada memalukan atau mengkritik pimpinan UMNO di bawah Allahyarham Tunku Abdul Rahman. Dan saya rela mengulangi kenyataan saya di luar parlimen bila-bila masa. Rujuk ke mahkamah bila-bila masa kerana saya ada bukti itu. Dan Yang Berhormat dari Tasek Chenderoh pun tahu ada....

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Ong Tee Keat): Yang Berhormat boleh minta penjelasan tetapi jangan ambil kesempatan. Sudah cukuplah. Sila soal.

Tuan Lim Guan Eng: Terima kasih. Adakah beliau sedar bahawa Yang Amat Berhormat Perdana Menteri seperti pemimpin-pemimpin lain apabila sesuatu yang dianggap tidak baik dia pernah mengkritik di luar negeri. Dan ini bukanlah satu perbuatan yang salah kalau apa yang dia cakap itu benar. Dan Yang Berhormat dari Kuching berasaskan fakta. Dan Yang Berhormat Menteri Perusahaan Utama tidak berani menjawab soalnya, pengecut! Pengecut, coward of the highest order - Lim Keng Yaik. Terima kasih.

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Ong Tee Keat): Yang Berhormat diberi teguran jangan sebutkan nama Ahli yang lain. Takkan Yang Berhormat sampai sekarang belum arif lagi tentang Peraturan Mesyuarat.

Tuan Shahidan bin Kassim: 36 (6), sangkaan jahat kepada Lim Keng Yaik.

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Ong Tee Keat): Nanti dahulu, Yang Berhormat Kota Melaka kena tarik balik perkataan yang dilafazkan tadi.

Tuan Lim Guan Eng: Apakah perkataan itu?

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Ong Tee Keat): Nama - itu saya sudah sebut.

Tuan Lim Guan Eng: Oh! Nama. Baik. Saya tarik balik nama Dato' Seri Dr. Lim Keng Yaik dan saya tidak tahu apakah titlanya, dan saya gantikanlah dengan Yang Berhormat Menteri Perusahan Utama.

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Ong Tee Keat): Yang Berhormat cukuplah.

Tuan Lim Guan Eng: Okay, baik.

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Ong Tee Keat): Yang Berhormat Arau, balik kepada tajuk, jangan layan sangat.

Tuan Shahidan bin Kassim: Sebab hendak betulkan. Tadi telah disebut tentang perkataan Yang Amat Berhormat Perdana Menteri berucap di Monash University, Melbourne. Bukan Yang Amat Berhormat Perdana Menteri, Dr. Mahathir. Tetapi sama ada Dr. Mahathir menyebut atau tidak perkataan itu bagi saya tidak penting. Soalan saya satu sahaja. Siapa Dr. Mahathir pada masa itu? Ahli Parlimen? Jawab, Ahli Parlimen ataupun tidak? Jawab, jawab.

Tuan Lim Guan Eng: Beri jalan?

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Ong Tee Keat): Dialog tidak dibenarkan.

Tuan Shahidan bin Kassim: Boleh.

Tuan Lim Guan Eng: Saya boleh minta jalan?

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Ong Tee Keat): Dialog tidak dibenarkan, melainkan Kota Melaka telah meminta penjelasan.

Tuan Lim Guan Eng: Saya minta jalan dan dia telah beri. Terima kasih.

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Ong Tee Keat): Jangan buat kenyataan.

Tuan Lim Guan Eng: Saya hendak bertanya, sama ada Yang Berhormat dari Arau sedar bahawa pada masa itu sungguhpun Yang Amat Berhormat Perdana Menteri bukanlah Ahli Parlimen sebab dia telah kalah di pilihanraya besar tahun 1969. Tetapi sekarang dia adalah seorang Perdana Menteri Malaysia dan kalau apa yang dilakukan sebelum itu tidak salah, mengapakah sekarang pula kalah. Seperti juga Yang Berhormat Menteri Kewangan, dia pernah ditahan di bawah ISA. Adakah tahananannya di bawah ISA ini membuktikan bahawa dia seorang penjenayah yang merupakan ancaman ke atas keselamatan negara? Ini tidak boleh menafikan hakikat yang dia pernah ditahan di bawah ISA. Sama seperti hakikat bahawa Yang Amat Berhormat Perdana Menteri pada masa itu pernah ke luar negeri mengkritik, memalukan dan menghina Malaysia di bawah pucuk pimpinan Almarhum Tunku Abdul Rahman.

Tuan Shahidan bin Kassim: Tuan Yang di-Pertua, kalau mula kita hendak bincang sampai bukan Ahli parlimen tentang perkara ini, termasuk tokwan-

tokwan kita esok pun kita kena ungkit balik, selepas itu apabila dia jadi Perdana Menteri kita ungkit balik cerita-cerita lama. Yang itu saya tidak mahu kata apa. Walau apa pun terjadi kepada Dr. Mahathir, sebagai manusia pada masa itu dan bukan Perdana Menteri, dia tidak pernah menghina, mengkritik Malaysia seperti yang dibuat Ahli Parlimen DAP dari "Kucang"....

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Ong Tee Keat): Yang Berhormat....

Tuan Shahidan bin Kassim: dia tidak pernah menghina nama Malaysia.

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Ong Tee Keat): Saya hendak mencelah sedikit....

Tuan Shahidan bin Kassim: Okay, saya pergi kepada Perlembagaan....

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Ong Tee Keat): Saya rasa kalau tidak balik kepada tajuk, saya kena berhentikan.

Tuan Shahidan bin Kassim: Tuan Yang di-Pertua, pindaan Perlembagaan ini, saya ulang sekali lagi, bahawa Suruhanjaya Pilihanraya telah membuat kerja yang paling tepat sebagai sebuah badan bebas. Saya hendak ulang di sini, tidak ada ahli-ahli Barisan Nasional di sini walaupun kita tidak berapa puas hati kerana Kuala Lumpur dapat 3 menyatakan yang Suruhanjaya Pilihanraya tidak bebas. Tetapi Pembangkang, mereka ada di luar tadi, DAP meminta Suruhanjaya mengikut kehendaknya. Jadi mereka yang minta supaya Suruhanjaya tidak bebas. Dengan ini Barisan Nasional masih kukuh dan harum namanya sebagai Barisan Nasional yang adil dan saksama.

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Ong Tee Keat): Siputeh bangun. hendak beri jalan?

Tuan Shahidan bin Kassim: Kita hendak habiskan dan sekejap lagi kita hendak mengundi.

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Ong Tee Keat): Ya, teruskan kalau tidak hendak beri.

Tuan Shahidan bin Kassim: Dia hendak tanya apa? Bagi chance sebab dia tunggu lama, kasihan dia.

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Ong Tee Keat): Silakan.

Tuan Liew Ah Kim: Saya cuma hendak tanya sahaja, yang terhormat Alau itu sedar atau tidak bahawa Wilayah Persekutuan tidak ada Dewan Undangan Negeri. Sedar atau tidak?

Tuan Haji Badruddin bin Amiruldin: (*Bangun*)

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Ong Tee Keat): Jerai.

Tuan Shahidan bin Kassim: Dua-dua bangun.

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Ong Tee Keat): Nanti dahulu, satu demi satu.

Tuan Haji Badruddin bin Amiruldin: Saya minta ubah "Alau" kepada "Arau". Mana ada "Alau" dalam Malaysia. (*Ketawa*)

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Ong Tee Keat): Itu pelatlah.

Tuan Haji Badruddin bin Amiruldin: Tak boleh, nama negeri kita kena betul.

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Ong Tee Keat): Ini pelatlah tetapi maksudnya agak nyata.

Tuan Shahidan bin Kassim: Saya sedar dia tidak ada Dewan Undangan Negeri, tetapi hari ini kita bukan

membincang fasal pindaan negeri, kita bincang fasal pindaan di Parlimen. Yang penting kita hendak bandingkan di antara negeri-negeri yang telah disebutkan seperti Perlis dan sebagainya. Kita beritahu bahawa negeri-negeri yang kita untung atau rugi, itu tidak peduli sebab kita ini orang yang berani, kita lawan. Sebab itu bila-bila masa dalam pilihanraya, sama ada di Kuala Lumpur, di Kuching atau di mana-mana, kita akan lawan. Ini DAP tidak berani lawan di Sarawak, dapat kosong. Betul kata Menteri yang berkenaan tadi. Itu sebab dia terlampau frust, dia pergi keluar negeri dia ceritakan keburukan negara.

Tuan Sim Kwang Yang: (*Bangun*)

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Ong Tee Keat): Bandar Kuching bangun.

Tuan Shahidan bin Kassim: Tuan Yang di-Pertua, saya sambung kepada Perkara 65.

Tuan Sim Kwang Yang: Point of order.

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Ong Tee Keat): Ya, point of order.

Tuan Sim Kwang Yang: 36 (4). Sebenarnya kawasan saya ialah Bandar Kuching bukan Kuching. Walaupun saya pandai tangkap tikus tetapi bukan itu kuching. (*Ketawa*) Yang Berhormat kawasan Bandar Kuching, bukan Yang Berhormat Kuching.

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Ong Tee Keat): Ini bukan point of order, ini cuma peringatan.

Tuan Shahidan bin Kassim: Okay, saya mohon maaf, memang pantang saya untuk memberi gelaran kepada seseorang itu. Itu bukan kerja saya. Okay Bandar Kuching, kecuali orang DAP pernah memberi gelaran kepada

saya sebagai "pariah". Inilah orang yang paling kurang ajar dalam dunia. Dahulu dia kata, kalau pariah Arau ini bercakap, jangan kita layan, kita lari keluar. Dia guna perkataan "pariah". Kalau dia minta saya gunakan nama Bandar Kuching, okay, daripada hari ini saya panggil Bandar Kuching, tetapi Shahidan tidak pernah beri gelaran kepada orang-orang yang seperti ini.

Tuan Sim Kwang Yang: (*Bangun*)

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Ong Tee Keat): Ya, Bandar Kuching, point of order lagi?

Tuan Sim Kwang Yang: 36 (1), irrelevant.

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Ong Tee Keat): Sila duduk. Yang Berhormat, sila balik ke tajuk dan apa yang disebutkan tadi cukuplah. Tak usah meleret-leret lagi.

Tuan Shahidan bin Kassim: Saya hendak tunjukkan bahawa orang-orang Barisan Nasional adalah orang-orang yang berhemah tinggi, berkualiti tinggi dan sanggup menghadapi keadaan sebagai anak jantan, anak perempuan dan sebagainya. Ini banyak anak-anak yang separuh-separuh, ya!

Tuan Yang di-Pertua, berhubung dengan perkara 65 - saya tidak buat sangkaan jahat kepada sesiapa. Perkara 65, saya lihat sahabat-sahabat saya banyak, termasuk Barisan Nasional yang memberi pandangan mereka terhadap perkara ini termasuklah DAP. Baiklah kita lihat perkara ini kepada yang lebih positif lagi. Saya sekarang suka berfikir secara positif sebab negara sekarang perlu pergi ke hadapan dan kita tidak perlu lagi perkara yang remeh-temeh, surat layang dan sebagainya. Perkara 65 ini kita lihat dari segi perubahan. Akta Perkhidmatan Parlimen ini yang telah dibuat dalam tahun 1963 dan sekarang ini kita rasa sudah sampai masanya sesuatu harus dibuat.

Perubahan walau bagaimanapun mesti dibuat sama ada dalam bentuk kita mansuh yang lama dan kita adakan yang baru, ataupun yang lama itu diperbaharui. Saya tetap menyokong kepada perubahan.

Melihat kepada perkara ini, Tuan Yang di-Pertua, yang pertama saya bersetuju kepada perubahan sebab perubahan ini akan memberi peluang kepada kakitangan Parlimen untuk meningkatkan tahap kedudukan yang ada pada mereka sekarang kepada tahap yang lebih baik. Sama ada perubahan itu dalam bentuk kita meminda mana-mana Akta Perkhidmatan Parlimen 1963 ataupun kita mengikut Perkhidmatan Awam ataupun apa-apa perkara sahaja yang perlu asalkan perubahan itu membawa manfaat berhubung dengan institusi Parlimen. Kakitangan Parlimen sebagai kakitangan khidmat sokongan kepada kita, sebenarnya kemuliaan institusi parlimen bukan terletak kepada yang disebutkan oleh DAP. Ianya terletak kepada Ahli-ahli Parlimen itu sendiri. Kalau Ahli-ahli Parlimen tidak betul, khidmat sokongan yang bagus pun kita tidak dianggap betul. Kalau sekiranya Ahli-ahli Parlimen sanggup memburukkan negara di luar negeri, di peringkat antarabangsa walaupun kita mempunyai kakitangan sokongan yang kuat, sudah pasti Parlimen kita akan dipandang rendah. Saya ulang sekali lagi, Bandar Kuching kalau hendak pergi ke luar negara, saya tidak kaya....

Tuan Sim Kwang Yang: 36 (1), tidak ada kaitan. Kalau dia tidak balik kepada tajuk yang asal, saya minta Tuan Yang di-Pertua menggunakan 44 (1), (2) dan (3).

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Ong Tee Keat): Sila duduk.

Tuan Shahidan bin Kassim: Kalau hendak pergi keluar negara untuk hal kayu tropika, walaupun saya tidak kaya seperti kawan-kawan saya yang lain,

saya sanggup mengeluarkan duit poket sebagai tambang dan pergi bercakap dengan benar.

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Ong Tee Keat): Yang Berhormat, cukup jelas, saya akan buat keputusan. Yang terhormat, sila duduk.

Tuan Shahidan bin Kassim: Ini contoh. Orang yang telah memburukkan nama negara kita tidak tahu berapa banyak rugi dari segi ekonomi.

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Ong Tee Keat): Yang Berhormat dari Arau, bila kerusi hendak buat keputusan sabarlah dahulu. Yang Berhormat balik pada tajuk.

Tuan Shahidan bin Kassim: Saya tak dengar, saya balik pada tajuk. Saya beri contoh.

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Ong Tee Keat): Contoh itu saya rasa sekadar contoh, telahpun banyak masa dihabiskan. Yang Berhormat balik pada tajuk.

Tuan Shahidan bin Kassim: Saya tahu tetapi, Tuan Yang di-Pertua, ini bukan Jawatankuasa, ini dasar. Contohnya mesti banyak, sebab dasar, kalau hendak bincang Fasal itu, ia tidak boleh. Saya hendak beri contoh tentang kedudukan Parlimen ini.

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Ong Tee Keat): Tetapi takkan contoh lebih daripada isi kandungan proper.

Tuan Shahidan bin Kassim: Parlimen ini harus didirikan maruahnyanya ataupun tidak?

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Ong Tee Keat): Isi kandungannya yang penting. Contoh itu sudah lebih daripada isi kandungannya.

Tuan Shahidan bin Kassim: Ya, saya setuju.

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Ong Tee Keat): Balik pada tajuk.

Tuan Shahidan bin Kassim: Maruah Parlimen harus dipertahankan. Maruah Tuan Yang di-Pertua yang selalu diganggu-gugat oleh Pembangkang, DAPlah. Yang kawan-kawan lain ini bagus-bagus semua.

Timbalan Yang di-Pertuan (Tuan Ong Tee Keat): Yang Berhormat, cukup jelas. Yang Berhormat, balik pada tajuk, dan ada ramai Ahli lain yang hendak bahas.

Tuan Shahidan bin Kassim: Pindaan Perlembagaan kepada Perkara 65 ini ada kaitan dengan institusi Parlimen. Sebab dia telah mengeluarkan satu istilah tadi bahawa kalau sekiranya kita bersetuju dengan pindaan kepada Perkara 65 ini, kita membunuh—ini perkataan ‘membunuh’ digunakan oleh Yang Berhormat dari Kota Melaka. Jadi, perkataan ‘bunuh’ ini satu perkataan yang berat kepada demokrasi berparlimen. Ini demokrasi berparlimen lain daripada pentadbiran Parlimen. Saya tidak tahu, pakar undang-undang yang bercakap, orang yang tahu politik, institusi berparlimen lain daripada pentadbiran Parlimen. Institusi Parlimen ini negara, Pentadbiran Parlimen ialah berhubung dengan kakitangan Parlimen. Cakap itu, jangan fikir orang lain yang dengar itu bodoh. Orang lain pun cerdik, orang lain pun mengaji sekolah, orang lain pun masuk universiti. Jadi, kita faham. Dia menyebut tadi dengan terang ‘membunuh demokrasi berperlimen’. Itu teruk.

Saya ulangkan sekali lagi—sebab air-con sudah makin kurang sebelah petang—supaya saya minta perubahan itu dibuat kepada dua, dilihat dari dua aspek. Saya masih lagi berdiri di tengah di sini, sama ada perubahan itu di peringkat Akta Perkhidmatan Parlimen 1963 yang kita ubahsuai ataupun kita mansuhkan, terima yang baru. Yang penting, kakitangan Parlimen yang

berada sekarang mesti mendapat kebaikan daripada apa perubahan yang kita buat. Itu keutamaannya. Dan saya bersetuju dengan kawan-kawan tadi kalau sekiranya kita hendak membuat conversion, mestilah kepada PTD, bukan PTA. Sebab kita kena ingat bahawa inilah di mana tempat yang harus kita tidak boleh buat salah. Tempat lain sekiranya kita buat salah boleh kita perbetulkan. Tempat ini sekali kalau kita sudah putuskan, ianya menjadi undang-undang, kita tidak boleh buat salah. Kita perlukan kakitangan yang betul-betul mahir, yang betul-betul berpengalaman.

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Ong Tee Keat): Kepong bangun.

Tuan Shahidan bin Kassim: Hendak apa?

Dr Tan Seng Giaw: Penjelasan.

Tuan Shahidan bin Kassim: Sila.

Dr Tan Seng Giaw: Adakah Yang Berhormat dari Arau setuju dengan saya untuk merujuk Rang Undang-undang ini kepada Jawatankuasa Pilihan, kerana suaranya tidak bersetuju dengan apa yang dibentangkan di sini.

Tuan Shahidan bin Kassim: Saya sukar untuk dijerat tahu, sebab saya juga ahli politik yang mahir. Saya telah beritahu dengan terang tadi apakah perlu Jawatankuasa Pemilih dalam hal ini. Yang penting di sini, mereka yang hendakkan perubahan. Kita ambil secara jelas di sini. Saya rasa Menteri Undang-undang tolong perhatikan ucapan saya tadi dengan tepat dan jelas. Perubahan mesti ada. Saya akan menyokong perubahan. Kalau perubahan itu berbentuk pindaan, juga saya sokong, tetapi biarlah perubahan itu daripada yang ada sekarang kepada yang lebih baik. Kita perlukan Bentara kita dan lain-lain kakitangan khidmat sokongan iaitu orang-orang yang boleh memastikan

kita ini boleh berbahas dengan baik. Kita perlukan Bentara-bentara berpengalaman yang boleh mengeluarkan orang-orang yang enggan keluar bila disuruh keluar, supaya apabila dia pandang rasa takut sedikit. Jadi, kita perlukan benda-benda ini. Khidmat sokongan itu penting. Kita tidak perlukan Polis, tidak perlukan Tentera, kita perlukan semua khidmat sokongan ini untuk hendak pastikan supaya perjalanan diantara kita dapat dibuat dengan baik, itu sahaja.

Jadi, pendirian saya di sini dan kawan-kawan saya dalam backbenchers bersetuju, kita bersetuju dengan perubahan, sama ada perubahan dalam bentuk pindaan, kita juga setuju. Tetapi pindaan ini kita juga reserve, sama ada pindaan ini dalam bentuk mansuhkan Akta 1963 ataupun pindaan dalam Akta itu sendiri. Itu pendirian kita untuk hendak pastikan yang perubahan itu patut difikir. Kalau sekiranya berdasarkan kepada perbincangan dilihat lebih kepada perkara tersebut, saya minta Menteri Undang-undang tengok apa yang boleh dibuat. Tetapi walau bagaimanapun,.....

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Ong Tee Keat): Arau, Kepong bangun.

Tuan Shahidan bin Kassim: saya tetap menyokong perubahan dan kalau sekiranya perubahan ini berbentuk pindaan, juga saya sokong. Dengan kata-kata itu saya menyokong. Wassalamualaikum warahmatullahi wabarakatuh.

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Ong Tee Keat): Tumpat.

4.55 *ptg.*

Haji Wan Mohd. Jamil bin Wan Mahmood (Tumpat): Terima kasih, Tuan Yang di-Pertua, di mana Rang Undang-undang yang bernama suatu Akta untuk meminda Perlembagaan Persekutuan, di mana Akta ini juga

boleh dinamakan juga Akta Perlembagaan (Pindaan) 1992, yang akan melibatkan pindaan kepada Perkara 46, Perkara 65 dan Perkara 132 sebagaimana yang telah dikemukakan oleh Yang Berhormat Menteri Undang-undang kelmarin. Dan kelmarin juga telah diperbahaskan, ada juga yang pro dan ada juga yang kontra. Yang anehnya ada juga wakil-wakil dari Barisan Nasional baik secara langsung atau tidak langsung seolah-olah telah membangkang atau tidak boleh menerima seratus peratus dengan apa yang telah dibentangkan oleh Yang Berhormat Menteri.

Tuan Yang di-Pertua, sehingga saat ini saya masih lagi belum mendapat jawapan dan penjelasan yang benar-benar adil, rasional dan konkrit. Kenapakah negeri Johor, Kedah, Kelantan, Pahang, Perlis, Selangor dan Wilayah Persekutuan Kuala Lumpur sahaja yang terlibat dengan pindaan Perkara 46 Perlembagaan Persekutuan. Sebab di masa-masa yang lalu, jika pertambahan dibuat, ia meliputi seluruh negeri-negeri di Malaysia. Sebab jika ianya tidak dilakukan sekarang berdasarkan kepada peruntukan yang ada bermakna ini terpaksa menunggu selama lapan atau sepuluh tahun yang akan datang. Yang jelas bagi saya semuanya ini berlaku mungkin kerana disebabkan oleh beberapa perkara. Kemungkinan Kerajaan Barisan Nasional takut kepada Pembangkang. Kerana dalam Pilihanraya Umum 1990 yang lalu, undi yang diperolehi oleh Pembangkang menjangkau kepada 48%. Atau kemungkinan kerana adanya campurtangan pemimpin-pemimpin Barisan Nasional di dalam urusan SPR. Jika itu terjadi, bermakna pemimpin-pemimpin Barisan Nasional telah menginjak-injak peraturan dan undang-undang yang telah dibuat olehnya sendiri. Kalau kita yang melanggar undang-undang, mereka akan mengambil tindakan. Tetapi kalau mereka yang melanggar undang-undang, siapa yang akan mengambil tindakan?

Tuan Yang di-Pertua, SPR hendaklah diberi kebebasan yang berdasarkan prinsip-prinsip bagi persempadanan bahagian pilihanraya dengan sepenuhnya. Sebab saya mempunyai penuh keyakinan bahawa SPR yang ada pada hari ini mampu melaksanakan tugasnya dengan adil dan bijaksana jika ianya diberi kesempatan yang baik, dan jika ianya tidak diganggu. Sebagai buktinya, Tuan Yang di-Pertua, Yang Berhormat Setiausaha Agung UMNO merangkap Menteri Penerangan Malaysia, dalam satu ucapannya di Kelantan, telah mengisytiharkan Kelantan akan mendapat pertambahan kerusi dalam pilihanraya umum akan datang—satu kerusi Parlimen dan 3 kerusi Dewan Undangan Negeri. Inilah yang saya katakan campurtangan. Sepatutnya pengumuman itu dibuat oleh SPR setelah ianya diluluskan terlebih dahulu oleh Parlimen ini. Begitu juga mengenai pertambahan 3 kerusi Dewan Undangan Negeri Kelantan. Yang Amat Berhormat Tuan Guru Menteri Besar Kelantan belum membuat apa-apa keputusan lagi pada waktu itu. Bagaimana Yang Berhormat Setiausaha Agung UMNO boleh tahu? Apakah Yang Berhormat tidak tahu bahawasanya hak menentukan kerusi Dewan Undangan Negeri adalah hak Kerajaan Negeri? Kalau keadaan ini berlanjutan atau berleluasa berlaku, saya bimbang pada satu masa akan datang, rakyat tidak ada lagi kepercayaan kepada SPR, sebagaimana yang telah berlaku di Filipina dan sebagainya. Jika itu berlaku, kemungkinan huru-hara akan terjadi di negara kita ini.

Tuan Yang di-Pertua, ada contoh lain lagi iaitu sebelum Pilihanraya Umum tahun 1990 yang lalu, di dalam masalah perlantikan pegawai pentadbiran pilihanraya iaitu PPP, yang hendak dilantik itu dibuat dan ditentukan oleh orang-orang politik, kemudian disahkan oleh UMNO Bahagian atau pun UMNO Negeri. Tidak hairanlah di Kuala Beris didalam kawasan Yang Berhormat Mulia Tengku Razaleigh sendiri pernah

terjadi setiap orang yang hendak didaftarkan diminta mengaku menjadi ahli UMNO dahulu. Jika tidak, borang pendaftaran tidak diberikan.

Tuan yang di-Pertua, dalam kawasan saya di Tumpat iaitu sebelum Pilihanraya Umum 1990 pernah terjadi Pegawai Pendaftaran Pilihanraya dipecat oleh Ketua Bahagian UMNO dan digantikan dengan orang kuat UMNO. Saya difahamkan di atas kes ini pihak Pejabat Pilihanraya Negeri terasa tercabar kewibawaannya sebab perlantikan telah dibuat oleh Pegawai Pilihanraya, apa hak Ketua UMNO Bahagian campur tangan. Pernah terjadi di kawasan Parlimen Pengkalan Chepa, Ketua UMNO Bahagian telah membuat perlantikan 4 orang PPP sedangkan kuasa perlantikan adalah kepunyaan SPR.

Tuan Yang di-Pertua, sekarang masih kedengaran suara-suara sumbang oleh pihak tertentu daripada pusat seolah-olah masih mempertikaikan kesahehan Pilihanraya Umum di Kelantan yang lalu. Apakah UMNO atau Barisan Nasional masih belum dapat menerima realiti yang berlaku iaitu UMNO atau Barisan Nasional yang mengalami kekalahan yang teruk di Kelantan sekarang ini mereka telah melakukan berbagai-bagai tuduhan dan diskriminasi terhadap rakyat dan Kerajaan Negeri Kelantan. Kadang-kadang dasar diskriminasi itu terpaksa dikenakan kepada orang-orang mereka sendiri.

Baru-baru ini Yang Berhormat Menteri Belia dan Sukan, tidak ada di dalam Dewan ini, dalam satu kenyataan ada menyebut kemenangan Angkatan dalam Pilihanraya Umum yang lalu kerana mereka membawa berpuluh-puluh ribu pengundi luar datang mengundi ke Kelantan. Yang Berhormat Menteri Pertahanan merangkap Ketua Pemuda UMNO pula ada menyebut sewaktu mereka berkunjung ke Kelantan, antara lain, Yang Berhormat ada menyebut "Angkatan Perpaduan

Ummah telah membawa pengundi-pengundi daripada luar dan lantaran itulah mereka dapat memenangi dalam Pilihanraya Umum yang lalu”.

Mungkin Yang Berhormat Menteri Pertahanan mendapat maklumat yang salah daripada orang yang membuat kenyataan yang salah.

Tuan Yang di-Pertua, Yang Berusaha Pengerusi KESEDAR misalnya telah menyebut bahawa \$400 juta wang telah dibelanjakan tetapi sayang rakyat Kelantan tidak bersyukur kepada Barisan Nasional kerana itulah mereka memilih Angkatan Perpaduan Ummah.

Tuan Yang di-Pertua, apakah Pengerusi KESEDAR itu faham dengan sistem demokrasi yang diamalkan di negara kita. Dan apakah beliau tidak sedar bahawa Kelantan adalah sebahagian daripada Malaysia, ada juga pemimpin-pemimpin UMNO menuduh banyak di kalangan penyokong-penyokong Angkatan yang mengundi dua kali, kesemua kenyataan yang telah dipertikaikan itu sebenarnya mereka mempertikaikan sama ada secara langsung ataupun tidak langsung kewibawaan SPR di dalam mengendalikan Pilihanraya Umum 1990 di Kelantan. Sebenarnya saya telah difahamkan Pilihanraya Umum di Kelantan yang lalu telah dijalankan dengan baik oleh SPR sebab sepanjang pilihanraya berlangsung tidak ada satu petition pun yang telah dibuat. Yang kedua, tidak ada sebarang report yang dibuat ke Balai-balai Polis. Dan yang ketiga, tidak ada sebarang report yang dibuat kepada SPR.

Tuan Yang di-Pertua, pada 16hb Februari 1991 di Pengkalan Chepa, Yang Berhormat Menteri Belia dan Sukan ada menyebut di dalam ucapannya, di antara lain beliau berkata, belum tentu Nik Aziz ada kuasa lebih daripada kuasa yang ada pada saya, dia tepuk dada pada masa itu. Dan dia juga ada menyebut: “Maka kita akan

memikirkan dengan pihak Menteri Besar, Kerajaan buangan”, dia menyebut ‘Kerajaan buangan’, apa yang hendak kita lakukan. Dan juga beliau ada menyebut adik kakak, tidak usah bimbang, hamba sebagai Wakil Rakyat tunggal daripada Kerajaan Negeri Kelantan yang duduk dalam Kerajaan Pusat, setiap hari Rabu kita bincang soal-soal Kelantan dan apakah tindakan yang kita akan buat kepada rakyat dan Kerajaan Kelantan.

Tuan Yang di-Pertua, apa yang saya tahu, MKT UMNO daripada Negeri Kelantan bukan beliau seorang, bahkan ada lagi empat orang yang lain termasuklah Ketua Penerangan UMNO sendiri.

Tuan Yang di-Pertua, di dalam satu ucapan yang lain, beliau juga ada menyebut: “Saya berjanji hendak membawa bukti kepada SPR pada hari ini 21-10-92 bahawa ada 11,000 pengundi di dalam satu kawasan pilihanraya yang mengundi dua kali dan yang dibawa daripada luar.” Sekali lagi saya sebutkan, beliau ada menyatakan dalam satu kenyataannya di Kelantan, beliau menyatakan bahawa ada 11,000 pengundi di dalam satu kawasan pilihanraya yang mengundi dua kali dan dibawa daripada luar. Jika Yang Berhormat tersebut tidak menyerah apa yang dinyatakan, saya mohon kepada SPR supaya membuat tuntutan pertanggungjawaban ke atas kenyataan Yang Berhormat tersebut.

Tuan Yang di-Pertua, dalam kesempatan ini saya memohon supaya janganlah ada pemimpin-pemimpin Kerajaan cuba mengeruhkan suasana yang wujud di Kelantan sekarang. Tunjukkan kepada rakyat bahawa kita adalah pemimpin-pemimpin yang disegani dan bermoral tinggi, kalau betul-betul gentleman, tunggulah di dalam pilihanraya yang akan datang, masanya sudah hampir tidak berapa lama lagi. Kalau UMNO atau Barisan Nasional tidak sabar tunggu, Barisan

Nasional bolehlah cuba pada dua kawasan pilihanraya iaitu Pasir Mas dan Machang, hendak tengok di situ, siapa yang hilang deposit, kitakah yang hilang deposit atau 'depakah' yang hilang deposit.

Tuan Yang di-Pertua, saya cabar Yang Berhormat Pasir Mas dan Machang kalau berani buat Pilihanraya sekarang ini, hendak tahu siapa yang menang, kitakah yang menang atau depa yang menang?

Tuan Yang di-Pertua, saya difahamkan bahawa tambahan satu kerusi di Kelantan telah dirancang sebegitu rupa untuk diberikan kepada Yang Berhormat Menteri Belia dan Sukan. Ini bermakna Yang Berhormat tersebut begitu takut untuk berhadapan semula dengan Yang Berhormat Tuan Haji Mohamad bin Sabu, Yang Berhormat kena ingat di sini Mohamad Sabu, di sana di Kok Lanas ada Yang Berhormat Tuan Haji Sukri bin Haji Mohamed.

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Ong Tee Keat): Yang Berhormat, jangan sebut nama Ahli lain.

Tuan Haji Wan Mohd. Jamil bin Wan Mahmood: Saya tarik balik nama. Yang Berhormat Menteri Belia dan Sukan kalau lari daripada mulut buaya, insya Allah dia akan masuk mulut harimau.

Menyentuh satu kenyataan yang telah dibuat oleh Yang Berhormat Menteri Pertahanan di Pahang baru-baru ini. Katanya usaha sedang berlaku di Kelantan.....

Tuan Yim Chee Chong: Tuan Yang di-Pertua, saya minta jalan.

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Ong Tee Keat): Yang Berhormat, nanti dahulu.

Tuan Yim Chee Chong: Tuan Yang di-Pertua, apa makna mulut buaya.

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Ong Tee Keat): Yang Berhormat, nanti dahulu, kena minta jalan dahulu. Belum dapat persetujuan dari Tumpat. Hendak beri jalan atau tidak?

Tuan Haji Wan Mohd. Jamil bin Wan Mahmood: Jalan di luar banyak. (Ketawa)

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Ong Tee Keat): Kalau tidak beri, teruskan.

Tuan Haji Wan Mohd. Jamil bin Wan Mahmood: Tuan Yang di-Pertua, di mana katanya usaha-usaha sedang berlaku di Kelantan sekarang untuk mengimport pengundi-pengundi daripada laur. Siapakah yang melakukan perbuatan yang tidak bertanggungjawab itu. Apakah pihak Angkatan Perpaduan Ummah ataupun pihak UMNO.

Tuan Yang di-Pertua, saya telah difahamkan bahawa ada pihak-pihak tertentu dalam UMNO sekarang ini di Kelantan sedang mengutip nama-nama orang-orang UMNO di kawasan pilihanraya yang dikira tidak boleh dimengangi oleh UMNO dan mengimport pengundi-pengundi ditempat masing-masing untuk menjamin kemenangan masa depan mereka. Ini seolah-olah dia seorang sahaja yang mahu menang, biarlah orang UMNO yang lain kalah.

Tuan Yang di-Pertua, dalam kesempatan ini saya mengharapkan terutama kepada Yang Berhormat Menteri Belia dan Sukan supaya janganlah mengeruhkan lagi suasana yang sudah keruh di Kelantan, hormatilah sedikit kepada tuan punya Negeri Kelantan, Yang Berhormat masih muda, baru 30 tahun tetapi hendak berlagak semacam Yang Amat Berhormat Perdana Menteri yang umurnya sudah matang, kita orang muda mesti menghormati orang tua, bukan sahaja orang tua dalam PAS tetapi orang tua dalam UMNO juga mesti dihormati.

Kalau kita tidak hormat pada orang tua, orang tua tahu juga bagaimana untuk tidak menghormati orang muda.

Tuan Yim Chee Chong: Point of order.

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Ong Tee Keat): Yang Berhormat nanti. Order yang ke berapa?

Tuan Yim Chee Chong: Yang ke 36(1), adakah ini berkaitan dengan apa yang kita bincangkan pada petang ini?

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Ong Tee Keat): Yang Berhormat, cukup jelas ya? Saya tahu. Yang Berhormat Tumpat, saya rasa berbalik kepada tajuk, kalau hendak menghuirakan apa yang disebutkan tadi, sekadar contoh, itu sudah cukup Yang Berhormat. Berbalik kepada tajuk.

Wan Mohd. Jamil bin Wan Mahmood:.... kalau kita tidak menghormati orang tua, orang tua tahu juga bagaimana untuk tidak menghormati kita. Menteri Belia dan Sukan mesti sedar. Saya masih ingat semasa Yang Berhormat datang ke Stadium Sultan Mohamad Ke IV untuk menonton Perlawanan bola telah di 'boo' oleh penonton. Baru-baru ini semasa Yang Amat Berhormat Menteri Besar datang menyaksikan perlawanan bola, di mana semua penonton bangun memberi penghormatan kepada Yang Amat Berhormat Menteri Besar. Pemimpin yang berakhlak tinggi sangat-sangat diperlukan dalam negara kita sekarang ini.

Tuan Yang di-Pertua, menyentuh Perkara 65 dan Perkara 132 dalam Fasal 5 dan 6 mengenai jawatan Setiausaha Dewan Negara dan Dewan Rakyat, pindaan ini mempunyai muslihat untuk mencabulkan kedaulatan Parlimen, juga untuk mencabul kedaulatan kakitangan dan pegawai-pegawai Parlimen serta perkhidmatan Parlimen tidak lagi bersifat autonomi. Sebaliknya akan

terpaksa mengikut telunjuk golongan tertentu. Kita perlu mempersoalkan apakah kurangnya Akta Perkhidmatan Parlimen yang ada sekarang iaitu Akta 1963 yang sedia ada. Di manakah kelemahannya sehingga perlu dimansuhkan?

Tuan Yang di-Pertua, dengan itu saya menentang dengan sekeras-kerasnya pindaan Akta yang sedang dibentangkan sekarang ini. Sekian, teima kasih.

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Haji Juhar bin Haji Mahiruddin): Padas.

5.25 ptg.

Tuan Radin Malleh (Padas): Terima kasih, Tuan Yang di-Pertua. Saya bangun untuk turut membahaskan suatu Akta untuk meminda Perlembagaan Persekutuan. Sebelum saya meneruskan perbahasan ini saya ingin merakamkan rasa kecewa saya kerana pindaan kepada Perlembagaan Persekutuan, suatu rangka undang-undang yang tertinggi di negara kita ini di Malaysia, ataupun the Supreme Law of our country ini dibentangkan di dalam Dewan yang mulia ini agak tergesa-gesa. Saya berkata demikian kerana sepatutnya Ahli-ahli Yang Berhormat diberi peluang untuk menyelidiki pindaan yang dibuat ini. Ini bukan sahaja kerana ianya the Supreme Law of the Country, dengan izin, tetapi terutama sekali kepada negeri-negeri yang berkenaan. Oleh itu, ahli-ahli Yang Berhormat seharusnya diberi tempoh masa yang secukupnya untuk meneliti pindaan ini supaya kita lebih berhati-hati untuk memberi pandangan dan teguran-teguran yang membina.

Saya sedar bahawa pindaan terhadap Perkara 46 Perlembagaan Persekutuan bukan sahaja semata-mata kerana bertujuan untuk meminda tetapi juga selaras dengan kehendak undang-undang di samping untuk memberi

peluang dan keselesaan kepada pengundi supaya senang pergi keluar mengundi di dalam sesuatu pilihanraya. Begitu juga penambahan kawasan pilihanraya ini membolehkan pendaftaran para pengundi dan jentera pilihanraya berjalan dengan lancar dan licin. Begitu juga wakil rakyat yang akan dipilih kelak akan dapat menjalankan khidmat mereka dengan lebih berkesan lagi. Justera itu, perjalanan proses pembuangan undi di sesuatu pilihanraya nanti sudah tentu berjalan dengan baik.

Tuan Yang di-Pertua, sungguhpun pindaan ini telah dibuat seperti yang dibahaskan di dalam Dewan yang mulia sekarang ini dan saya percaya tentu ianya akan diluluskan namun saya percaya kajian semula seperti yang disebutkan dalam Fasal 2, Perkara 113, Perlembagaan Persekutuan belum lagi selesai dibuat. Kalau sangkaan saya ini tepat, ini bererti Suruhanjaya Pilihanraya masih mempunyai masa untuk membuat perbincangan dan perundingan dengan negeri masing-masing tentang penambahan kawasan pilihanraya ini.

Tuan Yang di-Pertua, perkara ini penting kerana seperti yang saya katakan tadi, bukan sahaja melibatkan negara tetapi rakyat terutama sekali di negeri-negeri yang berkenaan. Sehubungan dengan ini saya percaya proses penambahan kawasan pilihanraya ini akan juga dilakukan di negeri Sabah tidak berapa lama lagi. Jika demikian, maka saya menyeru kepada Suruhanjaya Pilihanraya supaya memberi tempoh yang munasabah supaya persediaan dan persiapan dapat diatur oleh Kerajaan Negeri seperti yang dikehendaki di dalam Perkara 2(b), Perlembagaan Persekutuan. Dalam lain perkataan, persetujuan negeri berkenaan mestilah diperolehi sebelum sesuatu Rang Undang-undang diluluskan untuk mengubah ataupun menambahkan sesuatu kawasan pilihanraya.

(Timbalan Yang di-Pertua
mempengerusikan Mesyuarat)

Tuan Yang di-Pertua, di samping itu juga, sebarang kajian semula yang serupa ini mestilah betul-betul mengikut peruntukan seperti yang terkandung di dalam Jadual Ketiga belas kepada Perlembagaan Persekutuan. Pendek kata, segala tindakan untuk membuat kajian semula terhadap mana-mana kawasan pilihanraya mestilah berpandukan kepada peruntukan-peruntukan yang sedia ada seperti yang terdapat di dalam Perlembagaan Persekutuan yang saya sebutkan tadi. Saya berkata demikian, kerana kita takut Kerajaan akan dituduh mempengaruhi Suruhanjaya Pilihanraya sehingga mengikut telunjuknya. Ini memandangkan bahawa pindaan kepada peruntukan Perlembagaan Persekutuan bukan sahaja mendapat perhatian daripada masyarakat umum negara kita Malaysia sendiri tetapi juga daripada mata dunia. Tentu kita tidak mahu dituduh bahawa pindaan kepada perkara 46, Perlembagaan Persekutuan ini sebagai, the remainder of the constituency for the benefit of the national front, dengan izin.

Kita banyak berkata tentang maruah, integriti, bangsa dan negara maka kita juga hendaklah maruah dan integriti ini berterusan, maka semestinyalah kita melaksanakan semua tindakan mengikut apa yang diperuntukkan oleh Perlembagaan Persekutuan demi kepentingan keseluruhan rakyat. Di samping itu dalam hubungan ini Suruhanjaya Pilihanraya mestilah bebas daripada pengaruh Kerajaan, kalau tidak sudah tentulah ianya tidak dapat menjalankan tugas dan tanggungjawabnya dengan adil dan saksama.

Tuan Yang di-Pertua, berhubung dengan pindaan Perkara 65, Perlembagaan Persekutuan yang menyentuh tentang kedudukan Setiausaha Dewan Negara dan Setiausaha Dewan Rakyat dan juga

anggota-anggota Perkhidmatan Parlimen seperti yang dihuraikan di dalam Seksyen 5 dan 7, saya berpendapat bahawa ini adalah suatu perubahan skim perkhidmatan anggota kakitangan Majlis Parlimen. Di dalam sesuatu perubahan itu memang ada advantage dan disadvantage. Dalam hubungan ini, saya fikir kakitangan Majlis Parlimen masih mempunyai pilihan sama ada ingin berkhidmat terus dalam perkhidmatan Parlimen ataupun Perkhidmatan Awam Persekutuan, seperti yang dinyatakan dalam Seksyen 7(b), sungguhpun Akta Perkhidmatan Parlimen 1963 akan dimansuhkan.

Tuan Yang di-Pertua, menyedari hakikat ini iaitu anggota Perkhidmatan Am Persekutuan boleh masuk kerana anggota perkhidmatan awam Parlimen boleh keluar daripada perkhidmatan asal, ataupun duduk diam di dalam perkhidmatan asal, maka ini tidak akan menjejaskan kecenderungan mereka untuk mengejar cita-cita murni mereka. Sungguhpun demikian, oleh kerana perkhidmatan ataupun the nature of work ini adalah berlainan, maka adalah disyorkan supaya satu induction course ataupun apa juga kursus yang serupa diadakan kepada mereka yang terlibat supaya mereka tidak merasa kekok apabila memulakan tugas yang baru. Sekian, terima kasih.

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Haji Juhar bin Haji Mahiruddin): Klang.

5.20 ptg.

Tuan Fong Kui Lun (Klang): Tuan Yang di-Pertua, setelah saya meneliti Rang Undang-undang atau ucapan yang dibentangkan oleh Yang Berhormat Menteri berhubung dengan Rang Undang-undang pindaan ini, saya mengambil keputusan untuk membantah sekeras-kerasnya Rang Undang-undang ini atas beberapa perkara.

Tuan Yang di-Pertua, pertamanya Rang Undang-undang menyebut cadangan pindaan Perkara 46 Perlembagaan Persekutuan di bawah Fasal 2 iaitu menambah bilangan kerusi Dewan Rakyat dari 180 kepada 192 iaitu pertambahan 12 kerusi lagi yang melibatkan 3 kerusi bagi negeri-negeri Selangor dan Wilayah Persekutuan Kuala Lumpur, 2 kerusi bagi Johor, satu kerusi bagi negeri Kelantan, Pahang, Perlis dan Kedah. Tidak ada pindaan atau perubahan kerusi bagi negeri-negeri lain di Malaysia. Pada dasarnya, DAP bersetuju dengan pertambahan kerusi Dewan Rakyat tetapi bukan begini cara ianya dilakukan.

Tuan Yang di-Pertua, Suruhanjaya Pilihanraya sepatutnya mencadangkan dan merekomen bilangan kerusi dan kawasan yang harus dipinda kepada Parlimen untuk pertimbangan dan terpulanglah kepada Parlimen untuk memutuskan berapa kerusi dan di mana, tetapi sekarang ia mencadangkan jumlah kerusi yang patut diluluskan dan kemudian mengkaji mana kawasan yang harus dipecahkan untuk dijadikan kerusi Dewan Rakyat.

Tuan Yang di-Pertua, DAP faham bahawa tindakan sedemikian adalah semata-mata untuk kepentingan politik UMNO dan anggota-anggota komponen Barisan Nasional semata-mata tanpa mengambil kira kepentingan dan suara mutlak rakyat jelata dan para pengundi sebenarnya.

Tuan Yang di-Pertua, sebenarnya banyak kawasan Parlimen yang perlu dikaji semula dan dicadangkan untuk dibuat persempadanan semula bahagian pilihanraya yang mana jumlah pengundi dalam sesebuah kawasan tidak seimbang dengan jumlah Wakil Rakyat. Misalnya dalam Selangor, kawasan yang mempunyai lebih 50,000 pengundi menurut Daftar Pilihanraya tahun 1990 ialah Kapar—53,882 pengundi, Selayang—148,000 pengundi, Ampang Jaya—89,112 pengundi, Ulu Langat—

64,264 pengundi, Petaling Jaya—98,383 pengundi, Puchong—98,733 pengundi, Shah Alam—90,248 pengundi dan Klang—80,860 pengundi. Manakala kawasan yang kurang dari 50,000 pengundi ialah Sabak Bernam, Tanjong Karang, Hulu Selangor, Kuala Selangor, Kuala Langat dan Sepang. Ini menunjukkan tidak ada keseimbangan antara bilangan Ahli Parlimen dengan jumlah bilangan pengundi mereka bagi sesuatu kawasan, misalnya jika dibandingkan kawasan Sabak Bernam, Wakil Parlimen Selayang, Petaling Jaya, Puchong dan Shah Alam menanggung beban kerja dan khidmat bagi 3 orang Ahli Parlimen. Ini bererti, negeri Selangor memerlukan, bukan 3 kerusi lagi tetapi lebih dari itu sebagaimana yang saya gambarkan tadi. Begitu juga kepada negeri-negeri yang lain seperti Wilayah Persekutuan Kuala Lumpur, Perak, Pulau Pinang dan sebagainya.

Tuan Yang di-Pertua, jika Kerajaan benar-benar jujur untuk membuat persempadanan semula kawasan pilihanraya Parlimen, bukan sekadar 12 kerusi sahaja tetapi jika dikaji betul-betul ia boleh mencecah 200 kerusi Parlimen dan ini bukan mustahil.

Tuan Yang di-Pertua, satu hal yang penting bagi Kerajaan mengambil perhatian utama dalam kerja-kerja persempadanan semula kawasan pilihanraya Parlimen ialah Kerajaan mestilah serius untuk menyemak kerusi Parlimen dalam kawasan bandar kerana kawasan bandar mempunyai ramai pengundi dan menjadi beban berat kepada wakil-wakil untuk memberi perkhidmatan berbanding dengan kawasan luar bandar. Inilah aspek penting yang mana rakyat berharap Kerajaan akan menimbang persempadanan semula kawasan pilihanraya Parlimen dengan lebih adil, misalnya siapakah lebih besar tanggungjawab jika dibandingkan kerusi Kepala Batas pengundi sebanyak

31,068 orang dengan kerusi Selayang—100,488 pengundi, sedangkan taraf dan kedudukan Ahli Parlimen adalah sama.

Berhubung dengan Fasal 7 Rang Undang-undang ini, dicadangkan pindaan supaya Perkhidmatan Parlimen dibuka dan memasuki Perkhidmatan Awam. Saya ingin memberi komen bahawa di negara-negara Komanwel, Perkhidmatan Parlimen adalah Badan yang berasingan dan tersendiri. Jadi, mengapa Kerajaan mengambil keputusan untuk menjadikan perkhidmatan terbuka? Sepatutnya kakitangan Perkhidmatan Parlimen hendaklah diajak berunding dan berbincang terlebih dahulu sebelum Kerajaan mengambil keputusan untuk dibentangkan Rang Undang-undang ini.

Tuan Yang di-Pertua, apa yang menghairankan saya lagi ialah Fasal 7(d) ini mencadangkan Akta Perkhidmatan Parlimen 1963 adalah dimansuhkan, manakala Fasal 7(e) pula menyebut,

“mana-mana anggota kakitangan Majlis Parlimen yang tidak memilih atau tidak boleh memilih oleh sebab telah mencapai umur lima puluh lima tahun untuk menjadi anggota perkhidmatan awam am Persekutuan hendaklah terus menjadi anggota Perkhidmatan Parlimen atas terma-terma dan syarat-syarat yang tidak kurang baiknya daripada yang terpakai baginya sebelum sahaja Akta ini mula berkuatkuasa seolah-olah Akta Perkhidmatan Parlimen 1963 telah tidak dimansuhkan.”

Ini menggambarkan adalah “double standard” dalam Perkhidmatan Parlimen dengan membeza-bezakan kakitangan-kakitangannya. Oleh yang demikian, saya membantah sekeras-kerasnya Rang Undang-undang (Pindaan) ini. Sekian, terima kasih.

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Haji Juhar bin Haji Mahiruddin): Kota Setar.

5.28 ptg.

Wan Hanafiah bin Wan Mat Saman (Kota Setar): Tuan Yang di-Pertua, saya juga mengambil peluang ini bangun untuk membahaskan pindaan Rang Undang-undang Perlembagaan Persekutuan. Ini masuk hari yang keduanya saya mendengar daripada pihak Pembangkang terutama sekali, berhujah berapi-api menentang tentang pindaan Rang Undang-undang ini.

Saya rasa, saya patut berdiri di sini memberi tahniah kepada Suruhanjaya Pilihanraya (SPR) kerana mereka, dengan izin, they have done a good job, oleh sebab dengan keadaan yang wujud sekarang ini, mereka telah mencadangkan supaya ditambah sebanyak 12 kerusi lagi.

Mengikut ucapan daripada Yang Berhormat dari Kota Melaka mengatakan bahawa kita ini tidak mendapat satu orang satu undi—one man one vote. Saya berasa hairan selama ini Pilihanraya ini, one man how many votes? How many votes for one man yang Ahli-ahli Pembangkang ada di sana? Berapa undi, ataupun berapa orang yang mengundi? Adakah tidak wujud satu orang satu undi sekarang ini? Mereka mengatakan bahawa patut ataupun misalannya di Kuala Lumpur, Bukit Bintang barangkali tiga Ahli Parlimen barulah mereka seronok, banyak lagi akan mewakili. Pada fikiran saya, adalah tidak adil. Saya juga datang daripada luar bandar, satu kawasan yang luas, tidak macam Bukit Bintang, tidak macam 'Ipoh mali' itu! Ipoh satu kawasan yang kecil, satu Ahli Parlimen, saya mewakili kawasan besar, mengambil masa dua tiga hari untuk mengelilingi kawasan saya. Kalau kita hendak ikut population, saya ingat di Bangsa-Bangsa Bersatu, negeri China

yang ada lebih kurang 1 billion penduduk adalah tidak adil kalau negeri China ada beberapa orang sahaja di Bangsa-Bangsa Bersatu.

Kalau kita hendak ikut penduduk Parlimen negeri China saya ingat besar negeri Kedah, seribu juta orang.

Tuan Wee Choo Keong: (Bangun)

Wan Hanafiah bin Wan Mat Saman: Nantilah dahulu, tak habis lagi Bukit Bintang. Saya sebut contoh sahaja Bukit Bintang itu. Dia kawan baik saya. Satu billion population, kalau macam yang dikehendaki oleh parti Pembangkang, dua puluh ribu satu Ahli Parlimen, kalau negeri China saya ingat Parlimennya, Ahli Parlimennya berapa puluh ribu yang akan berada di dalam satu Dewan dan kita memerlukan satu Dewan yang besar. Begitu juga di Bangsa-Bangsa Bersatu, negeri China mesti mewakili banyak. Ini berlaku di merata-rata dunia. Di Amerika pun, tak ikut population. Dia memilih satu state, dua orang Senator. Ada yang state macam Alaska itu berapa orang sahaja penduduk? Tetapi kuota Senatonya sama sahaja.

Adakah sama orang luar bandar macam orang di kawasan saya dengan orang di kawasan Ipoh? Dari segi kemudahannya berbeza. Tidak boleh banding orang luar bandar dengan bandar, tidak sama. Di India pun macam itu juga, di sebelah-sebelah Benggal itu. Saya ingat Yang Berhormat Jelutong pun tahu, di sebelah Benggal pun dia tak ikut macam yang dicadangkan oleh Pembangkang itu. Barangkali dia tak pernah baliklah, dia Malaysia tulen, dia tak pernah balik melawat adik beradik dia. (Ketawa)

Tuan Yang di-Pertua, saya rasa pemindaan.....

Tuan R. Karpal Singh: (Ketawa)

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Haji Juhar bin Haji Mahiruddin): Yang Berhormat, Jelutong bangun, dia minta jalan. (Ketawa)

Wan Hanafiah bin Wan Mat Saman: Nantilah, masa pun tak cukup, baru hendak mula ini, Tuan Yang di-Pertua. Nanti, sekejap lagi saya beri. Saya selalu beri chance kepada Yang Berhormat 'Lutong', saya selalu beri peluang kepada Yang Berhormat 'Lutong' mengganggu saya. Tetapi kali ini tunggu sekejap.

Tuan Yang di-Pertua, saya sebut Jelutong, bukan 'Lutong' (*Ketawa*).

Tuan Yang di-Pertua, kita percaya bahawa SPR ataupun Suruhanjaya Pilihanraya telah mengambil masa dengan begitu teliti untuk mengadakan pindaan ini dan adalah tidak adil mengatakan bahawa SPR ini menyebelahi kita. Kalaulah dia menyebelahi kita, kita sebelah Kerajaan, saya rasa lebih baik orang DAP kata kita bodoh daripada satu dunia mengatakan kita bodoh. Tempat Ipoh kita beri lima Parlimen, Penang kita beri berpuluh-puluh Ahli Parlimen, bila sampai Pilihanraya, kita semua kalah. Kita buat kawasan, kita kalah. Satu dunia akan mengutuk kita mengatakan bahawa kita ini bodoh. Tetapi sekarang SPR ini buat dengan tidak mendapat pandangan, saya percaya mereka tidak 'sefer' kepada Menteri-menteri atau Kabinet. Mereka buat atas pertimbangan penduduk ataupun demografi, tetapi mereka tidak membuat atas pandangan berapa ramai penduduk. Jadi, kalau hendak ikut seperti yang dikehendaki oleh DAP itu, barangkali dia hendak 20,000 satu Ahli Parlimen.

Jadi, tahniahlah kepada SPR kerana tak mengikut DAP. Sebab, kalau DAP memerintah, hanya orang DAP sahaja yang boleh mengundi. Hanya orang DAP sahaja yang boleh mengundi. Ini berlaku, ada negara-negara jiran kita macam itu. Mereka nanti buat keadaan supaya orang DAP sahaja boleh mengundi. Mereka di dalam partinya pun macam itu juga, siapa sokong baru boleh mengundi.

Tuan Ahmad bin Nor: (*Bangun*)

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Haji Juhar bin Haji Mahiruddin): Yang Berhormat, Yang Berhormat, Bayan Baru bangun minta jalan.

Wan Hanafiah bin Wan Mat Saman: Ini Bayan Barukah atau Tiong Baru?

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Haji Juhar bin Haji Mahiruddin): Yang Berhormat hendak beri jalankah atau tidak?

Wan Hanafiah bin Wan Mat Saman: Beri, beri. Kawan saya, saya beri.

Tuan Ahmad bin Nor: Tuan Yang di-Pertua, saya ingin tahu, adakah kerana pihak Barisan Nasional tak mahu jadi bodoh, bila tak mahu jadi bodoh sanggup mencabul prinsip-prinsip demokrasi dan buat apa ikut telunjuk Barisan Nasional dalam soal Pilihanraya di negara ini kerana hendak menang?

Wan Hanafiah bin Wan Mat Saman: Tuan Yang di-Pertua, saya kata 'kalau'. Kalau SPR itu minta pandangan kita, tetapi saya percaya SPR tidak minta pandangan kita. SPR buat ikut keadaan-keadaan tertentu, mereka ada syarat-syarat tertentu. Saya percaya pada SPR sebab saya pun tak tahu. Saya pun tak tahu apa terjadi kepada kawasan saya, pecahkan, tambah lagi satu ADUNKah ataupun mengurangkan. Kalau mengikut keterangan-keterangan daripada Yang Berhormat Menteri, kita akan mendapat satu kawasan yang lebih kecil supaya senang kita pergi melawat di kawasan kita.

Tuan Yang di-Pertua, ini kira kalau kita seorang ahli perniagaan jual nasi lemak, bodohlah kita ini yang menjual kalau kita jual tiap-tiap hari dan rugi tiap-tiap hari, tetapi kita jual juga. Saya tentu menyokong SPR sebab mereka

mengikut keadaan kawasan. Kalau hendak ikut kawasan, kawasan saya lebih luas dan ada 45,000 pengundi berbanding dengan Bukit Bintang yang ramai pengundi tetapi Kawasannya Kecil. Kawasan yang luas.....

Tuan Wee Choo Keong: (Bangun)

Wan Hanafiah bin Wan Mat Saman: Tak apalah, duduklah dahulu. duduklah, duduk, duduk. Saya tak boleh sebut Bukit Bintang langsung ini. Saya ingat saya kenal Bukit Bintang, hendak sebutlah Bukit Bintang sikit. Tiap-tiap kali bila terbakar airport, dia suruh Menteri Pengangkutan letak jawatan. Jadi, senanglah kalau lagi sekali Menteri Kesihatan DAP buat apa-apa sesuatu di hospital, Menteri Kesihatan pula letak jawatan. Lepas itu buat sesuatu kepada Kementerian Kewangan, Menteri Kewangan pula, lama-lama habis orang semua letak jawatan kerana angkara DAP.

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Haji Juhar bin Haji Mahiruddin): Yang Berhormat hendak beri jalan atau tidak?

Wan Hanafiah bin Wan Mat Saman: Tak mahu beri jalanlah! Ini masa pun sudah tak ada. Jadi, lepas saya bercakap senang kita undi. Jadi, semua saya nampak ramai hadir dalam Dewan ini.

Jadi, Tuan Yang di-Pertua, saya di sini lagi sekali hendak mengucapkan tahniah kepada SPR yang membuat dengan begitu bijak sungguhpun DAP tak sokong. Itu pun ada macam-macam helah, tohmah, fitnah, menghasut, jadi orang bandar ini terpengaruh ingatkan mereka akan membela nasib orang-orang bandar sahaja. Saya rasa kita sebagai Ahli Barisan Nasional sungguhpun kita tahu bahawa SPR ini membuat dengan begitu adil, dan saya rasa kita perlu menyokong pindaan Rang undang-undang ini.

Dalam Perkara 65, saya menyokong juga tetapi saya minta perkara ini supaya apabila diimplementasikan perkhidmatan Parlimen ini tidak terjadi, misalnya, apabila kita serahkan kepada Bahagian JPA ataupun kita menggerakkan pegawai-pegawai di Parlimen ini menjadi kakitangan perkhidmatan awam, janganlah orang yang bergaduh dengan KSU ataupun Pengarah JPA ditukar. Jadi, Pengarah JPA bila datang ke Parlimen akan mesti dihormati oleh pegawai-pegawai Parlimen ini. Kita hendak supaya kuasa diberi kepada speaker (Tuan Yang di-Pertua), supaya perkhidmatan Parlimen ini tidaklah terjadi seperti yang berlaku di setengah-setengah Kementerian. Misalnya, saya hendak beri satu contoh. Di Kementerian Pendidikan misalnya, banyak pegawai-pegawai P.T.D. berada di Kementerian Pendidikan tetapi pentadbiran persekolahan ditadbir, barangkali dinasihat, orang yang membuat cuti sekolah ini tidak tahu dengan pentadbiran sekolah, sebab saya baru mendapat maklumat bahawa cuti sekolah sekarang ini dipersingkatkan. Oleh sebab saya sebagai seorang guru, saya memahami tentang kerja guru. Jadi orang yang tidak mengetahui tentang perguruan diletakkan mentadbir di Kementerian Pendidikan. Begitu juga dengan di Parlimen ini. Kita hendak supaya perkara ini dapat dilaksanakan dengan baik supaya maruah Parlimen ini terjaga. Saya tidak mahu memanjangkan lagi, cuma lagi sekali saya mengucapkan tahniah kepada SPR dan menyokong penuh pindaan undang-undang ini.

Sekian, terima kasih.

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Haji Juhar bin Haji Mahiruddin): Saya beri kepada seorang Ahli lagi berucap. Minta Yang Berhormat sebelah sana. Yang Berhormat, sila. Lepas ini, Menteri jawab.

5.43 ptg.

Dr. Sanusi bin Daeng Mariok (Rantau Panjang): Tuan Yang di-Pertua, terima kasih banyak. Saya ingin turut sama membincangkan Akta yang sedang dibentangkan di hadapan kita pada semalam dan hari ini. Yang pertama sekali, saya hendak bincangkan tentang Perkara 65. Perkara 65 ialah membincangkan tentang perubahan yang hendak dilakukan terhadap Institusi Parlimen, iaitu Dewan Rakyat dan Dewan Negara. Pada umumnya, saya turut bersetuju sama dengan Ahli-ahli Yang Berhormat lain bahawa sebarang perubahan adalah dialu-alukan tetapi perubahan yang dialu-alukan itu ialah perubahan ke arah peningkatan, bukan perubahan ke arah menjejaskan kedudukan-kedudukan sesuatu pihak. Maka kita lihat kepada perubahan yang dikemukakan ini mengenai pentadbiran Parlimen. Walaupun perubahan yang dikemukakan di sini bukan mengenai Institusi Parlimen tetapi mengenai pentadbiran Parlimen. Tetapi kita melihat bahawa tidak ada sebarang rasional yang kita dapat lihat membolehkan perubahan seperti ini dan pembatalan Akta Parlimen yang lama dan diubah kepada yang baru ini yang membolehkan perubahan ini. Rasional yang kita lihat bahawa dengan perubahannya, aspek pentadbiran Parlimen ini ialah ke arah satu penguasaan dari luar. Kerana dengan menguasai pentadbiran Parlimen ini maka bererti Parlimen itu sendiri akan dikuasai. Maka kerana itu, saya bagi pihak PAS adalah menentang sama sekali sebarang perubahan yang bakal akan menjejaskan kedudukan dan kewibawaan Parlimen ini. Dari aspek perubahan, kami menyokong tetapi ke arah peningkatan.

Peningkatan patut diadakan perubahan meningkatkan kualiti perkhidmatan anggota dan pegawai-pegawai sokongan dengan mempertingkatkan segala aspek yang diperlukan. Meningkatkan kualiti dan aktiviti-aktiviti yang berlaku di dalam Dewan yang mulia ini

seperti perbahasan Ahli-ahli Parlimen, kewibawaan Ahli-ahli Parlimen dan pendekatan cara perbincangan Ahli-ahli Parlimen mestilah dipertingkatkan sesuai dengan kedudukan Parlimen sebagai Dewan yang tertinggi dan Dewan yang termulia. Maka kalau perubahan ke arah itu, sesungguhnya PAS adalah menyokong sepenuhnya. Tetapi kalau perubahan ke arah menguasai sehingga kedudukan dan status Parlimen itu akan terjejas dan tunduk kepada sesuatu keadaan dan sesuatu kuasa, maka kami akan menentang perubahan seperti itu.

Tuan Yang di-Pertua, demikian juga perubahan Perkara 46, secara umumnya penambahan yang dikemukakan iaitu penambahan 12 kawasan Parlimen di seluruh negara daripada 180 ke 192. Sebagai penambahan, sesuai dengan rasional yang diberikan oleh Yang Berhormat Menteri yang membentangkan iaitu meringankan sedikit beban tugas wakil-wakil rakyat dilihat dari aspek keluasan kawasan dan ramainya bilangan penduduk maka dari aspek ini penambahan itu adalah.....

Tuan R. Karpal Singh: (Bangun)

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Haji Juhar bin Haji Mahiruddin): Yang Berhormat, Yang Berhormat dari Jelutong bangun hendak minta jalan. Beri dia atau tidak?

Tuan R. Karpal Singh: Terima kasih. Ahli Yang Berhormat tadi ada sentuh mengenai penambahan kepada kerusi Parlimen lebih daripada 12 kerusi. Apakah penting, kualiti atau bilangan? Kualiti Ahli-ahli Parlimen atau bilangan? Adakah Ahli Yang Berhormat sedar bahawa Yang Amat Berhormat Perdana Menteri memperkecilkan Parlimen dengan tidak hadir. (*Tepuk*) Sekarang di sini banyak "hantu" sudah turun. Boleh dilihat. (*Ketawa*)

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Haji Juhar bin Haji Mahiruddin): Yang Berhormat.....

Tuan R. Karpal Singh: Semua Ahli ini.

Tuan Yim Chee Chong: (*Bangun*)

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Haji Juhar bin Haji Mahiruddin): Yang Berhormat minta penjelasan.

Tuan R. Karpal Singh: Saya ada diberi jalan.

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Haji Juhar bin Haji Mahiruddin): Minta penjelasan yang berkaitan, Yang Berhormat.

Tuan R. Karpal Singh: Adakah rakan saya sedar?

Seorang ahli: Berilah, tidak apa!

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Haji Juhar bin Haji Mahiruddin): Yang Berhormat.....

Tuan R. Karpal Singh: Apa yang dilaporkan di dalam Far Eastern Economic Review mengenai perangai Yang Amat Berhormat Perdana Menteri. Saya baca apa yang ada di sini.

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Haji Juhar bin Haji Mahiruddin): Yang Berhormat, Yang Berhormat.....

Tuan R. Karpal Singh: Saya baca dalam majalah ini.

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Haji Juhar bin Haji Mahiruddin): Yang Berhormat, sebentar. Yang Berhormat minta penjelasan. Jangan berucap.

Tuan R. Karpal Singh: Adakah Yang Berhormat sedar apa yang ada di dalam sini? Sila duduk! Saya bacakan apa yang ada dalam sini. (*Ketawa*) (*Tepuk*) Yang tidak sedar.....

Seorang Ahli: Boleh, boleh.

Tuan R. Karpal Singh: Saya quote:

"More recently, MPs have noted that Ministers attend Parliament less frequently than before. Prime Minister, Dato' Seri Dr. Mahathir bin Mohamad uses his office in Parliament when the House sits, but rarely appears on the front bench. More often than not, questions to Minister are answered by his Deputy or Parliamentary Secretary". "On some days", observers said, "The Government benches have been so empty that Parliament is in breach of the House quorum".

Ini kualiti. Kualiti Menteri-menteri yang ada di sini. Semua hantu. Hari ini datang ke sini oleh kerana.....

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Haji Juhar bin Haji Mahiruddin): Yang Berhormat.....

Tuan R. Karpal Singh: Saya belum habis lagi.

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Haji Juhar bin Haji Mahiruddin): Yang Berhormat.....

Tuan R. Karpal Singh: Siapa yang ada sini.

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Haji Juhar bin Haji Mahiruddin): Yang Berhormat, suka beri peringatan. Sebentar, Yang Berhormat.

Tuan R. Karpal Singh: Ministers.....

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Haji Juhar bin Haji Mahiruddin): Yang Berhormat.....

Tuan R. Karpal Singh: Saya belum habis.

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Haji Juhar bin Haji Mahiruddin): Yang Berhormat saya memperingatkan..... Yang Berhormat sebentar, saya hendak beri komen sedikit. Yang Berhormat diberi jalan.....

Dr. Sanusi bin Daeng Mariok: *(Bangun)*

Tuan Shahidan bin Kassim: *(Bangun)*

Wan Hanafiah bin Wan Mat Saman: *(Bangun)*

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Haji Juhar bin Haji Mahiruddin): Yang Berhormat, dia sudah bangun Yang Berhormat. Yang Berhormat Jelutong cukuplah. Yang Berhormat sebentar, ada point of order, Kota Setar.

Wan Hanafiah bin Wan Mat Saman: Tuan Yang di-Pertua, 36(4). Yang Berhormat Jelutong kata hantu. Dia menuju kepada Menteri-menteri, saya minta dia tarik balik.

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Haji Juhar bin Haji Mahiruddin): Yang Berhormat, perkataan hantu itu tidak elok digunakan. Yang Berhormat saya katakan perkataan itu tidak sesuai. Yang Berhormat perkataan hantu itu membawa erti yang tidak baik. Yang Berhormat tidak boleh guna. Ya, sila Yang Berhormat.

Tuan R. Karpal Singh: Saya bertanya, kurang ajar bolehkah digunakan. Kurang ajar boleh, Tuan Speaker, point of order.

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Haji Juhar bin Haji Mahiruddin): Yang Berhormat diminta meneruskan ucapan.

Tuan R. Karpal Singh: Point of order, Tuan Speaker.

Beberapa Ahli: Point of order berapa?

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Haji Juhar bin Haji Mahiruddin): Saya tidak dengar siapa yang bercakap, terlalu ramai yang bercakap.

Tuan R. Karpal Singh: Point of order, Tuan Speaker. Bolehkah point of order?

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Haji Juhar bin Haji Mahiruddin): Mana satu point of order.

Tuan R. Karpal Singh: Kurang ajar tadi. Perkataan kurang ajar boleh digunakan di dalam Parlimen, hantu tidak boleh?

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Haji Juhar bin Haji Mahiruddin): Yang Berhormat, saya buat ruling ya.

Tuan R. Karpal Singh: Kurang ajar boleh.

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Haji Juhar bin Haji Mahiruddin): Yang Berhormat, beri saya peluang untuk saya menjawab. Terlalu ramai Ahli-Ahli yang menjerit, saya tidak dengar apa yang dikatakan, ramai Ahli yang bercakap. Itu sebabnya kita mesti bercakap satu-satu. Saya tidak dengar. Minta Yang Berhormat sambung tanpa gangguan. *(Disampuk)* Saya tidak dengar. Kalau saya dengar, saya boleh buat ruling. Walaupun Yang Berhormat dekat dengan saya tetapi Yang Berhormat lain ramai yang bercakap, jadi saya tidak dengar. Saya minta Yang Berhormat sila teruskan. *(Disampuk)* Yang Berhormat, cukuplah.

Dr. Sanusi bin Daeng Mariok: Tuan Yang di-Pertua, bagi pendirian PAS, kualiti dan bilangan itu kedua-keduanya diperlukan. *(Tepuk)*

Yang keduanya, saya tidak menyedari bahawa mereka ini hantu kerana saya tidak takut. *(Tepuk)*

Tuan Yang di-Pertua, dari segi penambahan itu disokong berdasar kepada rasional yang diberikan. Cuma mungkin perlu dipertimbangkan dari segi adanya negeri-negeri yang tidak mendapat penambahan yang kalau dilihat dari segi rasional yang diberikan iaitu mengurangkan beban tugas Wakil Rakyat berdasarkan kepada kelulusan dan bilangan pengundi. Maka ini juga berlaku kepada negeri-negeri yang tidak ada peruntukannya di dalam perubahan seperti yang dicadangkan ini. Maka saya harap supaya keadaan ini dapat dipertimbangkan secara baik demi untuk keadilan. Walaupun kita boleh memahami bahawa di sebalik perkembangan yang ada ini, ada rasional-rasional yang lain.

Tuan Yang di-Pertua, cuma apa yang kita harapkan dan kita tekankan di sini bahawa ketika Suruhanjaya Pilihanraya membuat persempadanan berhubung-kait dengan penambahan ini, maka kita berharap bahawa persempadanan itu adalah dilakukan dengan penuh kebebasan, penuh keadilan dan penuh kesaksamaan. Bukan persempadanan itu dilakukan untuk kepentingan mana-mana pihak yang tertentu demi untuk kemurniaan amalan demokrasi di negara kita ini yang akan memberikan satu imej yang baik kepada kita, rakyat dan negara.

Tuan Yang di-Pertua, satu perkara lagi sehubungan dengan persempadanan ini iaitu tentang daftar pengundi yang dikeluarkan oleh Suruhanjaya Pilihanraya dan yang dilakukan pendaftarannya tamat hingga hari kelmarin atau semalam, jelas dapat kita menyaksikan bahawa di dalam senarai daftar undi, masih ramai rakyat yang berhak mengundi belum berdaftar. Ini ialah mungkin kaedah pendaftaran itu iaitu hanya membuka pendaftaran dua tiga jam sehari di tempat-tempat yang tertentu, di samping satu budaya rakyat yang kita lihat belum menyedari lagi tentang peri pentingnya mendaftarkan

diri sebagai pengundi ini menyebabkan ramai rakyat tidak begitu terdorong untuk pergi berusaha dan bekerja mendaftarkan dirinya. Selain dari itu, oleh kerana Suruhanjaya Pilihanraya menggunakan kakitangan-kakitangan sambilan menyebabkan kesulitan iaitu kadang-kadang rakyat pergi hendak mendaftarkan diri di tempat-tempat yang tertentu, maka di tempat itu tidak ada orang yang bertanggungjawab untuk menjalankan pendaftaran.

Demikian juga kita dapati di dalam senarai yang ada ini, yang kedengaran di Kelantan 700 pengundi yang didaftarkan dan digunakan semasa pilihanraya tahun 1990 yang lalu boleh mengundi dua kali. Kita pun tidak tahu usaha atau bagaimana keadaan ini boleh berlaku. Seorang rakyat boleh mengundi dua kali. Di kawasan saya sendiri, di Rantau Panjang berdasarkan kepada senarai C yang dikeluarkan oleh Suruhanjaya Pilihanraya tahun 1991 ada 365 pengundi yang boleh mengundi dua kali dan sebahagian daripada mereka itu kami telah kenalpasti. Pengundi-pengundi yang kami kenalpasti itu terdiri daripada orang-orang UMNO. Itu boleh dipersaksikan dan dibuktikan. Ini bukan omong-omong kosong, walaupun ia mungkin juga kebetulan.

Demikian juga di dalam senarai daftar pengundi-pengundi ini masih kedapatan lagi orang-orang yang telah meninggal dunia, masih tercatat namanya di situ. Dan berlaku juga di dalam amalan ataupun proses persenaraian calon-calon ataupun nama-nama pengundi ini, perpindahan-perpindahan yang agak luar biasa. Perpindahan-perpindahan yang dimatlamatkan kepada sesuatu kedudukan dan keadaan sesuatu perkembangan berdasarkan kepada suatu istilah iaitu bermastautin. Yang kesemuanya ini, kalau dicampurkan membayangkan kepada kita bahawa di hadapan kita, apa yang dikeluarkan oleh SPR itu adalah satu senarai pengundi-pengundi yang

tidak bersih sepenuhnya, yang tidak penuh dengan pengundi-pengundi yang berhak mengundi dan yang ada itu pun tidak bersih sepenuhnya.

Maka kerana itu mungkin tidak keterlaluan kalau PAS mecadangkan di sini supaya semua Daftar Pengundi yang ada pada hari ini, yang ada dalam SPR dikaji semula dengan cara mendapatkan pendaftaran pengundi itu melalui Jabatan Pendaftaran Negara iaitu tiap-tiap rakyat yang berhak atau sudah sampai masanya ia boleh mengundi, maka dia diambil daripada sana untuk dijadikan sebagai senarai daftar pengundi-pengundi, berdasarkan kepada alamat, bukan berdasarkan kepada istilah "bermastautin". Maka dengan ini boleh mengatasi banyak perkara dan ini boleh membawa kepada akan wujudnya satu daftar pengundi yang betul-betul bersih, yang betul-betul hakiki di samping mungkin ia boleh mengurangkan sedikit-sebanyak perbelanjaan urusan ini. Dan mungkin banyak lagi rasional-rasional lain kalau sekiranya hal ini boleh difikirkan.

Tuan Yang di-Pertua, perkara yang lain ialah mengenai pengundi-pengundi pos. Kita menghormati dan menerima pengundi-pengundi pos ini, tetapi kita mengharapkan supaya proses perjalanan pengundian di peringkat pos ini biarlah benar-benar meyakinkan tentang amalan demokrasi yang sebenar-benarnya supaya berjalan dengan disaksikan. Oleh kerana itu kita mencadangkan supaya pengundian di peringkat pos ini dibenarkan wakil-wakil parti yang bertanding menyaksikan sama akan proses pengundian itu termasuk Suruhanjaya Pilihanraya. Kalau sekiranya ini tidak boleh dilakukan, kita minta supaya undi pos ini dilakukan di tepi atau tidak berjauhan daripada tempat-tempat larangan pengundian pos itu yang dijalankan selama ini, supaya wakil-wakil parti atau wakil-wakil

calon termasuk SPR ini dapat menyaksikan proses perjalanan pengundian itu bagi lebih meyakinkan lagi dan lebih mengindahkan amalan demokrasi berjalan di atas negara kita.

Tuan Yang di-Pertua, itulah sahaja pandangan saya di dalam hal ini yang saya kira dapat difahami dan saya mengucapkan berbanyak-banyak terima kasih.

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Haji Juhar bin Haji Mahiruddin): Yang Berhormat Menteri diminta jawab.

Tuan R. Karpal Singh: Tuan Speaker, on a point of order.

Menteri Kebudayaan, Kesenian dan Pelancongan (Dato' Sabbaruddin Chik): Tuan Yang di-Pertua.....

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Haji Juhar bin Haji Mahiruddin): Yang Berhormat, Yang Berhormat bangun untuk apa?

Dato' Sabbaruddin Chik: Itu berdiri buat apa?

Tuan Yang di-Pertua.....

Tuan R. Karpal Singh: Tuan Speaker, bolehkah saya.....

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Haji Juhar bin Haji Mahiruddin): Yang Berhormat, saya sudah beri notis bahawa Menteri menjawab selepas ini.

Tuan R. Karpal Singh: Tuan Speaker, ini mengenai.....

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Haji Juhar bin Haji Mahiruddin): Ya, saya sudah membuat keputusan, Yang Berhormat.

Tuan R. Karpal Singh: 5 minit sahaja.

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Haji Juhar bin Haji Mahiruddin): Tidak boleh, Yang Berhormat.

USUL

WAKTU MESYUARAT DAN URUSAN YANG DIBEBAHKAN DARIPADA PERATURAN MESYUARAT

Dato' Sabbaruddin Chik: Tuan Yang di-Pertua, saya mohon mencadangkan:

Bahawa mengikut peruntukan Peraturan Mesyuarat 12(1), Dewan ini tidak akan ditangguhkan hari ini sehingga semua perbahasan ke atas Rang Undang-undang Perlembagaan (Pindaan) sebagaimana yang tertera di dalam Aturan Urusan Mesyuarat untuk hari ini selesai dipertimbangkan dan diputuskan, dan selepas itu Dewan ini hendaklah ditangguhkan sehingga pukul 2.30 petang esok.

Menteri Perpaduan Negara dan Pembangunan Masyarakat (Dato' Napsiah binti Omar): Tuan Yang di-Pertua, saya mohon menyokong.

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Haji Juhar bin Haji Mahiruddin): Ahli-ahli Yang Berhormat, saya kemukakan masalah bagi diputuskan iaitu seperti yang dicadangkan tadi hendaklah disetujui.

Usul dikemuka bagi diputuskan, dan disetujui.

Diputuskan,

Bahawa mengikut peruntukan Peraturan Mesyuarat 12(1), Dewan ini tidak akan ditangguhkan hari ini sehingga semua perbahasan ke atas Rang Undang-undang Perlembagaan (Pindaan) sebagaimana yang tertera di dalam Aturan Urusan Mesyuarat untuk hari ini selesai dipertimbangkan dan diputuskan, dan selepas itu Dewan ini hendaklah ditangguhkan sehingga pukul 2.30 petang esok.

RANG UNDANG-UNDANG PERLEMBAGAAN (PINDAAN)

Perbahasan disambung semula

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Haji Juhar bin Haji Mahiruddin): Yang Berhormat Menteri, sila jawab.

6.07 ptg.

Menteri di Jabatan Perdana Menteri dan Menteri Undang-undang (Dato' Syed Hamid bin Syed Jaafar Albar): Tuan Yang di-Pertua, terlebih dahulu saya ingin mengucapkan terima kasih atas pandangan-pandangan dan cadangan-cadangan yang dibuat oleh Ahli-ahli Yang Berhormat semasa membahaskan Rang Undang-undang Perlembagaan (Pindaan) 1992 ini.

Saya akan cuba menjawab pandangan-pandangan dan cadangan-cadangan yang dibangkitkan yang menggambarkan sikap positif dan tidak cuba menggunakan Dewan yang mulia ini sebagai satu medan politik sempit DAP. *(Tepuk)*

*(Tuan Yang di-Pertua
mempengerusikan Mesyuarat)*

Tuan Yang di-Pertua, ramai Ahli Yang Berhormat telahpun bangun membahaskan cadangan pindaan kepada Perkara 46 Perlembagaan Persekutuan. Ahli Parlimen dari Bayan Baru mempersoalkan bagaimana bilangan 12 kerusi Parlimen yang dicadangkan itu ditentukan. Ingin saya jelaskan di sini bahawa penentuan 12 kerusi dibuat berdasarkan kepada purata nasional dibandingkan dengan bilangan pemilihan tiap-tiap negeri, purata nasional adalah lebih kurang 47,000. Negeri-negeri yang telah mempunyai bilangan bahagian yang banyak dan purata pemilihnya bagi tiap-tiap bahagian hampir sama dengan purata nasional,

maka negeri berkenaan tidak mendapat tambahan. Kalau pindaan itu dikatakan untuk faedah Barisan Nasional, bagaimana dengan negeri Kelantan yang juga mendapat pertambahan Kerusi Parlimen.

Yang Berhormat dari Bayan Baru, Kota Melaka dan Kok Lanas mempersoalkan kenapa Pulau Pinang, Melaka dan Sabah tidak mendapat pertambahan kerusi.

Suka saya jelaskan di sini bahawa negeri-negeri berkenaan tidak ditambah kerusi kerana purata pemilih Parlimen di negeri-negeri berkenaan adalah hampir menyamai purata pemilih Parlimen keseluruhan iaitu 47,000.

Tuan Yang di-Pertua, saya ingin menarik perhatian kepada kenyataan DAP tidak lama dahulu iaitu semasa pilihanraya 1990, yang menyatakan bahawa mereka tidak akan mempunyai peluang untuk menawan Pulau Pinang, kerana DAP beranggapan Kerajaan akan menambah kawasan. Oleh kerana itu sekarang Kerajaan tidak mengubah kawasan di Pulau Pinang dan akan bersedia berdepan dengan DAP atas keadaan yang sama yang terdapat pada tahun 1990. *(Tepuk)*

Tuan Lim Guan Eng: *(Bangun)*

Dato' Syed Hamid bin Syed Jaafar Albar: Tuan Yang di-Pertua, memandang masa, biar saya teruskan.

Tuan Yang di-Pertua: Baiklah.

Dato' Syed Hamid bin Syed Jaafar Albar: Saya tidak perlu melayan orang-orang yang bercakap dari tepian.

Yang Berhormat dari Bayan Baru dan Kota Melaka juga mempersoalkan kenapa Suruhanjaya Pilihanraya membuat kajian awal sebelum 8 tahun. Saya fikir Yang Berhormat ini dalam keghairahan, barangkali dia kurang teliti, kita faham ketidakarifannya. Barangkali

Yang Berhormat tidak faham peraturan ulangkajian dan persempadanan semula bahagian pilihanraya.

Saya beritahu kepada Yang Berhormat mengikut Seksyen 4, Jadual Ketigabelas Perlembagaan Persekutuan, urusan persempadanan secara rasmi hanya bermula apabila laporan awal persempadanan diserahkan kepada Yang di-Pertua Dewan Rakyat dan Yang Amat Berhormat Perdana Menteri serta disiarkan dalam *Warta* serta notis dalam akhbar mengenai cadangan persempadanan yang hendak dilaksanakan. SPR tidak akan mempersempadankan kawasan pilihanraya sebelum.....

Tuan Ahmad bin Nor: *(Bangun)*

Tuan Yang di-Pertua: Ya.....

Dato' Syed Hamid bin Syed Jaafar Albar: Biar saya hendak habiskan ini.

Tuan Yang di-Pertua: Dia tidak beri jalan.

Dato' Syed Hamid bin Syed Jaafar Albar: Tidak akan mempersempadankan kawasan-kawasan pilihanraya sebelum tempoh 8 tahun itu tiba.....

Tuan Ahmad bin Nor: *(Menyampuk)*

Tuan Yang di-Pertua: Dia tidak beri jalan, Yang Berhormat.

Dato' Syed Hamid bin Syed Jaafar Albar: Itulah kita bercakap berkenaan demokrasi, ikut peraturan, sekarang tidak hendak ikut peraturan, duduk dahulu.....

Tuan Ahmad bin Nor: *(Menyampuk)*

Dato' Syed Hamid bin Syed Jaafar Albar: Saya tidak beri jalan, sila duduk. Macam Yang Berhormat itu saya tidak takut, saya terangkan ini supaya Yang Berhormat tidak duduk dalam alam jahil.

SPR boleh menjalankan kajian selepas 8hb November, 1992 dan SPR akan melaksanakan tugas setelah tempoh itu tiba.

Yang Berhormat yang berkenaan jangan bimbang; SPR akan mematuhi sepenuhnya peraturan yang ditetapkan oleh Perlembagaan. Sekiranya ada kajian dibuat oleh SPR itu mungkin tindakan pentadbiran biasa yang perlu dijalankan oleh SPR sebagai persediaan untuk melaksanakan tugas rasminya apabila tempoh yang dibenarkan oleh undang-undang.

Tuan Yang di-Pertua, berkenaan dengan prinsip one man one vote.....

Dr. Tan Seng Giaw: (*Bangun*)

Tuan Yang di-Pertua: Yang Berhormat Kpong bangun Yang Berhormat. Hendak beri jalan atau tidak?

Dato' Syed Hamid bin Syed Jaafar Albar: Sekarang 6.10 petang Yang Berhormat, saya habiskanlah. Kalau tidak, saya boleh layan Yang Berhormat, tetapi hari ini saya tengok DAP sudah bercakap banyak sangat.

Berkenaan dengan prinsip one man one vote ini, dengan izin, dicabul yang didakwa oleh Yang Berhormat dari Kota Melaka itu adalah tidak benar dan menunjukkan ketidak fahaman ke atas prinsip one man one vote. Prinsip itu terus kekal dan tidak tergugat. Tetapi ia nampaknya dari kaca DAP tidak menguntungkannya. Saya tidak tahu pasal apa DAP sekarang sudah hilang langsung keyakinannya. Jadi kita tahu DAP memanglah sudah tidak ada modal sebab itulah dibawa unsur-unsur yang cuba memalingkan pandangan kepada keadaan sebenar. Tidak ada rakyat yang diketepikan haknya untuk mengundi. Itu maknanya one man one vote. Dan tidak ada seorang rakyat yang dihalang untuk menjadi calon untuk berkhidmat kepada rakyat.

Tuan Yang di-Pertua, Ahli-ahli Yang Berhormat juga telah membahaskan

mengenai cadangan pindaan kepada Perkara 65 Perlembagaan. Saya mengucapkan terima kasih kepada Ahli-ahli Yang Berhormat yang menyokong cadangan pindaan ini yang bertujuan untuk memberi peluang kepada kerjaya yang lebih kepada kakitangan-kakitangan sokongan Parlimen yang ada sekarang. Saya fikir tidak perlu kakitangan-kakitangan Parlimen berasa khuatir tentang hasrat dan tujuan pindaan ini. Ia bertujuan untuk memberikan perkhidmatan yang licin, yang kemas bagi menentukan Parlimen sebagai badan tertinggi di dalam negara ini dapat menguruskan pentadbirannya dengan baik dan sempurna. Walau bagaimanapun, di atas perkara yang dibangkitkan oleh Yang Berhormat dari Baya Baru, Kok Lanas dan Kota Melaka yang mendakwa pindaan ini mencabul kuasa autonomi Parlimen, suka saya jelaskan bahawa mereka telah bercakap di atas perkara yang tidak mempunyai hubungkait langsung. Cuba mengaburi mata dan pandangan ramai daripada keadaan sebenar. Keadaan yang sebenar ialah Ahli-ahli Parlimen yang berkuasa mengendalikan Parlimen. Pindaan ini bukan mengambil kuasa daripada Ahli-ahli Parlimen; Ahli Parlimen dan ketinggian Parlimen tetap ada melainkan dicemarkan dari masa ke semasa oleh DAP. (*Tepuk*)

Suka saya jelaskan bahawa pindaan ini sebenarnya bukanlah campur tangan badan Eksekutif terhadap badan Legislatif sebagaimana yang didakwa. Perkhidmatan Parlimen lebih merupakan Urusetia kepada Parlimen dan ianya lebih bersifat pentadbiran dan penyelarasan. Ianya tidak terlibat langsung dengan hak dan ketinggian Parlimen. Buat masa ini pula DAP berminat dengan kakitangan Parlimen, hairan juga saya dengan Ahli DAP ini. Sedangkan penggubalan undang-undang, tidak terkena. Begitu juga dasar-dasar Kerajaan. Ianya bertugas mengikut arahan Parlimen dan ini akan terus dijalankan. Soal campurtangan urusan Parlimen khasnya dari badan Eksekutif terhadap Legislatif tidak timbul langsung di sini.

Tuan Yang di-Pertua, berhubung dengan jawatan Setiausaha Dewan Rakyat dan Setiausaha Dewan Negara ianya akan diisi oleh pegawai-pegawai dari Perkhidmatan Awam Am Persekutuan. Perlu diingatkan proviso kepada existing provision Article 65(2) dengan izin, sudahpun tidak menghalang perlantikan ke jawatan Setiausaha itu daripada mereka yang terdiri daripada Perkhidmatan Awam Am Persekutuan. Apa yang kita perkenalkan bukan perkara baru, hanya diperluaskan perkara itu. Jelaslah, pindaan perkara ini tidak membawa konsep baru. Kerajaan yang akan meneliti, menimbang dan memutuskan perkhidmatan yang sesuai untuk mengisi jawatan ini. Sungguhpun begitu, pengisian sesuatu jawatan itu adalah bergantung kepada jenis tugas dan tanggungjawab yang akan dijalankan.

Dalam soal jawatan Setiausaha kedua-dua Dewan Rakyat dan Dewan Negara, tugas mereka lebih bercorak pentadbiran, urusan personel, penyelarasan dan kajian pembangunan pentadbiran. Oleh yang demikian, Kerajaan akan menentukan apakah skim perkhidmatan yang bersesuaian dengan corak tugas dan tanggungjawab seperti ini.

Menyentuh mengenai cadangan Kerajaan menimbangkan penyerapan pegawai-pegawai ini ke perkhidmatan yang sewajarnya, maka sukacita dinyatakan di sini bahawa Kerajaan akan menimbangkan urusan penyerapan ini dengan teliti dan ianya akan diserapkan ke perkhidmatan yang sejajar dengan tugas dan tanggungjawab yang dilaksanakan sekarang.

Mengenai pertanyaan Yang Berhormat dari Pasir Mas tentang fasal 7(e) iaitu berkaitan dengan kakitangan sudah sampai umur 55 tahun, suka saya jelaskan di sini bahawa fasal tersebut ialah untuk memastikan ada peruntukan yang terpakai bagi dua kategori kakitangan iaitu:

(a) kakitangan yang tidak mahu memilih memasuki Perkhidmatan Awam Am;

(b) kakitangan yang sedia ada yang mungkin berumur lebih 55 tahun dan oleh itu tidak boleh memilih untuk memasuki Perkhidmatan Awam Am kerana ada kakitangan sudah melebihi/melewati usia 55 tahun.

Kedudukan kategori ini tidak wajar terjejas dan peruntukkan khusus ini perlu untuk menjamin dan melindungi hak mereka.

Tuan Yang di-Pertua, ada beberapa perkara lagi yang suka saya sentuh iaitu perkara-perkara yang dibawa oleh Ahli Yang Berhormat daripada Tumpat berkenaan dengan pertambahan kerusi Parlimen yang meliputi semua negeri. Saya suka jelaskan sekali lagi, kriteria yang dipakai khususnya dari segi bilangan pemilih dan keluasan kawasan tidak membolehkan beberapa buah negeri dicadangkan untuk ditambah kerusi oleh kerana negeri-negeri berkenaan telah dikira mempunyai kerusi yang sudah mencukupi. Purata sebagaimana yang saya katakan tadi pemilih nasional bagi kerusi Parlimen ialah 47,000.

Yang Berhormat daripada Klang mengata mengapa tidak seimbang bilangan pemilih di antara bahagian-bahagian pilihanraya Parlimen di Selangor. SPR belum membuat cadangan persempadanan lagi. Soal ini tidak perlu dibangkitkan sekarang. Kalau tidak, kita akan melibatkan kebebasan Suruhanjaya Pilihanraya.

Perkara yang dibangkitkan oleh Yang Berhormat dari Padas berkenaan Perkara 2(b) Perlembagaan mengatakan bahawa persempadanan kawasan pilihanraya perlu mendapat izin negeri. Perkara 2(b) ialah berkenaan sempadan negeri bukan persempadanan kawasan pilihanraya sesuatu negeri. Dalam

persempadanan kawasan pilihanraya, sempadan sesuatu negeri dengan negeri jirannya tidak tersentuh langsung.

Berkenaan dengan perbezaan yang dibawa oleh Yang Berhormat dari Kota Melaka antara Ulu Rajang 7 kali ganda kurang daripada Puchong. Suka saya jelaskan di sini Ulu Rajang ialah dalam unit persempadanan yang berlainan iaitu Sarawak. Puchong dalam unit Semenanjung. Yang Berhormat berkenaan mungkin tidak pernah sampai ataupun faham berkenaan dengan Ulu Rajang ini. Jika ia pernah sampai, beliau mungkin mencadangkan supaya Ulu Rajang ini dipecah dua atau tiga kerana geography dan demographynya yang begitu unik. Jadi, biar kita tahu sebelum kita capak. Yang Berhormat berkenaan tidak haruslah timbulkan fakta-fakta seperti ini dalam keadaannya sekarang. Kita boleh membincangkan perkara ini dengan lebih lanjut apabila diselesaikan persempadanan kelak.

Tuan Yang di-Pertua, kepada perkara-perkara yang disentuh oleh semua Ahli-ahli Yang Berhormat yang tidak sempat saya menjawabnya Kerajaan akan memberikan perhatian yang sewajarnya. Terima kasih. (*Tepuk*)

Tuan Yang di-Pertua: Ahli-ahli Yang Berhormat, masalahnya ialah bahawa Rang Undang-undang ini dibaca kali yang kedua sekarang. Dan oleh sebab mengikut peruntukan Perkara 159 Perlembagaan, Rang Undang-undang Perlembagaan (Pindaan) ini memerlukan sokongan pada Bacaan Kali Yang Kedua dan Ketiga dengan undi sebanyak tidak kurang daripada 2/3 dari jumlah bilangan ahli Majlis Dewan ini.

Maka mengikut Peraturan Mesyuarat 46(5) saya memerintahkan supaya satu belah bahagian diadakan sekarang. Sila bunyikan loceng.

Loceng dibunyikan.

Dewan berbelahbahagi.

Tuan Yang di-Pertua: Ahli-ahli Yang Berhormat, inilah keputusannya:

Yang Bersetuju — 121 orang

Yang Tidak Bersetuju — 37 orang

Yang Tidak Mengundi — 1 orang

YANG BERSETUJU:

Dato' Abang Abu Bakar bin Datu

Bandar Abang Haji Mustapha

Tuan Abdol Mulok bin Awang
Damit

Dato' Abdul Ajib bin Ahmad

Tuan Abdul Ghafar bin Baba

Tuan Abdul Ghani bin Othman

Tuan Haji Abdul Hamid bin Abdul
Rahman

Dato Dr. Haji Abdul Hamid bin Haji
Othman

Dato' Abdul Kadir bin Haji Sheikh
Fadzir

Tuan Abdul Malek Munip

Dato' Abdul Raman bin Suliman

Tuan Haji Abdul Rashid bin
Muhammad

Datuk Patinggi Tan Sri Haji Abdul
Taib Mahmud

Datuk Abdullah bin Haji Ahmad
Badwi

Dato' Dr. Abdullah Fadzil bin Che
Wan

Dato' Haji Abu Hassan bin Haji
Omar

Dato' Dr. Affifudin bin Haji Omar
Tuan Ahmad bin Omar

Tuan Ahmad Shukri bin Haji
Hassan

Dato' Alias bin Md. Ali

Dato Amir Kahar bin Tun Datu
Mustapha

Dato' Seri Anwar bin Ibrahim

Raja Dato' Ariffin bin Raja
Sulaiman

Tuan Haji Awang bin Jabar

Tuan Haji Badruddin bin Amiruldin

Datuk Haji Basri bin Bajuri
 Tuan Billy Abit Joo
 Dato' Chan Kong Choy
 Che Ibrahim bin Mustafa
 Tuan Peter Chin Fah Kui
 Tuan Chor Chee Heung
 Tuan Chua Jui Meng
 Datuk Daniel Tajem Anak Miri
 Tuan Haji Daud bin Dato'Haji Taha
 Datuk Dominic Joseph Puthucheary
 Tuan Douglas Unggah Embas
 Dato' Haji Fauzi bin Haji Abdul Rahman
 Dr. Fong Chan Onn
 Dato' Syed Hamid bin Syed Jaafar Albar
 Tuan Haji Hamzah bin Haji Mohamed Zain
 Tuan Haji Ibrahim bin Ali
 Tuan Haji Ibrahim bin Jendol
 Lt. Kol. (B) Ibrahim bin Sareh
 Tuan Haji Ishak bin Arshad
 Dato' Ismail bin Said
 Dr. Haji Jamaluddin bin Haji Jarjis
 Tuan James Jimbun Anak Pungga
 Tuan Jawah Anak Gerang
 Tuan Haji Juhar bin Haji Mahiruddin
 Dato' Megat Junid bin Megat Ayob
 Tuan kang Chow Oh
 Tuan Kerk Choo Ting
 Dato' K. Kumaran
 Tuan Law Hieng Ding
 Dato' Lee Kim Sai
 Dr. Leo Michael Toyad
 Datuk Leo Moggie anak Irok
 Dato' Lim Ah Lek
 Dato' Seri Dr. Lim Keng Yaik
 Datin Ling Chooi Sieng
 Dato' Seri Dr. Ling Liong Sik
 Dato' Loke Yuen Yow
 Tuan Haji Mahbud bin Haji Hashim
 Dato' Haji Tengku Mahmud bin Tengku Mansor

Dato' M. Mahalingam
 Dr. T. Marimuthu
 Tuan Michael Lisa Kaya @ Gor Kaya
 Dato' Dr. Mohamad Yusof bin Haji Mohamed Nor
 Dato' Mohamed bin Jamrah
 Dato' Mohamed bin Rahmat
 Tuan Mohamed Kamal bin Hussain
 Tuan Mohamed Khaled bin Nordin
 Dato' Haji Mohammad Abu Bakar bin Rautin Ibrahim
 Dato' Haji Mohd. Khalid bin Mohd Yunus
 Dato' Seri Haji Mohd. Najib bin Tun Haji Abdul Razak
 Tuan Mohd. Noh bin Rajab
 Dato' Haji Mohd. Shariff bin Jajang
 Tuan Mohd. Sharif bin Haji Omar
 Tuan Mohd. Tamrin bin Abdul Ghafar
 Tuan Mohd. Yasin bin Kamari
 Tuan Haji Mohd. Zihin bin Haji Mohd. Hassan
 Tun Datu Haji Mustapha bin Datu Harun
 Dato' Napsiah binti Omar
 Tuan Nasruddin bin Haji Alang Saidin
 Dr. Nawawi bin Mat Awin
 Tuan Ong Ka Ting
 Tuan Ong Tee Keat
 Tuan Ong Tin Kim
 Tuan Othman bin Abdul
 Tuan G. Palanivel
 Dr. Patau Rubis
 Datuk Peter Tinggom anak Kamarau
 Dato' Haji Qamaruz Zaman bin Haji Ismail
 Tuan Railey bin Haji Jaffrey
 Tuan Robert Lau Hoi Chew
 Puan Rohani binti Abd. Karim
 Tuan Ruhanie bin Haji Ahmad

Dato' Sabbaruddin Chik
 Tuan Saidin @ Yusof bin Adam
 Tan Sri Datuk Haji Sakaran bin Dandai
 Dato' Seri S. Samy Vellu
 Datuk Seri Sanusi bin Junid
 Tuan Shahidan bin Kassim
 Dato' Dr. Siti Zaharah binti Haji Sulaiman
 Puan Siti Zainabon binti Abu Bakar
 Tuan S.S. Subramaniam
 Dato' Dr. Sulaiman bin Haji Daud
 Dato' Dr. Suleiman bin Mohamed
 Dato' Mohd. Tajol Rosli bin Mohd. Ghazali
 Cik Teng Gaik Kwan
 Tuan Thomas Salang Siden
 Dato' Dr. Ting Chew Peh
 Tuan Wahab bin Suhaili
 Dato' Wan Abu Bakar bin Wan Mohamad
 Wan Hanafiah bin Wan Mat Saman
 Wan Junaidi bin Tuanku Jaafar
 Datuk Amar James Wong Kim Min
 Dato Wong See Wah
 Tuan Woon See Chin
 Tuan Yim Chee Chong
 Dato' Alexander Yu Lung Lee
 Datin Paduka Hajah Zaleha binti Ismail

YANG TIDAK BERSETUJU:

Tuan Haji Abdul Hadi bin Haji Awang
 Datuk Haji Abdul Manan bin Othman
 Tuan Haji Nik Abdullah bin Haji Arshad
 Tuan Ahmad bin Nor
 Tuan Haji Bunyamin bin Yaakob
 Tuan Chian Heng Kai
 Tuan Fong Kui Lun
 Tuan Foo Piew Kok

Tuan Haji Ibrahim bin Mahmood
 Tuan Ibrahim bin Pateh Mohamed
 Puan Hajah Ilani binti Dato Haji Isahak
 Tuan Joseph Muah Ak Ikeh
 Tuan R. Karpal Singh
 Tuan Kerk Kim Hock
 Dr. Kua Kia Soong
 Tuan Lau Dak Kee
 Tuan Liew Ah Kim
 Tuan Lim Guan Eng
 Tuan Lim Hock Seng
 Tuan Michael Asang
 Tuan Haji Mohamad bin Sabu
 Tuan Nurnikman bin Abdullah
 Tuan Radin Malleh
 Tuan Richard Riot Anak Jaem
 Tengku Tan Sri Razaleigh Hamzah
 Dr. Sanusi bin Daeng Mariok
 Tuan Sim Kwang Yang
 Tuan Haji Sukri bin Haji Mohamed
 Tuan Tan Kok Wai
 Dr. Tan Seng Giaw
 Tuan Haji Wan Mohd. Jamil bin Wan Mahmood
 Wan Omar bin Wan Majid
 Tuan Wong Wing On
 Tuan Vun Shin Choi @ Joseph Voon
 Tuan Jason Wong Sing Nang
 Tuan Geoffrey Yee Ling Fook
 Tuan Philip Yong Chiew Lip

YANG TIDAK MENGUNDI:

Tuan Harrison Ngau Laing

Tuan Yang di-Pertua: Oleh sebab tidak kurang daripada 2/3 yang telah mengundi bersetuju, Rang Undang-undang ini dibacakan kali yang kedua sekarang.

Rang Undang-undang dibacakan kali yang kedua dan diserahkan kepada Jawatankuasa sebuah-buah Majlis.

Dewan bersidang sebagai Jawatankuasa.

(Tuan Yang di-Pertua
mempengerusikan Jawatankuasa)

Fasal 1 hingga 7—

Dr Tan Seng Giaw: (*Bangun*)

Tuan Pengerusi: Sila.

6.30 ptg.

Dr Tan Seng Giaw (Keping): Tuan Pengerusi, nampaknya kali yang pertama, buat beberapa bulan kita tidak nampak begitu ramai (*Disampuk*) (*Ketawa*) sebut pun tidak boleh—ini menunjukkan Menteri-menteri tidak pernah datang, itu yang kacau sekarang, kecuali Yang Amat Berhormat Timbalan Perdana Menteri, dia ada datang banyak kali. (*Ketawa*)

Tuan Pengerusi: Yang Berhormat, apa yang hendak berucap itu? (*Ketawa*)

Dr Tan Seng Giaw: *Fasal 7(e)* berbunyi:

“(e) mana-mana anggota kakitangan Majlis Parlimen yang tidak memilih atau tidak boleh memilih oleh sebab telah mencapai umur 55 tahun untuk menjadi anggota perkhidmatan awam am Persekutuan hendaklah terus menjadi anggota Perkhidmatan Parlimen atau atas terma-terma dan syarat-syarat yang tidak kurang baiknya daripada yang terpakai baginya sebelum sahaja Akta ini mula berkuatkuasa seolah-olah Akta Perkhidmatan Parlimen 1963 telah tidak dimansuhkan.”

Tuan Pengerusi, sekiranya Akta Perkhidmatan Parlimen 1963 telahpun dimansuhkan, siapakah yang akan memastikan bahawa ahli-ahli yang berkenaan dapat menikmati syarat-syarat dan terma-terma yang telah ditetapkan sebelum ini? Saya minta

Yang Berhormat supaya menerangkan siapakah yang akan memastikan, kerana ini satu kesamaran faham di sini yang tidak begitu teliti dan yang mungkin akan mengelirukan apabila Rang Undang-undang ini dapat dikuatkuasakan kelak. Bolehkah Yang Berhormat menerangkan bagaimana kita dapat memastikan? Memandangkan itu, Tuan Pengerusi, daripada hujah-hujah yang telah saya dengar, hampir 100% yang menimbulkan kesangsian mengenai pindaan ini, maka adalah baik bagi Yang Berhormat menerangkan dengan lebih teliti. Sekian, terima kasih.

Tuan Pengerusi: Dalam Jawatankuasa, dua tiga kali boleh bangun. Yang Berhormat Menteri, hendak jawab dahulu atau tidak?

Dato' Syed Hamid bin Syed Jaafar Albar: Sekali, Tuan Pengerusi.

6.32 ptg.

Tuan Ahmad bin Nor (Bayan Baru): Terima kasih, Tuan Pengerusi. Saya ingin menyentuh berhubung dengan Fasal 2 dan Fasal 3 yang ada kaitan dengan Perkara 46 dan Perkara 113. Saya ingin tahu adakah negeri-negeri di dalam Malaysia yang terlibat dalam perubahan ataupun kajian semula persempadanan kawasan pilihanraya ini akan diberi peluang untuk dirunding. Sebab saya rasa hairan proses ini tidak dibuat dan tiba-tiba kita telah mencadangkan 12 kerusi tambahan. Jadi, saya hendak tahu sama ada selepas Rang Undang-undang ini diluluskan, Suruhanjaya Pilihanraya akan diberi peluang untuk berunding ataupun menerima pandangan, pendapat negeri-negeri berhubung dengan keputusan mengenai pertambahan 12 kerusi yang telah dibuat, lebih-lebih lagi negeri-negeri yang tidak langsung di peruntukkan tambahan kerusi-kerusi. Saya ingin tahu daripada Menteri. Kalaulah ini yang berlaku, saya rasa tidak patutlah kalau negeri-negeri tidak diajak berunding berhubung dengan penentuan kawasan Parlimen.

Begitu juga dalam soal penambahan jika berlaku untuk kawasan Dewan Undangan Negeri. Kerajaan Menetapkan, kemudian Negeri terpaksa mengikut keputusan Kerajaan. Sebab ini ditetapkan pada 12, kalau tidak ditetapkan, kita faham, makna kata kuasa diberi, kebebasan diberi kepada Suruhanjaya Pilihanraya untuk membuat kajian. Tetapi jikalau kita lihat Fasal 2 dan Fasal 3, makna kata perkara ini tidak berbangkit lagi, ia akan terus dilaksanakan mengikut kehendak Kerajaan yang mana Suruhanjaya Pilihanraya diarah untuk melaksanakan.

Tuan Pengerusi, saya juga ingin mempertikaikan soal Fasal 7. Fasal 7 ialah berhubung dengan kedudukan anggota kakitangan Perkhidmatan Parlimen yang akan dipindah untuk menjadi pegawai ataupun kakitangan Perkhidmatan Awam Am. Saya ingin tahu daripada Menteri, berapa ramaikah anggota yang ada sekarang ini dalam Perkhidmatan Parlimen yang sudah lebih lanjut daripada umur 55 tahun? Kalau saya tidak silap, ada lebih kurang 170 anggota—tidak ramai. Tetapi daripada 170 orang ini, berapa orangkah yang telahpun genap umur 55 tahun? saya ingin tahu bagaimanakah peraturan mereka ini telahpun dipilih sebelum ini? Walaupun mereka genap 55 tahun, tetapi mereka dipilih. Siapakah yang berkuasa untuk memilih mereka dan selepas Rang Undang-undang ini dilaksanakan, apakah kedudukan mereka yang 55 tahun ini? Kerana mereka ini secara automatik tidak boleh memasuki Perkhidmatan Awam Am, sebab mereka sudah melebihi umur 55 tahun. Ini adalah disebut dengan jelasnya dalam Fasal 7. Bagaimanakah kedudukan mereka yang telahpun berumur lebih daripada 55 tahun? Adakah mereka berpeluang untuk mendapat satu terma baru supaya mereka dapat sambung semula sepertimana kedudukan mereka sekarang dalam Perkhidmatan Parlimen? Ini saya minta Menteri memberi penjelasan dengan cara lebih baik.

Dr Tan Seng Giaw: (*Bangun*)

Tuan Pengerusi: Nanti sekejap, Kok Lanas.

6.35 ptg.

Tuan Haji Sukri bin Haji Mohamed (Kok Lanas): Tuan Pengerusi, saya hendak minta penjelasan daripada Yang Berhormat Menteri berhubung dengan pindaan Fasal 7 (d) iaitu di muka 5 yang berbunyi: "Akta Perkhidmatan Parlimen 1963 adalah dimansuhkan" Dalam jawapan Yang Berhormat Menteri tadi tidak menyebut hujah yang saya bangkitkan semasa membahaskan Rang Undang-undang pada hari kelmarin. Persoalan yang hendak saya bangkitkan ialah sepertimana yang kita sedia maklum, sekarang ini ada Akta Perkhidmatan Parlimen 1963 yang mana di bawahnya ada terbentuk suatu Lembaga Kenaikan Pangkat serta anggota-anggota Lembaga Kenaikan Pangkat, Lembaga Tatatertib dan sebagainya terhadap semua kakitangan Perkhidmatan Parlimen. Bila Akta ini dimansuhkan, bermakna Akta Perkhidmatan Parlimen tidak akan ada lagi. Persoalan yang akan timbul ialah bagaimanakah tentang soal kenaikan pangkat dan soal tatatertib bagi semua anggota Perkhidmatan Parlimen akan dipakai? Ini bermakna, saya percaya, ini akan berpindah kepada Suruhanjaya Perkhidmatan Awam. Kalau demikian betul, iaitu ini akan berpindah kepada Suruhanjaya Perkhidmatan Awam yang akan menentukan soal kenaikan pangkat dan soal tatatertib kakitangan Parlimen, persoalan saya seterusnya ialah apakah kuasa Yang di-Pertua kedua-dua Dewan ini, iaitu kuasa Yang di-Pertua Dewan Rakyat dan kuasa Yang di-Pertua Dewan Negara? Kerana di bawah Akta Perkhidmatan Parlimen 1963, sebagai ketua ataupun jawatan yang tertinggi bagi Yang di-Pertua Dewan Rakyat dan Dewan Negara fungsinya adalah jelas, iaitu Yang di-Pertua Dewan Rakyat dan Yang di-Pertua Dewan Negara

memainkan peranan penting di dalam soal kenaikan pangkat dan Lembaga Tata tertib. Jadi, bagaimanakah peranan yang akan dimainkan oleh ketua-ketua Parlimen ini iaitu Yang di-Pertua Dewan Rakyat dan Yang di-Pertua Dewan Negara, apabila kuasa ini yang saya percaya akan berpindah kepada Suruhanjaya Perkhidmatan Awam? Jadi, adakah mereka secara mutlak akan menentukan kuasa kenaikan pangkat dan tata tertib bagi kakitangan Parlimen? Jika demikian bermakna, Yang di-Pertua Dewan Rakyat dan Yang di-Pertua Dewan Negara akan menjadi patung dan tidak akan mempunyai apa-apa kuasa ke atas kakitangannya sendiri. Saya minta penjelasan daripada Yang Berhormat Menteri.

Dr. Tan Seng Giaw: Tuan Pengerusi, mengenai Fasal 4 sepertimana yang diterangkan oleh Yang Berhormat bahawa purata nasional pengundi bagi kerusi Parlimen kira-kira 47,000. Di sini saya hendak bertanya angka 12 di seluruh Semenanjung dan Sabah, siapa yang menetapkan angka ini? Adakah Suruhanjaya Pilihanraya yang menetapkan ataupun Kerajaan Barisan Nasional yang menetapkan kerana apa yang disebutkan sebagai kebebasan SPR oleh Yang Berhormat, kalau angka 12, angka ajaib ini dipastikan, ditetapkan, diputuskan oleh Kerajaan, maka kebebasan tidak wujud kerana ini bermakna pihak Kerajaan Barisan Nasional yang tidak rasional menetapkan 12 kemudian bagi SPR baiklah kita ikut garis panduan ini untuk mensempadankan seluruh negara. Kalau ini berlaku maka soal kebebasan tidak wujud langsung. Ini satu perkara yang boleh dianggap sebagai satu pencerobohan. Sila Yang Berhormat jelaskan dengan teliti.

Tuan Pengerusi: Sila.

Tuan R. Karpal Singh: Tuan Pengerusi, dalam seksyen 7, nampaknya ada satu inconsistency 7 (d) Akta

Perkhidmatan Parlimen 1963 adalah dimansuhkan. Jikalau Akta itu adalah dimansuhkan dalam 7 (e) pula baris terakhir "seolah-olah Akta Perkhidmatan Parlimen 1963 telah tidak dimansuhkan". Tidak boleh ada seperti itu, ada banyak lawyer pandai dalam Barisan Nasional tetapi nampaknya di sini tentu ada kesusahan dalam masa hadapan jikalau ini berbangkit dalam sesuatu mahkamah. Bolehkah saya mendapat penjelasan daripada Menteri berkenaan?

Tuan Pengerusi: Sila Yang Berhormat Menteri menjawab.

Dato' Syed Hamid bin Syed Jaafar Albar: Tuan Pengerusi, saya mengucapkan terima kasih kepada Yang Berhormat daripada Kepong, Kok Lanas dan Jelutong.

Berkenaan dengan persoalan siapakah akan memastikan pemakaian apabila kita telah ada perkhidmatan yang dimasukkan di bawah Perkhidmatan Awam Am Kerajaan, maka mereka akan memastikan bagi golongan yang tidak mengambil option untuk dimasukkan di bawah perkhidmatan awam am itu supaya segala peruntukan di bawah Akta Perkhidmatan Parlimen akan dituruti. Itu sebagaimana yang diperuntukkan oleh undang-undang bagi melindungi golongan ini.

Tidak ada kesangsian yang mana-mana pihak boleh mencabar. Bagi mereka yang tidak mengambil option ataupun bagi mereka yang telah tiba umur 55 tahun mesti ada secara berterusan undang-undang yang menyaman mereka. Sebab itulah ada peruntukan yang mengatakan bahawa walaupun dimansuhkan Akta tetapi untuk tujuan mereka yang tidak mengambil option atau mereka yang telah melebihi umur 55 tahun, mereka tetap tertakluk di bawah Akta Perkhidmatan Parlimen. Tujuannya ialah supaya golongan ini mendapat

perlindungan, sebab itu kita menggunakan perkataan yang disebut oleh Yang Berhormat daripada Jelutong tadi. Yang Berhormat bawa berkenaan dengan semantik, berkenaan cara drafting yang dia kurang bersetuju oleh kerana nampaknya tidak kemas daripada pandangan dia. Tetapi daripada pandangan kita, kalau dimansuhkan sedangkan ada golongan yang tidak memilih untuk masuk di dalam perkhidmatan awam am Kerajaan, jika itu terjadi, maka dia tidak mempunyai mana-mana undang-undang untuk menjaga dan mengawalinya. Oleh itu, pada saya Fasal 7(e) ini adalah safeguard, dengan izin. Mengikut undang-undang, ia adalah satu deeming provision ataupun peruntukan yang memberikan deeming provision. Saya fikir sebab itulah perkataan dianggap seolah-olah tidak digunakan, dibatalkan.

Dr. Tan Seng Giaw: *(Bangun)*

Tuan Ahmad bin Nor: *(Bangun)*

Tuan Pengerusi: Ada yang bangun, Kepong bangun dahulu, hendak beri jalan atau tidak?

Dato' Syed Hamid bin Syed Jaafar Albar: Hendak penjelasan?

Dr. Tan Seng Giaw: Tuan Pengerusi, yang pentingnya kita mesti lihat dari segi Akta ini telah dimansuhkan, kemudian kita beri anggota-anggota memilih option. Yang pilih option commission JPA itu baik, ada sistem, tetapi yang ini tidak pilih option sebagai seorang di tengah sungai, anak yatim juga, di kedua-dua tebing pun tidak sampai. Inilah dari segi undang-undang tidak boleh dipakai, ini tidak ada undang-undang langsung baginya. Satu orang yang sudah tidak tahu arah.

Dato' Syed Hamid bin Syed Jaafar Albar: Tuan Pengerusi, saya ingat Yang Berhormat dari Kepong itu di tengah sungai. *(Ketawa)*

Saya telah jelaskan dengan begitu terang tetapi oleh kerana kalau kita mempunyai kekaburan di dalam pemikiran kita, susah untuk saya memberikan penjelasan ini. Apa yang boleh saya katakan ialah tidak ada conflict di antara peruntukan 7(d) dan 7(e). Ia merupakan safeguard ataupun perlindungan kepada mereka yang masih tinggal di dalam perkhidmatan tersebut. Kalau apa yang dibayangkan oleh Yang Berhormat, mereka memanglah tidak mempunyai peruntukan untuk melindungi mereka tetapi sekarang apa yang dilakukan ialah kita mengadakan 'deeming provision' untuk menyelamatkan ataupun memberikan perlindungan kepada kumpulan ini. Jadi, saya nampak tidak ada apa-apa perkara yang kabur.

Tuan Ahmad bin Nor: *(Bangun)*

Tuan Pengerusi: Ada seorang lagi yang bangun.

Tuan Ahmad bin Nor: Minta penjelasan sedikit.

Dato' Syed Hamid bin Syed Jaafar Albar: Penjelasan.

Tuan Ahmad bin Nor: Tuan Pengerusi, apabila Akta Perkhidmatan Parlimen dimansuhkan bererti segala fungsi di bawah perkhidmatan itu tidak ada, bila kita bercakap tentang terma bagi anggota Perkhidmatan Parlimen ia meliputi segala fungsi yang diletak di bawah Akta itu. Bukan soal gaji, ini soal dikatakan "tidak kurang baiknya daripada yang terpakai", itu soal gaji atau elaun, mungkin kita boleh cakap macam itu. Tetapi soal kenaikan pangkat—contoh. Soal lain-lain yang perlu, dahulunya kita ada Majlis Parlimen untuk menimbang, Lembaga, sekarang tidak ada sebab Akta itu telahpun dimansuhkan. Habis macam mana dikatakan dia diberi perlindungan, dijamin mengikut 7(e), saya tidak faham, mungkin Menteri cuba hendak mengelirukan kita.

Dato' Syed Hamid bin Syed Jaafar Albar: Macam manapun saya jawab, saya percaya taukeh-taukeh belit akan membelitkannya. Jadi, oleh sebab "tidak ada" atau undang-undang tersebut dimansuh itulah yang kita memberi provision membolehkan penerimaan pemakaiannya. Jadi, perkara ini adalah perkara persoalan administrative law, kalau berkenaan dengan administrative law untuk kita bincangkan seolah-olah ia di mahkamah, ia satu persoalan yang lain daripada apa yang kita bincangkan pada petang ini.

Tuan Haji Sukri bin Haji Mohamed: (*Bangun*)

Tuan Pengerusi: Ada yang bangun lagi hendak bercakap?

Tuan Haji Sukri bin Haji Mohamed: Minta penjelasan daripada Yang Berhormat Menteri.

Tuan Pengerusi: Sila.

Tuan Haji Sukri bin Haji Mohamed: Tuan Pengerusi, berhubung dengan point yang dibangkitkan oleh rakan saya daripada Bayan Baru tadi, iaitu peruntukan 7(d) dan 7(e), kalau kita baca.

7(d):

"Akta Perkhidmatan Parlimen 1963 adalah dimansuhkan."

7(e) pula:

"Mana-mana anggota kakitangan Majlis Parlimen yang tidak memilih atau tidak boleh memilih oleh sebab telah mencapai umur lima puluh lima tahun untuk menjadi anggota perkhidmatan awam am Persekutuan hendaklah terus menjadi anggota Perkhidmatan Parlimen atas terma-terma dan syarat-syarat yang tidak kurang baiknya daripada yang terpakai baginya sebelum sahaja Akta ini mula

berkuatkuasa seolah-olah Akta Perkhidmatan Parlimen 1963 telah tidak dimansuhkan."

Jadi, persoalannya sekarang bagi 7(e) iaitu peruntukan bagi mereka yang tidak memilih, sekarang Akta Perkhidmatan Parlimen mengikut 7(d) sudah dibatalkan, dimansuhkan, bermakna Lembaga Tatatertib akan dimansuhkan, Lembaga Kenaikan Pangkat akan dimansuhkan—tidak ada.

Persoalannya sekarang bagaimana-kah kedudukan mereka yang tidak memilih? Apa peraturan yang akan menentukan kedudukan mereka ini selepas daripada itu? Lembaga mana yang hendak menentukan kedudukan mereka? Lembaga Kenaikan Pangkat mana yang akan menentukan masa depan mereka? Bila Akta ini dimansuhkan apakah kedudukan jawatankuasa ataupun Lembaga Kenaikan Pangkat dan Lembaga Tatatertib yang wujud di bawah Seksyen 2, kerana perwakilan mengikut Seksyen 2 ini adalah jelas. Misalnya, menurut Peraturan 4 di bawah Peraturan-peraturan Perkhidmatan Parlimen, 1983, kenaikan pangkat seorang anggota Perkhidmatan Parlimen dalam skim perkhidmatan yang dia sedang berkhidmat adalah dilaksanakan oleh Lembaga Kenaikan Pangkat Perkhidmatan Parlimen yang terdiri daripada Peguam Negara atau wakilnya, Setiausaha Parlimen, Setiausaha Dewan Negara dan Ketua Bahagian Perkhidmatan Jabatan Perkhidmatan Awam. Itu jelas disebut. Jadi bila Akta ini dimansuhkan secara automatik, Lembaga Kenaikan Pangkat dan Lembaga Tatatertib akan mansuh. Bila Lembaga mansuh, bagi mereka yang tidak memilih, apakah peraturan undang-undang yang akan menentukan masa depan mereka? Ini yang saya hendak minta penjelasan, Tuan Pengerusi.

Tuan Pengerusi: Adakah Yang Berhormat mencadangkan untuk memikirkan sepatutnya di bawah Seksyen 7(d) itu disebutkan perkataan-perkataan "tertakluk kepada Seksyen 7(e)"?

Tuan Haji Sukri bin Haji Mohamad: Tuan Pengerusi, itu salah satu cara bagaimana hendak menyelesaikan. Cadangan Tuan Pengerusi tadi adalah satu cara bagaimana hendak menyelesaikan masalah kedua-dua perkara ini sebab ini nampak bercanggah. Itu satu cara. Nampaknya Tuan Pengerusi pula bersetuju dengan pandangan kita. (*Ketawa*)

Tuan Pengerusi: Saya bertanya kerana barangkali itu lebih elok dari segi drafting.

Dato' Syed Hamid bin Syed Jaafar Albar: Tuan Pengerusi, saya fikir saya tidak perlu jawab oleh kerana ini adalah soal drafting, bagaimana cara yang paling elok atau tidak. Pada kita jelas sekali, walaupun dimansuhkan, kita telah memberikan perlindungan yang menyatakan seolah-olah ia tetap terus ada untuk tujuan itu. Soal hendak terima atau tidak hendak terima tafsiran saya, saya tidak boleh buat lebih daripada itu. Hanya saya ingin menyatakan yang mereka tidak akan berasa yang kedudukan mereka itu rugi. (*Disampuk*)

Tuan Ahmad bin Nor: (*Menyampuk*)

Tuan Pengerusi: Ahli-ahli Yang Berhormat, perkara ini ialah perkara interpretation. Kalau sekiranya mereka kata begitu, begitulah interpretationnya. Jadi, kalau Yang Berhormat pula berkata begitu.....

Tuan Ahmad bin Nor: (*Menyampuk*)

Tuan Pengerusi: Yang Berhormat, tidak. Mereka itu percaya drafting yang dibuat itu telah betul dan jikalau sekiranya hendak mencari kesahihan-nya, sebagaimana yang kita tahu ialah pergi ke Mahkamah. Itu sahaja. Selalunya begitu.

Dato' Syed Hamid bin Syed Jaafar Albar: Ini cara Pembangkang, saya tidak hairanlah. Salah sahaja, apa kita buat pun dianggap salah. Berkenaan dengan soal purata nasional 47,000 dan angka 12 yang ditetapkan, bilangan yang kita pilih ini adalah ditentukan setelah ditetapkan dan pandangan yang telah diberikan oleh pihak Suruhanjaya Pilihanraya itu sendiri. Jadi, ia bukan satu angka yang datangnya dengan begitu sahaja tetapi diberikan pandangan dan pendapat Suruhanjaya Pilihanraya sendiri. Itu sahaja, Tuan Pengerusi.

Fasal 1 hingga 7 diperintahkan jadi sebahagian daripada Rang Undang-undang.

Majlis Mesyuarat bersidang semula

Bacaan Kali Yang Ketiga

Dato' Syed Hamid bin Syed Jaafar Albar: Tuan Yang di-Pertua, saya mohon memaklumkan bahawa Rang Undang-undang Perlembagaan (Pindaan), 1992 telah dibentangkan dalam Jawatankuasa dan telah dipersetujukan dengan tidak ada pindaan.

Saya mohon mencadangkan iaitu Rang Undang-undang ini dibacakan kali yang ketiga dan diluluskan sekarang.

Menteri Pendidikan (Dato' Amar Dr. Haji Sulaiman bin Haji Daud): Tuan Yang di-Pertua, saya mohon menyokong.

Tuan Yang di-Pertua: Masalah ialah bahawa Rang Undang-undang ini dibacakan kali yang ketiga dan diluluskan sekarang. Berbalik kepada Peraturan Perlembagaan 159 yang berkehendakkan kepada bacaan kali yang ketiga hendaklah diadakan belah bahagian. Sekarang saya memerintahkan

supaya diadakan belah bahagian. Minta loceng dibunyikan selama 2 minit.

Loceng dibunyikan.

Dewan berbelahbahagi.

Tuan Yang di-Pertua: Yang Berhormat Penghitung-penghitung undi, sila ambil tempat masing-masing.

Undian dijalankan.

Tuan Yang di-Pertua: Ahli-ahli Yang Berhormat, inilah keputusannya. Ahli-ahli Yang Bersetuju ialah 123 (*Tepuk*); Yang Tidak Bersetuju ialah 34 (*Tepuk*); dan Yang Tidak Mengundi 1. (*Ketawa*)

Ahli-ahli Yang Berhormat, oleh sebab yang bersetuju tidak kurang daripada 2/3, Rang Undang-undang ini dibacakan Kali Yang Ketiga dan diluluskan sekarang. (*Tepuk*)

Rang Undang-undang dibacakan kali yang ketiga dan diluluskan. (*Tepuk*)

YANG BERSETUJU:

Dato' Abang Abu Bakar bin Datu
Bandar Abang Haji Mustapha

Tuan Abdol Mulok bin Awang
Damit

Dato' Abdul Ajib bin Ahmad

Tuan Abdul Ghafar bin Baba

Tuan Abdul Ghani bin Othman

Tuan Haji Abdul Hamid bin Abdul
Rahman

Dato' Dr. Haji Abdul Hamid bin
Haji Othman

Dato' Abdul Kadir bin Haji Sheikh
Fadzir

Tuan Abdul Malek Munip

Dato' Abdul Raman bin Suliman

Tuan Haji Abdul Rashid bin
Muhammad

Datuk Patinggi Tan Sri Haji Abdul
Taib Mahmud

Datuk Abdullah bin Haji Ahmad
Badawi

Dato' Dr. Abdullah Fadzil bin Che
Wan

Dato' Haji Abu Hassan bin Haji
Omar

Dato' Dr. Affifudin bin Haji Omar

Tuan Ahmad bin Omar

Tuan Ahmad Shukri bin Haji
Hassan

Datu Alias bin Md. Ali

Datu Amir Kahar bin Tun Datu
Mustapha

Dato' Seri Anwar bin Ibrahim

Raja Dato' Ariffin bin Raja
Sulaiman

Tuan Haji Awang bin Jabar

Tuan Haji Badruddin bin Amiruldin

Datuk Haji Basri bin Bajuri

Tuan Billy Abit Joo

Dato' Chan Kong Choy

Che Ibrahim bin Mustafa

Tuan Peter Chin Fah Kui

Tuan Chor Chee Heung

Tuan Chua Jui Meng

Datuk Daniel Tajem Anak Miri

Tuan Haji Daud bin Dato' Haji Taha

Datuk Dominic Joseph Puthuchear

Tuan Douglas Unggah Embas

Dato' Haji Fauzi bin Haji Abdul
Rahman

Dr. Fong Chan Onn

Dato' Syed Hamid bin Syed Jaafar
Albar

Tuan Haji Hamzah bin Haji
Mohamed Zain

Tuan Haji Ibrahim bin Ali

Tuan Haji Ibrahim bin Jendol

Lt. Kol (B) Ibrahim bin Sareh

Tuan Haji Ishak bin Arshad

Dato' Ismail bin Said

Dr. Haji Jamaluddin bin Haji Jarjis
 Tuan James Jimbun Anak Pungga
 Tuan Jawah Anak Gerang
 Tuan Joseph Muah Anak Ikeh
 Tuan Haji Juhar bin Haji Mahiruddin
 Dato' Megat Junid bin Megat Ayob
 Tuan Kang Chow Oh
 Tuan Kerk Choo Ting
 Dato' K. Kumaran
 Tuan Law Hieng Ding
 Dato' Lee Kim Sai
 Dr. Leo Michael Toyad
 Datuk Leo Moggie anak Irok
 Dato' Lim Ah Lek
 Dato' Seri Dr. Lim Keng Yaik
 Datin Ling Chooi Sieng
 Dato' Seri Dr. Ling Liong Sik
 Dato' Loke Yuen Yow
 Tuan Haji Mahbud bin Haji Hashim
 Dato' Haji Tengku Mahmud bin Tengku Mansor
 Dato' M. Mahalingam
 Dr. T. Marimuthu
 Tuan Michael Lisa Kaya @ Gor Kaya
 Dato' Dr. Mohamad Yusof bin Haji Mohamed Nor
 Dato Mohamed bin Jamrah
 Dato' Mohamed bin Rahmat
 Tuan Mohamed Kamal bin Hussain
 Tuan Mohamed Khaled bin Nordin
 Dato' Haji Mohammad Abu Bakar bin Rautin Ibrahim
 Dato' Haji Mohd. Khalid bin Mohd Yunus
 Dato' Seri Haji Mohd. Najib bin Tun Haji Abdul Razak
 Tuan Mohd. Noh bin Rajab
 Dato' Haji Mohd. Sharif bin Jajang
 Tuan Mohd. Shariff bin Haji Omar
 Tuan Mohd. Tamrin bin Abdul Ghafar

Tuan Mohd. Yasin bin Kamari
 Tuan Haji Mohd. Zihin bin Haji Mohd. Hassan
 Tun Datu Haji Mustapha bin Datu Harun
 Dato' Napsiah binti Omar
 Tuan Nasruddin bin Haji Alang Saidin
 Dr. Nawawi bin Mat Awin
 Tuan Ong Ka Ting
 Tuan Ong Tee Keat
 Tuan Ong Tin Kim
 Tuan Othman bin Abdul
 Tuan G. Palanivel
 Dr. Patau Rubis
 Datuk Peter Tinggom anak Kamarau
 Dato' Haji Qamaruz Zaman bin Haji Ismail
 Tuan Railey bin Haji Jaffrey
 Tuan Richard Riot Anak Jaem
 Tuan Robert Lau Hoi Chew
 Puan Rohani binti Abd. Karim
 Tuan Ruhanie bin Haji Ahmad
 Dato' Sabbaruddin Chik
 Tuan Saidin @ Yusof bin Adam
 Tan Sri Datuk Haji Sakaran bin Dandai
 Dato' Seri S. Samy Vellu
 Datuk Seri Sanusi bin Junid
 Tuan Shahidan bin Kassim
 Dato' Dr. Siti Zaharah binti Haji Sulaiman
 Puan Siti Zainabon binti Abu Bakar
 Tuan S.S. Subramaniam
 Dato' Dr. Sulaiman bin Haji Daud
 Dato' Dr. Suleiman bin Mohamed
 Dato' Mohd. Tajol Rosli bin Mohd. Ghazali
 Cek Teng Gaik Kwan
 Tuan Thomas Salang Siden
 Dato' Dr. Ting Chew Peh
 Tuan Wahab bin Suhaili

Dato' Wan Abu Bakar bin Wan
Mohamad

Wan Hanafiah bin Wan Mat Saman

Wan Junaidi bin Tuanku Jaafar

Datuk Amar James Wong Kim Min

Dato' Wong See Wah

Tuan Woon See Chin

Tuan Yim Chee Chong

Dato' Alexander Yu Lung Lee

Datin Paduka Hajah Zaleha binti
Ismail

YANG TIDAK BERSETUJU:

Tuan Haji Hadi bin Haji Awang

Datuk Haji Abdul Manan bin
Othman

Tuan Haji Nik Abdullah bin Haji
Arshad

Tuan Ahmad bin Nor

Tuan Haji Buniyamin bin Yaakob

Tuan Chian Heng Kai

Tuan Fong Kui Lun

Tuan Foo Piew Kok

Tuan Haji Ibrahim bin Mahmood

Tuan Ibrahim bin Pateh Mohamed

Puan Hajah Ilani binti Dato Haji
Isahak

Tuan R. Karpal Singh

Tuan Kerk Kim Hock

Dr. Kua Kia Soong

Tuan Lau Dak Kee

Tuan Liew Ah Kim

Tuan Lim Guan Eng

Tuan Lim Hock Seng

Tuan Michael Asang

Tuan Haji Mohamad bin Sabu

Tuan Nurnikman bin Abdullah

Tuan Radin Malleh

Tengku Tan Sri Razaleigh Hamzah

Dr. Sanusi bin Daeng Mariok

Tuan Sim Kwang Yang

Tuan Haji Sukri bin Haji Mohamed

Tuan Tan Kok Wai

Dr. Tan Seng Giaw

Tuan Haji Wan Mohd. Jamil bin
Wan Mahmood

Wan Omar bin Wan Majid

Tuan Wong Wing On

Tuan Vun Shin Choi @ Joseph
Voon

Tuan Jason Wong Sing Nang

Tuan Philip Yong Chiew Lip

YANG TIDAK MENGUNDI:

Tuan Harrison Ngau Laing

Tuan Yang di-Pertua: Ahli-ahli
Yang Berhormat, berbalik kepada Usul
kita tadi, maka saya menangguhkan
Mesyuarat sehingga 2.30 petang esok.
(Tepuk)

*Dewan ditangguhkan pada pukul 7.10
malam.*